ENTERNASYONALİST

SON KAVGA

★ AKINTIYA KARŞI DURMANIN, YÜRÜMENİN YOLU ve ADI: DEVRİMCİ MARKSİZM

★ MAYISTAN HAZİRANA; ANLAMAK VE ÖNCÜ OLMAK

★ SÜREKLİ DEVRİM ÇAĞI

★ QUO VADİS KURTULUŞ, QUO VADİS?

★ BURJUVA İDEOLOJİSİ VE ÖZNE

★ "AÇIK DEVRİMCİ PARTİ" ÖNERİSİ VE GÖRÜŞLERİMİZ

Ortadoğu Yayınları
Son Kavga Kitap Dizisi -2

TANKA TANK GEREK
DENGE DENK
EMEĞİN EN BÜYÜK DEĞER OLDUĞU
EN BÜYÜK HAKİKAT UĞRUNA
CAN VERİP UĞUNDUĞUMUZ
BİNLERCE YANGINLI NEFER
MİLYONLARCA PROLETER
YOLDAŞLAR
YOLDAŞLAR
BU İHANET VE ZULÜM ÇEMBERİ
İÇİNDE
UCU
KAN DAMLAYAN KILIÇ OLSADA
İŞKENCE
GÜR BİR SESLE BAŞLADIĞIMIZ BU
ŞARKIYI
GÜR BİR SESLE SÜRDÜRECEĞİZ
BOYUNLARIMIZA
O İNCECİK BOYUNLARIMIZA
İPİ GEÇİRSELER BİLE
GÖZ BEBEKLERİMİZDE
SON KAVGAMIZIN
KIVILCIMLARIYLA GİDECEĞİZ!

NAİL KOÇ

SON KAVGA KİTAP DİZİSİ: 2

Yayın Hakkı Ortadoğu Yayınlarınındır

1. Baskı Haziran 1992

Kapak Düzeni: Ortadoğu Yayınları
Dizgi: Değişim Ajans 431 07 86
Baskı: Cantekin Matbaası 433 30 84

Ödemeli İsteme Adresi: P.K. 59 ULUS/ANKARA

İÇİNDEKİLER

SUNU..... 5
AKINTIYA KARŞI DURMANIN, YÜRÜMENİN
YOLU ve ADI: DEVRİMCİ MARKSİZM..... 8
MAYISTAN HAZİRANA; ANLAMAK VE ÖNCÜ OLMAK..... 17
SÜREKLİ DEVRİM ÇAĞI..... 26
QUO VADİS KURTULUŞ QUO VADİS..... 35
BURJUVA İDEOLOJİSİ VE ÖZNE..... 58
ÖĞRENCİ MÜCADELESİ TARİHİNE ELEŞTİREL
BİR GEZİNTİ..... 65
DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ,
ÖZ-ÖRGÜTLENMELER VE
DEMOKRATİKMERKEZİYETÇİLİK ÜZERİNE..... 78
"AÇIK DEVRİMCİ PARTİ" ÖNERİSİ
VE GÖRÜŞLERİMİZ..... 90

"Komünistler
görüşlerini ve amaçlarını
gizlemeye tenezzül etmezler.
Hedeflerine
ancak
tüm mevcut
toplumsal koşulların
zorla yıkılmasıyla
ulaşılabileceğini
açıkça ilan ederler.
Varsın egemen sınıflar
bir komünist devrim korkusuyla
titresinler.
Proleterlerin
zincirlerinden başka
kaybedebilecek bir şeyleri yok.
Kazanacakları bir dünya var."

Komünist Manifesto

SUNU

Bugün dünyada ve ülkemizde burjuva ideologlarının, marksizmin öldüğü ve sosyalizmin çöktüğü yolundaki söylemleri dünya kapitalizminin evrensel ölçekte yapılanmasını tamamlamasına hizmet ederken, onların da bildiği gibi gerçekliği gizleyemiyorlar:

KORKUYU...

KORKUYORLAR, Hamburg'da posta işletmesi işçisi Dieter'dan, KORKUYORLAR, Moskova'da Kızıl Meydan'da "YAŞASIN SOSYALİZM" diye haykıran tütün işçisi Tanya'dan,

KORKUYORLAR, Zonguldak'taki madenci Mehmet'ten korkuyorlar, marksizmden, insanlığın tek kurtuluşu sosyalizmden onların "komünizm öldü" çığırtkanlıkları gerçekte korkunun paniğidir.

Enternasyonalist Son Kavga politik ve teorik açılımlarıyla sosyalist harekete yön verebilmek iddiasıyla başladığı yayın yaşamında "BİLDİRGE" ile genel programatik temellerini ifade etti.

Bu temel ışığında hazırlanan **Son Kavga Kitap Dizisi:2** ile,

Mevcut resmi marksizm anlayışının ve bunun ardından giden önderliklerin sosyalist addettikleri ülkeleri ve orada yaşanılanları sorgulamadan onları izlemesi, kapitalizme karşı bütünsel bir mücadeleyi koşullandıracak siyasal-ideolojik-örgütsel bir perspektifi, enternasyonalist temellerde oluşturamaması, devrimci marksizmin klavuzluğundan uzaklaşmalarını, onları izleyen devrimci ve sosyalistlerin dahası kendilerinin- bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin de gerisinde kalmasını beraberinde getirmiştir. İşte **Akıntıya Karşı Durmanın, Yürümenin Yolu ve Adı Devrimci Marksizm** işsizlik sorunundan hareketle bunları ifade etmeye yöneliktir.

Mayıs'tan Haziran'a Anlamak ve Öncü Olmak yazısı ile de; 1 Mayıs'ın gerçek anlam ve içeriğinden uzaklaştırılmasını ve bunun etkenlerinden birisi olarak, ulusal anlayışa sahip olan devrimci ve 'sosyalist' hareket önderliklerinin sorumluluğunun altını çizmekte ve 1 Mayıs'ın artık kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadelede, sınıflar mücadelesinin uluslararası karakterine uygun olarak, uluslararası işçi sınıfının ortak taleplerle mücadelesinin kaçınılmaz olarak yaratılması gerektiğini vurgulamaktadır. Ulusal örnek olarak değerlendirilen 15-16 Haziran ve Alpagut ise proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminlerinin oluşup oluşmamasının söz konusu edildiği Türkiye'de, karşı sav olarak ortaya atılmaktadır.

Sürekli devrim kuramı'nı irdelemeye çalıştığımız yazı dizimizde bu sayıda ilk olarak kurama temellik eden doneler **SÜREKLİ DEVRİM ÇAĞI**'nda ortaya konulmuştur. Uluslararası proletaryanın önderlerinde içkin olan yanların/köklerin ele alınacağı ve yaşanmış devrim pratiklerinin ışığında değerlendirileceği MARKSİZM VE SÜREKLİ DEVRİM ile sürecek olan yazımız, TÜRKİYE'DE SÜREKLİ DEVRİM ile son bulacak. Dolayısı ile kuram üzerindeki yanılsamaları ve getirilen kısmi eleştiri ve yaklaşımları bu bölümde eleştiri süzgecinden geçirme fırsatına sahip olacağız.

Quovadis Kurtuluş Quovadis?, Sosyalizm Yolunda Kurtuluş'un devrim anlayışının eleştirisidir.

Burjuva ideolojisi ve Özne adlı yazıda, sosyalistlerin asli görevlerinden birinin, yaşamı devrimcileştirmek olduğu belirtilirken bunun ancak devrimci marksist sınıf örgütüyle

başarıya ulaşacağı vurgulanmıştır. Yenilginin sonrasında yaşanan demoralizasyon süreci irdelenerek bu sürecin arkasına sığınılamayacağı ve mücadele amacının onurlu ve erdemli değerlerini, ulusal militan geleneğin etik değerleriyle bütünleştirerek yaşamı formüle etmenin gerekleri üzerinde durulmuştur.

Öğrenci Mücadelesi Tarihine Eleştirel Bir Gezinti adlı yazıda, Darülfünun'dan bugüne değin tarihsel süreç irdelenmiş, mücadelenin üzerine yükseldiği ilkeler açığa çıkarılmıştır. 1923'ten '68'lere Kemalizm, '68'lerden günümüze 'bürokratik', yoz sosyalizm anlayışı ve gerisindeki ideolojik süreklilik, 'tutarlılık' sergilenmiş, mücadele biçiminin kitlesel-militan ögeleri belirtilerek '80 sonrası öğrenci mücadelesinin yukarıdan ve bürokratik inşaası ifade edilmiştir. İlkeler, merkezileşme sorunlarında, tarihsel süreçten dersler çıkarılmış, bugünle kıyaslanarak olması gerekenler açığa vurulmuştur. Burjuva ideolojisine karşı savaşım, sosyalist ideolojinin propagandası, günlük mücadeleden sosyalizme atılan köprüler, militan-kitlesel eylemlilikler bu bütünlük içerisinde ele alınmaktadır.

Demokratik Kitle Örgütleri, Özörgütlenmeler ve Demokratik Merkeziyetçilik Üzerine başlıklı yazı öncelikle teorik belirlemeler yapmakta, D.K.Ö. ve Özörgütlenmelerin doğuşundan hareketle işleyişine ilişkin belirlemeler özgün bir açılımla varolan anlayışlarla kısmi bir polemik niteliğindedir.

'Açık Devrimci Parti' kurma girişimlerine hitaben kaleme alınan tebliğimizi kitabın sonunda ek olarak yayınlıyoruz.

ORTADOĞU YAYINLARI

AKINTIYA KARŞI DURMANIN, YÜRÜMENİN YOLU VE ADI: DEVRİMCİ MARKSİZM

Devrimi ve sosyalizmi, işçi sınıfının ve toplumun diğer ezilen-sömürülen kesimlerinin nezdinde kaçınılmaz bir seçenek kılacak olan ne mevcut sosyal, siyasal ve ekonomik yapının hastalıklarının teşhisi, ne de salt sosyalizm propagandasıdır. Bunlar gerekliliklerden sadece bir kaçıdır. **Asıl yapılması gerekenlerin başında, işçi sınıfını ve toplumun alt kesimlerini kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadeleye yöneltecek ve onları düzenin siyasal bilinç sınırlarının dışına sürükleyecek somut çözüm önerileri ve bunları içselleştiren taleplerin formülasyonudur.**

Burjuvazinin siyasal partileriyle, devrimci ve 'sosyalist' hareketlerin mevcut yapının hastalıklarının teşhisinde, ortak tesbitler söz konusudur. Örneğin; bir işsizlik sorunu, pahalılık, gelir dağılımındaki eşitsizlik v.b. gibi. Elbette bu

yapılanmaların siyasal ve ideolojik yönelimleri ve farklı toplumsal proje tercihlerine sahip oluşları, hastalıkların tedavisine ilişkin çözüm önerilerinin de farklılığını beraberinde getirmektedir.

Örneğin işsizliğin, burjuva siyasal partiler açısından, genel olarak, ekonominin büyümesi, kar oranının artışı ve bunun yeni işgücü istihdamı yaratacak yatırımlara yönelmesi ve bu yeni işgücü ihtiyacı oranıyla nüfusun büyüme oranının birbirine denk gelmesiyle gerçekleşecektir. Devrimci ve 'sosyalist' hareketlerin, bir çok konuda olduğu gibi, işsizlik sorununda da çözüm önerileri ise erteleyici bir anlayışla kapitalizmin yıkılmasına ve devrime indirgenmekte ve bunun sonrasına havale edilmektedir. Oysa bu durumun somut ve algılanabilirlikten uzak oluşu, burjuva siyasal partilerinin söylediklerinin/önerilerinin bir çözüm olarak, gayri ihtiyari de olsa, toplum tarafından kabullenilişini kolaylaştırmaktadır.

Sol, bu hastalıklara ilişkin işçi sınıfı ve toplumun diğer ezilen sömürülen kesimlerini kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadeleye çekecek,düzenin siyasal bilincinin sınırları dışından çözüm önerileri üretemez mi? Mevcut teori buna engel mi? Teorinin kılavuzluğu, devrimci ve sosyalistleri bu önerileri üretebilme dinamiğinden yoksun mu kılıyor?

Hayır!... **Devrimci Marksist teori onu anlayan, içselleştirebilen ve onu varolan nesnelliğin devrimci bir kavranışı ve değiştirilmesi/dönüştürülmesi mücadelesinde, doğmatik değil, canlı bir kılavuz kılabilenlerin gözlerinin önüne bu dinamikleri koyabilmektedir.** Ve hiç bir teori ne kadar tam ne kadar mükemmel olursa olsun, kendi başına kendinde bir şey olarak, içerisinde bulunulan, yaşanılan nesnelliğin her anını açıklamaya ve doğan sorunlar karşısında somut çözüm önerileri üretmeye muktedir değildir. Teori, varolanın kavranmasında bir kılavuzdur. **Devrimci Marksizm de Marx'tan bu yana devrimci ve sosyalistlere varolan nesnelliğin dünya-evrensel olarak bütünsel bir devrimci kavranışında, açıklanışında ve değiştirme/dönüştürme mücadelesinde temel dinamikleri gösteren, bir çerçeve sunan, yöntemsel bir kılavuzdur.** Onun canlılığı, yaşanan süreçlerin yarattığı deneyimlerle zenginleşmesinin gerekliliği buradadır. Dolayısıyla, Devrimci Marksizm, yaşanan ekonomik, sosyal ve siyasal hastalıklar karşısında, düzenin siyasal bilincinin dışından somut çözüm önerileri üretmenin önünde bir engel değil, aksine bunu koşullandıran bir teoridir. Yeter ki onu,

doğmatik bir kavrayışla din seviyesine düşürmeyelim; amentüleştirip, önünde secde etmeyelim. Ya da mevcut sorunların yanıtlarını çözümlerini, formülasyonlarını kitabi olarak bulamayınca "teorinin bunalımı vardır" demeyelim.

Devrimci ve sosyalistlerin sayısı ne kadar az, örgütlülükleri ne kadar küçük olursa olsun, onların görevi kapitalist sömürüyü ortadan kaldırmak ve burjuvazinin egemenliğine proleteryanın öncülüğünde son vermek için, işçi sınıfını ve onun çevresinde toplumun alt kesimlerini siyasal olarak kazanmaktır. Bunun da yolu, içerisinde yaşanılan toplumsal sorunlar karşısında, kapitalizmin sınırlarını zorlayan, aşan çözüm önerileri üretmek ve talepler düzeyinde formüle etmek ve bunu işçi sınıfı başta olmak üzere toplumun ezilen-sömürülen kesimlerine yaymak ve onları mücadaleye çekmektir.

Ama ne yazık ki, devrimci ve sosyalist hareketler ve onların önderlikleri bunları başaramamıştır. Neden? Devrimci Marksist teori bunun önünde bir engel olmadığı halde neden başaramamıştır? Başarılamasının altında ne gibi nedenler vardır? Mevcut hareket önderliklerince, kadroların, militanların, sempatizan ve taraftarların, yanlış bir biçimde, Devrimci Marksizm'i doğmatik bir öğrenme sürecine yönlendirilişi nedenlerden biri midir? Çözüm önerileri hangi düzeyde bir kavrayışla koşullanmalıdır? Ulusal mı, uluslararası mı?

İşte, mevcut hareketlerin başaramamasının nedeni de, çözüm önerileri de son soruda düğümlenmektedir. **Devrimci ve sosyalist hareketler ve önderlikleri dünyayı bütünsel olarak devrimci bir tarzda kavramak, kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadeleyi, örgütlenmeyi uluslararası boyutta egemen kılmak ve sorunlar karşısındaki çözüm önerilerini ve taleplerini, varolan somutluğu da göz önüne alarak, evrensel düzeyde formüle etmek zorundadır.** Çünkü kapitalizm ve burjuvazi girdiği her yere, yarattığı işsizlik, pahalılık, çevre kirliliği (doğa ve toplumsal boyutuyla), sömürü vb. beraberinde getirmektedir. Buna karşı örgütlenme ve mücadele yerel düzeylerde sınırlanamaz, dahası nihai başarı kazanılamaz.

Ancak, **devrimci ve 'sosyalist' hareketler ve önderlikleri siyasal, ideolojik örgütsel ve programatik bir mücadeleyi bu boyutlarda gerçekleştirebilecek bir anlayıştan ve dolayısıyla bunun fiili adımlarını atacak güç, yetenek ve beceriden yoksun kalmışlardır. Bu durum, bu hareketleri ve önderliklerini ulusal alana ve anlayışa mahkum etmiş ve giderek ulusallık içselleşmiş ve enternasyonalizm özel gün ve bayram**

söylevlerinin bir argümanı olmuştur. Fakat sorunun boyutu bununla sınırlı kalmamıştır. **Ekonomik, sosyal, siyasal, bilimsel ve teknolojik gelişmeler karşısında işçi sınıfı mücadelesinin önünü açacak, onu ivmelendirecek yeni çözüm önerileri bunların talepler düzeyinde formülasyonunu başaramayan ulusal hareketler, başlarda yerlerinde saysalar da, giderek bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisinde kalmışlardır.**

1920'lerde Dora ve Berdrand RUSSELL, o günkü teknolojinin gelişmişlik düzeyiyle 4 saatlik işgücünün yeterli olduğunu aktarır. Türkiye'de İsmail CEM 1983'de, parti kurma girişimleri içerisindeyken, işsizlik sorununu 8 saatlik işgününü 6 saate düşürerek çözeceğini söyler. Tabi sonrasında, bir kez daha bunun sözünü etmez. Bunun nedenleri bilinebilir olsa gerek. Bunlar birkaç örnek. Öte yandan, 1938 Geçiş Programı, kapitalizmin ve burjuvazinin yarattığı İşsizlik ve Pahalılığa karşı mücadelenin önemine dikkati çekip **"iş saatleri düşürülsün"** ve **"ücretlerde Eşhell Mobil"** derken; ulusallığı içselleştirmiş, ulusal-populist-ikameci hareketler bu konuda, "söz gümüşse, sûkut altındır" sözünü hatırlatırcasına, sessizliği yeğlemektedir.

Bunun bir nedeni ulusal bir mücadeleyi seçmiş olmalarına rağmen, içerisinde bulundukları alanda kapitalizm ve burjuvazinin gelişme düzeyini bile kavrayamamakken, diğer bir nedeni de SSCB'den Kore'ye, Çin'den Arnavutluk'a sosyalist ilan ettikleri ülke ve devletlerin ardında aymaz bir itaatkarlıkla, "vecd içinde secde" edişleridir. Buralardaki KP önderlikleri ve bunlara itaat eden ve onlarla bütünsel bir hesaplaşmaya girişmeyen ve bir bütün olarak hareketi, bu KP'lerin peşine takan önderlikler devrimci ve sosyalist hareketin genel olarak, bugün geldiği açmazın sorumlularıdır. İşçi sınıfına ilişkin, düzenin siyasal bilincinin sınırları dışından taleplerin üretilememesinin nedeni de budur. Türkiye'de varolan tüm devrimci ve sosyalist hareketler ve önderlikleri, izledikleri bu tutumla, devrimci ve sosyalistlerin burjuva aydınları düzeyinde bile talep üretemeyişin sorumlusudur. Onlar, sosyalist addedip peşinden gittikleri ülkelerde işçiler 8 saat çalışırken, 6 saati, 4 saati nasıl telaffuz etsinler ki. Onlar, o ülkelerde **"kızıl cumartesi"**ler ilan edilip, zorunlu çalışmalar yapılırken, nasıl **"serbest hafta sonu"** desinlerki? Nasıl **"iş saatleri düşürülsün ve mevcut işler çalışabilir nüfusa pay edilsin, işsizliğin çözümü buradadır"** diyebilsinlerki? Bugün devrimci ve 'sosyalist' hareketler, bu önderliklerin

elinde DYP-SHP koalisyon hükümetinin bile gerisinde kalmıştır. Hükümet derme-çatma, alabildiğince güdük, yuttur-maca bir işsizlik sigortası uygulamasına girişirken, bu zamana kadar doğru dürüst bir talep üretmemiş olanlar, sessiz bir şaşkınlıkla durumu izlemişlerdir.

Bu durum göstermiştir ki, **mevcut hareketler ve hala arz-ı endam eden önderlikleri, dünkü ve bugünkü anlayış ve perspektifleriyle varolanı sorgulama, anlama, bilince çıkarıp, değiştirme/dönüştürme mücadelesine yön verip, biçimlendirebilme yetenek ve becerisinden yoksundurlar.** Bugün bu beceri ve yetenekten yoksunlukları yaşanan pratik tarafından kanıtlanmış olanlar, devrimci ve sosyalistleri içerisine sürükledikleri açmazı bütünsel olarak aşmaya çalışmak yerine, *"bugün iktidar mücadelesinin uzağına düşülmüştür, onun için hegemonik bir mücadele verilmelidir. Bunun için de gerekli olan sosyalistlerin birarada olduğu bir parti* kurmaya çalışmak ve kurtuluşu burada aramakla, sorunun üzerine gitmeyi değil, sığ sularda oyalanmayı ve devrimci ve sosyalistleri de buralarda tutmayı yeğlemektedirler. Tabiri caizse ellerinde bozuk ve yön göstermeyen bir pusulayla, birlikte binecekleri bir gemi aramaktadırlar.

Konusunu, "Sosyalistlerin Birlik Olanakları"nın oluşturduğu panelde ifade edilen yukarıdaki sözler (eğer bir dil sürçmesi sonucu değilse), kendisine 'sosyalist' diyenlerin, sadece örgütsel olarak değil, aynı zamanda düşünsel olarak da geldikleri noktanın vehametinin karşılığıdır. Çünkü, bir sosyalist için (tabii ki Kautsky, Berstein, Miterand, H. Kutlu, U. Mumcu, vb. gibi sosyalist değillerse), "emperyalizm ve proleter devrimler çağı"nda, yani bugünü de içeren çağda, "devrimin güncelliği" ve dolayısıyla iktidar mücadelesinin güncelliği veridir. Bu, devrim ve iktidar mücadelesinin "nesnel önkoşullarının" varoluşuna delalet eder. Ki bu nokta da sosyalistlerin asli görevi, "nesnel önkoşulları öznel koşullarla taçlandırmaktır." Bu, elbette ki, bir kılavuz olarak devrimci teoriye sahip olan ve onu kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadelede siyasal, ideolojik, örgütsel ve programatik bir silaha dönüştüren ve dönüştürmek isteyenlerin önünde somutlanan bir görevdir. Bugün böylesi bir teoriye sahip olmayan ve bir kollektif olarak böylesi bir araç olabilmenin uzağına düşmüş olanlar içinse, "hegemonik bir mücadele verilmelidir" demek, bir dönem, daha idare edebilmenin çıkar yollarından biridir. Ama, kendileri için, çıkar olan o yol, devrimci hareket ve işçi sınıfı için çıkmaz bir yoldur.

Öte yandan bir yanlışın da altını çizmek gerekiyor: Proleteryanın burjuvaziye karşı mücadelesi iktidar ve hegemonik olarak ikiye ayrılamaz. Ama bu ayrımı yapanlar proleteryanın burjuvaziye karşı mücüdelesinden çok, "Halk"ın "Oligarşi"ye karşı mücadelesini veri aldıklarından olsa gerek ki, böylesi mekanik ve şematik bir ayrıma girişebiliyorlar. Oysa ne iktidar mücadelesi hegemonik bir mücadeleden ne de hegemonik bir mücadele iktidar mücadelesinden ayırdedilebilir. Bunu birbirinden ayırmak ya da ayırmaya çalışmak şaşkınlığın, ne yapacağını bilememenin, kısacası kendi politik, ideolojik ve örgütsel açmaz ve bunalımları içerisinde boğulmak üzere oluşun belirtisidir. Çünkü, proeteryanın iktidar mücadelesinin kendisi bir hegemonya mücadelesidir. Bir sosyalist, bunu bilmek zorundadır.

İşin, bir başka vahim noktasıysa, bu "hegemonik mücadele" sözünü edenlerin, yıllardır, "sosyalist" addettikleri ülke ve devletleri (utangaçca eleştirenler hariç) sadakatle izlemekten, örneğin bir işsizlik sorununda bile bazı burjuva aydınları ve düşünürleri düzeyinde dahi çözümler, talepler üretmeyip, bunların gerisinde kalmış olanlar olmasıdır. Ne tesadüf. Bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisinde kalıp, "hegemonik mücadele"ye soyunmak. Diyelim ki, iktidar mücadelesi kaygınız yok ve ondan yalıtık, bağımsız olarak, düşünsel, fikirsel düzeyde bir "hegemonik mücadele" vermek istiyorsunuz; bu durumda bile kavrayış, değerlendirme, açılım ve çözüm önerileriyle, bırakın burjuvaziyi, en azından bulunulan alanda varolandan daha ileride olmak gerekir. Bugün, DYP-SHP koalisyon hükümetinin bile gerisinde kalıp, "... *çağın gerisinden taşınmakta olan öğelerin temizlenmesiyle burjuva demokrasisinin çerçevesinde kalan hakların ve yapılanmaların gerçekleştirilmesi...*" hedefiyle hareket edenlerden bu sözü duymaksa, ne yazık ki, acı ve buruk bir tebessümden başka birşey yaratmıyor.

İşte sözde sosyalist ülkelerde yaşanan süreçler ve ekonomik, sosyal, siyasal uygulamalar ve diğer, yani kapitalist ülkelerde varolan ve söz konusu ülke ve devletleri izleyen, devrimci, 'sosyalist' ve 'komünist' parti ve hareketlerin geri politik ve ideolojik tutumları ve bunun koşullandırdığı örgütsel ve pratik davranışları, sosyalizmin ve Devrimci Marksizm'in, buralardaki işçi sınıfı ve düzene muhalif olan hareketler nezdinde cazibesinin yitirilmesini beraberinde getirmiştir. Buna neden olan devrimci, 'sosyalist', 'komünist' parti ve hareket önderlikleri, kapitalizme ve burjuvaziye,

öznel olarak, hizmet etme suçunun sorumluluğu altındadırlar. Her suçun bir bedeli vardır ve ödenecektir. Belki bugün, 'belki yarın, belki yarından da yakın'... Onlar nesnel anlamda birebir hizmet etmemişlerdir, ama öznel olarak işledikleri suçun sonuçları, kapitalizm ve burjuvazinin yararına olabildiğince nesnel olmuştur.

Bu önderliklerin elinde sosyalizmin içşi sınıfı için bir seçenek olmaktan çıkışı ve albenisini yitirişi (önemli olmasına rağmen) bir yana; devrimci kadrolar, militan ve sempatizanlar Andre GROZ gibilerin "Elveda Proleterya" çığlıkları karşısında "gık" diyemez hale gelmişlerdir. Birşeyler söylemeye çalışanlar da, akıntıya karşı duracak gücü kendilerinde bulamama ve önderliği izlemek adına, "eveleyip gevelemekten" öte gidememişlerdir. Çünkü, A. GROZ karşılarında, "Elveda Proleterya" derken, bilimin ve teknolojinin gelişiminin yarattığı sonuçlarla durmaktadır. Onların elindeki sonuçlar ve verilerse, sözde sosyalist ülkeleri kendilerine örnek alan önderliklerin söyledikleri, ürettikleri ve o ülkelerdeki somut uygulamalardır. Oysa bunlarla bırakın, A. GROZ ve benzerlerine karşı durup onları mahkum etmeyi, her hangi bir işçiyi bile sosyalizm mücadelesine kazanamazsınız.

Bilimin ve teknolojinin gelişiminin ortaya koyduğu sonuçlar, Andre GROZ gibi "Elveda Proleterya" demeyi mi gerektiriyor? Bilimin ve teknolojinin gelişimi Devrimci Marksizm'i ve sosyalistleri mahkum mu ediyor? Buna "evet" diyenler ve bu gelişmeler karşısında işçi sınıfının kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücade-lesinde birşey üretmemiş olan önderlikler bir kenara çekilsin. Çünkü böyleleri, eğer burjuvazinin hizmetine girmemişlerse, beyinleri örümcek ağlarına teslim olmuş ve gözlerine perde inmiştir. Ne ağları temizleyip örümcekleri öldürebilecek ne de perdeyi kaldırabilecek güçleri vardır. Kısacası, canlı 'mevta'lardır.

Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, üretici güçlerin teknik yanında da (alet, edavat, makinalar, gb. gibi) yeni gelişmeler yaratırken, kapitalizm ve burjuvazinin de emek-yoğun üretimden, teknoloji yoğun üretime yönelişini ve geçişini beraberinde getirmiştir. Emek-yoğun üretim döneminde bile yedek sanayi ordusuna ihtiyaç duyan ve bunu yaratan kapitalizm, teknoloji yoğun üretime geçişle birlikte, işsizliğin daha bir artmasına neden olmuştur. Öte yandan, bilim ve teknoloji çalışmalarının üretimde otomasyon olasılığını bir gerçekliğe dönüştürmesi ve üretimde robot kul-

lanımının (kısmi de olsa) başlaması, Andre GROZ gibilerin "Elveda Proleterya" demelerinin, temel argümanı ve kalkış noktaları olmuştur. Andre GROZ, kapitalizmin ve burjuvazinin kaçınılmaz olarak yarattığı işsizlik illetinde, kendi tezlerinin, önermelerinin ve söyleminin haklılığını bulmuş ve ona "dört elle sarılıp", meşrulaştırmaya çalışmıştır. İşte "Elveda Proleterya" bu meşrulaştırmaya çalışmanın hikayesidir.

Bir sosyalist için, bilim ve teknolojik gelişmelerin ortaya koyduğu sonuçlar ve bunun yaratabileceği refahın toplumun ve tüm insanlığın sorunlarını çözmeye ve yaşam düzeyini yükseltmeye yöneltilmesi gerekir. Marx'tan bu yana, Devrimci Marksizm'i kılavuz edinmiş tüm sosyalistler, kapitalizm varolduğu sürece bunun gerçekleşemeyeceğini bilir ve bilmek zorundadır. **Çünkü, üretim alanındaki her teknolojik gelişim, kapitalizmin yeni işsizler, yeni açlar yaratmasıyla sonuçlanır. Bundan dolayı, sosyalistlerin görevi, bilimsel ve teknolojik gelişmelere karşı çıkmak değil, aksine bu gelişmelerden de yararlanarak, işsiz kalma tehlikesiyle yüzyüze olan işçilerle, işsizleri birlikte davranmaya yöneltecek talepleri formüle ederek onların karşısına çıkmak ve kapitalizme karşı mücadeleyi genelleştirip yaygınlaştırmaktır. Bu da, ücretler düşürülmeksizin, iş saatlerinin 6 saate, 4 saate, hatta daha aşağıya düşürülmesine ve mevcut işlerin çalışabilir nüfusa pay edilmesini gerektirir.** Andre GROZ gibi, kapitalizmi, yarattığı ve yaratmakta olduğu işsizlerden dolayı alkışlamayı ya da "Elveda Proleterya" demeyi değil...

Nitekim proleterya, bunlara prim vermemeyi eksik ve "gıdım gıdım"da olsa, yolunu bulmayı ve yeni talepler üretmeyi başarmıştır. Almanya'da IG METALL önderliğindeki işçiler önce 37,5 saatlik hafta mücadelesini ve onun ardından başlattıkları "serbest hafta sonu"nu kazanarak, 35 saatlik hafta mücadelesine başlamışlardır. Ve IG METALL önderliğindeki işçiler, 1989'da "35 saat, Gün Gibi Açık" demektedirler. Mevut devrimci ve 'sosyalist' hareketlerden birçoğunun, yıllardır Avrupa'da dolaşan önderliklerinin kulakları bunları duymuyor, gözleri görmüyor mu acaba...? Yoksa "halk" sevdasına düştüklerinden, işçilerden öğrenmek ağırlarına mı gidiyor? Bu sayıda yer alan bir yazıda dendiği gibi, gerçekten de, "böylesi önderliklerin bir gözü kör, bir kulağı sağır ve bir ayağı sakattır."

Bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeler, Andre GROZ gibilerin "Elveda Proleterya" çığlıklarına neden olsa da, bir

yandan, onlarca kez olduğu gibi, bir kez daha Devrimci Marksizm'in haklılığını ve kapitalizme karşı mücadelenin zorunluluğunu ortaya koyarken, diğer yandan Devrimci Marksizm'in değil de, sosyalist addettikleri ülke ve devletlerin kılavuzluğunu seçenlerin ve bu gelişmeler karşısında proleteryanın mücadelesine ilişkin bir şey üretemeyip, bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisine düşen önderliklerin acz ve sefaletini belgelemişlerdir.

Devrimciler, sosyalistler; burjuvazinin "Komünizm öldü" diyen sevinç naralarının, "Elveda Proleterya" çığlıklarının ve sözde sosyalist ülke ve devletleri sadakatle izlemekten, şaşkına dönen önderliklerin yaratttığı akıntıya karşı durmanın zamanı gelmiş ve geçmektedir. Bugün artık sadece akıntıya karşı durmak değil, yürümek zamanıdır. Ve dün olduğu gibi bugün de akıntıya karşı durmanın, yürümenin yolu ve adı: DEVRİMCİ MARKSİZM'dir.

MAYISTAN HAZİRANA; ANLAMAK VE ÖNCÜ OLMAK

BİREY olarak, bir devrimci ve sosyalistin görevi, tarihi ya da tarihteki şu ya da bu günü yad etmek olamaz. Bir kollektif olarak, devrimci ve sosyalist hareketlerin görevi ise, tarihte şu ya da bu günü yad etmek ve onu iman tazelemenin bir aracına dönüştürmek hiç mi hiç değildir.

Tarih, sınıfların gelişimi, sınıflar mücadelesi ve bu mücadeledeki yengi ve yenilgilerle biçimlenip somutlaşmıştır. Ve tarih, bir bütün olarak, bunların ifadesidir. Şu ya da bugün ise, proleteryanın yengi ya da yenilmesine rağmen tarihe billurlaşan bir iz bıraktığı günlere denk düşer. Ve o, zaferiyle yenilgisiyle geçmiştir, bir mazidir. Bunun yanısıra tarih, onu anlama ve sergilediği deneyimleri bilince çıkarıp, genelleştirerek, proleteryanın, bugünkü varolanı değiştirme / dönüştürme mücadelesinde işlevsel kılabilenlerin, öncü olma sürecinde bir adım öne çıkmalarının basamağıdır. Ve yine tarih, onu anlama ve bilince çıkarmayı başaramayanları,

anılarla ve nostaljik bir anlayışla düşünmeye, davranmaya mahkum edip, kendi peşinden sürükler ve basamağın altına iter.

Bundan dolayıdır ki, **bir devrimci ve sosyalistin ve daha da önemlisi devrimci ve sosyalist hareketlerin görevi, tarihi ve tarihte zaferiyle yenilgisiyle bir sayfa oluşturan günleri, bütünsel olarak kavramak, anlamak ve onun sunduğu deneyimleri bilince çıkarıp genelleştirerek, proleteryanın, varolanı değiştirme/dönüştürme mücadelesine yön vermektir.**

Ama, ne yazık ki, dünden bugüne yaşanan onlarca yıllık süreç, genel olarak, tarihin, bir yandan "geleneğimiz" söylemiyle kısmi başarıların yad edilmesine, diğer yandan ise tarihte bir sayfa oluşturan günlerin, iman tazelemenin bir aracına dönüştürülmesine tanıklık etmektedir. İşçi sınıfı hareketinin, kendiliğinden de olsa, somut olarak geliştiği ve toplumsal muhalefetin kabardığı dönemlerde bile, devrimci ve sosyalist hareketler bu yanlış anlayışı aşamamışlardır. İşte 1 Mayıs ve 15-16 Haziran da bu yanlış anlayıştan nasibini alan günlerden sadece ikisidir.

ULUSLARARASI BİR ÖRNEK: 1 MAYIS

Bundan yüz küsur yıl önce, işçilerin kanlarıyla canlarıyla tarihe kazıdıkları 1 Mayıs'ı ve sonraki süreci, her yıldönümünde, edebi ve ajitatif sözlerle bir tarih bilgisi olarak aktarmak, onun içeriğinin unutturulmasına, boşaltılmasına ve yozlaştırılmasına hizmet etmektir. Çünkü, burjuvazinin yıllardır gerçekleştirmek istediği ve sendika bürokratları aracılığıyla, büyük ölçüde gerçekleştirdiği budur. Buna, devrimci ve sosyalist nitelemesini hak eden ve hak etmek isteyen hiç bir kimse ortak olamaz ve olmamalıdır. Aksine, bu girişimlere karşı, 1 Mayıs'ın gerçek anlam ve işlevini bilince çıkarıp, ortaya koymak ve bunu düşünce, söylem ve davranış biçimi kılıp, genelleştirmektir.

1 Mayıs, 1889'da Amerikan İşçi Federasyonu'nun önerisi üzerine, II. Enternasyonal önderliğinde, işçilerin uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü olarak kabul edildi ve bu doğrultuda, 1890 ve 1891'de, o günkü koşullar içerisinde, başarıyla gerçekleştirildi. Ve 1 Mayıs, işçilerin uluslararası düzeyde kapitalizme ve burjuvaziye meydan okuyarak, "8 saatlik işgünü" talebiyle üretimi durdurup sokağa çıktıkları ve

uluslararası birlik, mücadele ve dayanışmayı, yani proleterya enternasyonalizmini gerçekleştirdikleri bir gün olarak, etekemiğe büründü. 1 Mayıs'ın asıl anlam ve içeriği de buradadır. Yani, işçilerin, uluslararası düzeyde, kapitalizme ve burjuvaziye karşı **ortak taleplerle** ve **aynı zamanda bir eylemliliği** gerçekleştirmesi.

On yıllardır, 1 Mayıs'ın bu anlam ve işlevi, bir yandan sendika bürokratlarınca, diğer yandan devrimci ve 'sosyalist' hareketlerin ulusal ve ikameci bir anlayışa savrulması ve bununla kaim olmasıyla bir yana itilmiş ve unutulmaya yüz tutmuştur. Ve böylece 1 Mayıslar, sendika bürokratlarının ve her türden ulusal-ikameci hareketlerin birbirlerine gövde gösterisi yaptıkları, slogan yarıştırdıkları ve iman tazeledikleri, içeriği boşaltılmış, yozlaştırılmış ve biçimsel bir güne dönüştürülmüştür.

Sendika bürokratları bir yana, **devrimci ve 'sosyalist' hareketler ulusallık ve ikamecilikle kaim olmalarının da bir sonucu olarak, 1 Mayıs'ın anlam ve işlevini kavrayamadıkları ve içselleştiremedikleri için, bunun gerektirdiği siyasal, örgütsel anlayış ve tavır alışı gerçekleştirecek düşünce, söylem ve davranış bütünselliğinden yoksundurlar.** Bu durum, bu hareketleri, özellikle 1 Mayıslarda içtenlikten, inandırıcılıktan yoksun, ikiyüzlü bir tavır alışla karşı karşıya bırakmaktadır. 1 Mayıs'da, işçilere, "uluslararası birlik, mücadele, dayanışma günü" nutukları atıp, bugüne övgüler düzmek, lafzi olarak "Proleterya Enternasyonalizmi"ni göklere çıkarıp, öte yanda ulusal bir mücadele ve örgütlenmeyi seçmek, çelişkinin ve ikiyüzlülüğün somutlanışıdır.

Ulusallık ve ikamecilikle kaim hareketlerin mücadeleyi ve örgütlenmeyi ulusal alanla sınırlamaları, sadece Komünist Hareketin değil, aynı zamanda işçi sınıfı hareketinin, uluslararası düzeyde, ilk başlarda yerinde saymasını daha sonra da oldukça geri bir noktaya savrulmasını beraberinde getirmiştir. Bugün hala, yüz küsur yıl önce başlayan mücadeleyle kazanılmış olan "8 saatlik işgünü"nün varlığını sürdürüyor oluşu bunun ifadesidir. Ve bugün, teknolojinin, bilimin bunca gelişimine ve kapitalizmin yarattığı işsizler yığınına rağmen, devrimci ve 'sosyalist' hareketlerin 6 saatlik, 4 saatlik işgünü talebiyle işçilerin ve toplumun ezilen sömürülen kesimlerinin karşısına çıkamıyor oluşları ve bu konuda bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisinde kalmaları tesadüfi değildir.

Proleterya ile burjuvazi arasındaki sınıf mücadelesinin, nesnel olarak uluslararasılaşmasının, yadsınamayacak kadar, apaçık görüldüğü günümüzde; kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadele ve örgütlenmeyi enternasyonalist bir anlayış ve temelde fiili olarak somutlayamamak, dünya kapitalizminin gelişimini ve hiyerarşik yapılanmasını bütünsel olarak sorgulayamamak, ulusal-ikameci hareketlerin, bir yandan eklektik ve popülist bir anlayış ve perspektifle sınıflar-üstü bir devrim, iktidar ve toplumsal projeye yönelişlerinin, diğer yandan ise bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisinde kalmalarının temel nedenlerinden en önemlisidir. Bunun kavranmadığı, anlaşılmadığı ve aşmak için bir çabanın gösterilmediği bir yerde, sınıftan bağımsız, kopuk bir şekilde, öncünün sokağa çıkarılması ve sonra da bunu *"faşist diktatörlük koşullarında 1 Mayıs'ı kutlamayacak mıyız?"* türünden, kof olduğu herkesçe görülen bir açıklamayla savunmak; birkaç yüz ya da bir-kaç bin kişiyle sokağa çıkıp slogan yarıştırmak ve sonra da "uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günü 1 Mayıs'ta alanlardaydık" demek; "Şalterleri indir ALANLARA" türünden emrivaki ve kendinden menkul vecizeler üretmek mübahtır. Ama bu mübahlık, sınıfın bir adım önünde olmak iddiasında olanların, bu iddiayı gerçekleştirmek bir yana, bazı burjuva aydınlarının bile gerisinde kalmalarının önüne geçmeye yetmemektedir ve yetmeyecektir de.

Şu bilinmelidir ki, bugün bazı burjuva aydın ve düşünürlerinin bile gerisinde kalanlar, bu durumdan kurtulmayı ve kendilerini bu duruma mahkum eden anlayışı her boyutuyla aşmayı başaramadıkları sürece, dünya kapitalizminin ve burjuvazisinin yazıp yönettiği ve biçimlendirdiği oyunun figüranları olmaktan kurtulamayacaklardır.

Artık devrimci ve sosyalist olmanın sorumluluğu ve bilincini taşıyan her birey, içine düşülen bu nakûs talihi yenmeyi ve kendilerini buraya sürükleyenlerle teorik, siyasal, ideolojik ve örgütsel olarak yolları ayırmayı başarmalıdır. Ve bundan kurtuluşun yolu, Devrimci Marksizm'le buluşmak, Enternasyonal bir örgütlenme ve mücadelenin fiili bir parçası olmaktan geçmektedir.

Bugün bu nakûs talihten kurtulunmasında öncü olmaya ve 1 Mayıs'ı dünya kapitalizmine ve burjuvaziye karşı meydan okunan bir gün kılmaya en yakın olanlar, kendilerine Devrimci Marksizm'i kılavuz edinmiş ve tüm olumsuzluk ve

sınırlılıklarına rağmen Enternasyonal örgütlenme geleneğini sürdüren devrimci marksistlerdir.

İşte bu noktada, **Devrimci Marksizm'i siyasal, ideolojik ve örgütsel bir kimliğe dönüştürenler ve dönüştürmek isteyenler, bunu kapitalizme ve burjuvaziye karşı, proleteryanın elinde bir mücadele silahı kılmak** bilinç ve sorumluluğunu **taşıyanlar, devrimci ve sosyalistlerin bu süreci aşmasında ve işçi sınıfının uluslararası boyutta savrulduğu noktadan kurtulmasında, sahip olunan ve Devrimci Marksist teorinin kılavuzluk ettiği siyasal** perspektif ve programatik **anlayışı ve Enternasyonal** örgütlenmenin **kazanım ve etkilerini fiili bir unsur ve maddi bir güç kılmalı ve bunu en yakın süreçte ulusal ve uluslararası alanda, pratik olarak da öncülüğü belgelemenin bir dönüm noktasına dönüştürmelidir.** Her boyutta öncülüğü kazanmak, buradan geçecektir. Başka yol yoktur. Ya basamağın üzerine çıkılacak ya da basamağın altına düşülecek.

ULUSAL BİR ÖRNEK: 15-16 HAZİRAN VE ALPAGUT

Bir kollektif olarak, **devrimci öncünün temel görevlerinden birisi, yeniden üretim temelinde devrimci bilincin sürekliliğini sağlamanın ve sürdürmenin yanısıra, sınıfın belleği olabilmektir.** Sınıfın belleği oluş, sınıf mücadelesi tarihinin ve tarih içerisindeki billurlaşan günlerin ve olayların, her yıldönümünde bir tarih bilgisi olarak aktarılması değildir. Bunu tarih kitapları da başarabilir. Bundan dolayı, **devrimci öncünün, bellek oluştaki ayırıcı özelliği ve görevi, tarihi ve onun sunduğu deneyimleri devrimci bir kavrayışla anlamak ve gerekli dersleri çıkarıp, genelleştirerek, proleteryanın varolanı değiştirme/dönüştürme mücadelesine yön verme ve zenginleştirmede bir bilinç kılmaktır.** Bu görevi yerine getiremeyen bir kollektif ve asıl olarak da onun önderliği, öncülük rolünü sağlamada onması güç zaaflarla malüldür.

Tarihsel sürecin zengin deneyimlerle kanıtladığı gibi, **bir kollektifin önderliği**, yukarıda belirttiğimiz görevin yanısıra, aynı zamanda **içerisinde yaşanılan nesnellikteki sosyal, siyasal, ekonomik gelişme ve değişmeleri görmek, devrimci bir tarzda kavramak, kollektifin ve sınıf mücadelesinin çıkarları ve ihtiyaçları doğrultusunda anlamlandırıp bilinç kılmak ve bu noktadan hareketle taktik tutumları belirleyerek, uygun politikaları üreterek, kollektifin davranışlarını bir bütün olarak yönlendirip, biçimlendirmekle yükümlüdür.** Bu görev ve yükümlülükleri yerine getiremedikleri halde, hala önderlik

mevkiinde arz-ı endam edenler ve onları orada tutan kollektifler için, "bürokratizmle malüldür" nitelemesini yapmanın önünde hiçbir engel yoktur. Bürokratizm, sadece maddi ayrıcalıklar ve kollektif içi demokrasinin işlemediği yerlerde değil, aynı zamanda manevi ayrıcalık hazzına kapılanların ve bunu yitirmek istemeyenlerin bulunduğu yerlerde de boy verip, gelişir. Bu duruma düşen ve söz konusu görev ve yükümlülükleri yerine getiremeyen önderliğe sahip kollektifler siyasal, ideolojik ve örgütsel yok oluş sürecinde ve "asar-ı atika müzesine" giden yolda, inişli-çıkışlı bir grafik eğrisi çizerler. Bu noktaya gelen kollektif ve önderlikler için, bırakın içerisinde yaşanılan nesnelliğin devrimci bir tarzda kavranış ve anlamlandırılışını, olup-geçmiş tarihsel olayların bile, tesadüfi olmanın dışında, bilinçli bir kavranışı ve gerekli dersleri çıkarışı söz konusu edilemez.

İşte 1 Mayıs gibi, 15-16 Haziran ve Alpagut da (bunun yanısıra Eylül öncesi/Eylül/Eylül sonrası da), bu belirleme ve açılımların, her kollektif içerisindeki devrimci ve sosyalist olma bilinç ve sorumluluğunu taşıyan ve bunu bir kimliğe dönüştürmüş olan militan ve kadrolarca ampirik ve somut olarak görülebilmesinde, anlamlı örneklerdir. 15-16 Haziran'da olan ve öğrenilmesi gerekenler neydi? Alpagut'un anlamı ve devrimci ve 'sosyalist' hareket önderliklerince bilince çıkarılması gereken neydi?

Bundan 22 yıl önce, 1970'in 15-16 Haziran'ında onbinlerce işçi üretimi durdurup sokağa çıktı. Onları ne polis durdurabildi, ne panzerler ne de tanklar... Önce İstanbul'un, sonra Adana'nın, Bursa'nın sokakları caddeleri, işçilerin mavi tulumlarıyla gelen özgürlüğü kokladı o gün... İşçiler ne istiyordu? Neydi onları polise, panzere, tanka rağmen üretimi durdurup sokağa salan? Burjuvazinin siyasi temsilcileriyle, generalleri ve polis müdürleriyle uzlaşıp, anlaşmayı seçen ve işçilerden uzaklaşıp yabancılaşan bürokratlaşmış bazı sendikacıların dediği gibi, "aralarına karışan anarşistler" miydi?

Hayır!..

Burjuvazinin siyasi temsilcileri, sınıfına ihanet eden sendikacı miletvekillerinin de fiili desteğiyle, DİSK'i kapatmaya yönelik bir yasa tasarısını Meclis'ten geçirip yasalaştırmışlardı. Artık DİSK için geriye sayma günleri başlamıştı. İşçiler için, sendika bürokratlarına ifade ettiğinden daha fazlasını ifade ediyordu DİSK... Sadece DİSK'li işçiler için değil, TÜRK-İŞ'li işçiler için de... Çünkü

işçiler, DİSK'i, Kaveliyle, Paşabahçesiyle fabrika işgalleri, direnişleriyle somutlaşan bir süreçte ete-kemiğe büründürüp yaratmışlardı. Ve işçiler tarihte, kendilerinin yarattıkları ve kendilerine yabancılaşmamış, yabancılaştırılmamış hiçbirşeyi, mücadele etmeden bırakmamış ve sırtlarını dönüp gitmemişlerdi. Türkiyeli işçiler de, diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerinin geleneğini sürdürdüler ve DİSK'i bırakıp gitmediler, mücadeleyi seçtiler. Türkiyeli işçiler, bu tavır ve davranışlarıyla, devrimci öncüden yoksun olmalarına rağmen, burjuvazinin siyasi temsilcilerine ve burjuvaziye karşı, siyasal bir eylemi ve tavır alışı gerçekleştirdiler.

İşte 15-16 Haziran bu eylemin ve tavır alışın karşılığıdır. İşçilerin 15-16 Haziran eylemliliği karşısında burjuvazi ve onun siyasi temsilcileri geri adım atti. Meclisten geçen yasa iptal edildi. O gün işçiler kazanmıştı. Ama burjuvazi de bir şey öğrenmişti: DİSK işçilere yabancılaşmadığı sürece birşey yapılamazdı. Bundan dolayı DİSK işçilere yabancılaşmalıydı.

Burjuvazinin görüp öğrendiğini, sınıfın siyasi öncülüğüne soyunan ulusal-populist-ikameci devrimci ve 'sosyalist' hareketler öğrenemedi. Ve DİSK, bir yandan sendika bürokratları, diğer yandan da küçük grupsal çıkarlar peşinde koşan ve bu uğurda sendika büroktarlarıyla işbirliğine girişen bu hareketlerce, işçilere yabancılaştırıldı. 12 Eylül 1980'in akabinde, DİSK'in faaliyetleri durdurulduğunda, işçilerden ses gelmediğini gören, bu hareketlerin geneli, kendilerinin ne yaptıklarını sorgulamak yerine, hep bir ağızdan bir nakarata sarıldılar: "*Kitlelerin üzerine ölü toprağı serpildi*". Bu aynı zamanda kendi hatalarını ve yanlışlarını gizlemenin ve dahası zevahiri kurtarmanın bir argümanıydı. Onlar bu argümanla, kadroların gözünde hataları, yanlışları gizlemeyi ve zevahiri kurtarmayı başardılar. Ama bunun işçilerin nezdinde birşey ifade etmediği ve bu hareketlerin yaşanan süreçten kayda değer bir ders çıkaramadıkları somut olarak görüldü. Bundan dolayıdır ki "Yeni Bir DİSK İçin İleri" ve "Genel Direniş Genel Grev" türü hedef ve çağrılar, kendinden menkul vecizeler olarak, dergi sayfalarının sütunlarına mahkum oldu.

22 yıl önce gerçekleşen 15-16 Haziran üzerine bir çok kitap ve yüzlerce yazı yazılmış olmasına rağmen, Türkiye İşçi Sınıfı tarihinde, önemli bir sayfa oluşturan bu günün, ulusal-populist-ikameci hareketlerce anlaşılabildiğini söyleyebilmek, hala mümkün değildir. Öte yandan Türkiye İşçi Sınıfı ta-

rihinde, kavranıp anlaşılamadığı için, unutulmaya yüz tutmuş örneklerden birisi de Alpagut'tur.

"Alpagut Olayı" adıyla, üzerine oyun yazılan ve sahnelenen, işçilerin yarattığı bu örnek, Anadolu'nun kırsal bir bölgesinde, Çorum'da Alpagut maden ocaklarında gerçekleşmiştir. İşçilerin greve çıkmaları ve patronun da bunun üzerine madenleri kapatması sonrası, işçiler fiili olarak madene el koyup üretimi yeniden başlatmışlar ve bu davranışlarıyla "üretim sürecinin aktif öznesinin sermaye değil, kendileri olduğunu" (Sosyalizm ve Toplumsal Mücadeleler Ans.) ortaya koymanın yanısıra, örgütlenmeleri ve bu süreçte gösterdikleri yönetimleriyle, proleter demokrasiyi gerçekleştirebilme potansiyeline sahip olduklarının örneğini sergilemişlerdir.

Elbetteki bu, onların bilincinde böylesi bir yer işgal etmiyor. Çünkü, yaşadıkları onlarca şey gibi, anlamlandırılıp formüle edilmesi, bilince çıkarılıp genelleştirilmesi ve bir deneyim olarak aktarılması gerekiyor.

Bunu kim yapacak? İşçileri maden ocaklarından, jandarma zoruyla sürüp çıkaran burjuva mı? Yoksa, burjuva aydınları mı? Elbetteki hayır... Onların bunu yapmayacağını ve ısrarla unutturmaya çalışacaklarını biliyoruz. Bu bir kollektif olarak devrimci öncünün görevidir. Devrimci öncü, işçilerin mücadele içerisinde yarattıkları bu ve bunun gibi, proleter demokrasi örneklerini (rüşeym halinde olsa bile), bilince çıkarıp genelleştirmenin ve bir deneyim olarak aktarmanın yanısıra, entellektüel düzeyde bir ifadeye kavuşturmak zorundadır.

Ancak bu örneğin üzerinden 23 yıl geçmesine rağmen, 16-17, hatta daha fazla bir süredir varolduklarını söyleyen bir dizi ulusal-populist ikameci hareket, bu konuda kayda değer birşey yapmamıştır. Onlar, sınıflar üstü "Halk İktidarı", "Halk Demokrasisi", *"... bölge ve dünya barışının aktif bir unsurunu oluşturacak demokratik bir halk iktidarı"* (Kurtuluş, s.7) kurma düşleriyle uğraşmaktan bitap düştükleri için, proleter demokrasinin (rüşeym halinde olsa bile), işçiler tarafından Türkiye'de de yaratılan örneklerini görüp, anlayabilme yetilerini göstermemektedirler. Ve ardından, kendi görememe, kavrayamama, anlayamama ve bilince çıkarıp entellektüel düzeyde bir ifadeye kavuşturamama eksiklerini bir yana bırakıp, devrim ve iktidar perspektifinin belirlenmesinde *"... proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminleri"*nin oluşturulmasını önemli bir argüman kabul edip, işçi

sınıfının "demokratik halk iktidarı"nı gerçekleştirme hedefini koyabilmektedirler.

Bugün dünyada kapitalizmin olduğu her yerde, proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminleri vardır. Devrimci öncünün rolü ve görevleri bunları bilince çıkarıp genelleştirmek, bir deneyim olarak aktarmak ve sınıfın mücadelesine yön vermektir. Ulusal-populist-ikameci hareketler ve onların önderlikleri bu yetenekten yoksun diye, dünyanın hiçbir yerinde proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminleri yok olmaz. Sadece, bu tür hareket ve önderliklerin sınıflarüstü bir "halk demokrasisi"ne tutkunluklarından dolayı, anlaşılıp bilince çıkarılması ve bir deneyim olarak aktarılması gerekebilir. Ama bundan daha ötesi, bir gün bunun hesabını, sınıf bilinçli proleterlere vermek zorunda kalacaklardır. Ve o gün o kadar uzak değil...

O gün, düşünen, soran, sorgulayan bilinç ve sorumluluk sahibi devrimci ve sosyalistlerin Devrimci Marksizm'le buluşmaları, Enternasyonal bir örgütlenmenin fiili bir unsuru olmaları ve 1 Mayıs'ı dünya kapitalizmine ve burjuvaziye meydan okunan bir gün kılmak için ayağa kalkmalarıyla, daha da yakınlaşacaktır. Ve bu süreç Enternasyonal temelde bir Devrimci Marksist işçi partisinin yaratılmasıyla koşutluk içerisinde gerçekleşecektir.

SÜREKLİ DEVRİM ÇAĞI

Vedat ŞAHAN

İnsanlığın gelişiminin sürekliliği, farklı iktisadi ve siyasal yapılanmaların, maddi ve manevi kültürel aşamaların birbirini takip eden, tekrarlayan formlarla karmaşıklaşması, modern sınıfların süreç içerisinde yer almalarıyla bir **genellik** kazanmıştır.

Kitaplarda yazılı olan formasyonlar süreç içerisinde asla saf olarak bulunamaz. Marksizmin bilgi dağarcığında verili, salt yüksek düzeydeki soyutlamalarla yola çıkanları tarih affetmemiş, uzlaşmacı, reformcu vs. sıfatlarla sınıflar mücadelesinin tozlu arşivine kaldırmıştır.

Modern sanayinin doğurduğu sınıflar olarak burjuvazi ve proletarya varolageldikleri andan başlayarak toplumu iki düşman kampa ayırmış, toplumsal **varoluş** kavgasına sürüklenen antika sınıflar, tarihin sürekliliğine, radikal-

romantik çıkışlarıyla, ya eski-olanı idealize etmiş ya da iki hasım arasında cereyan eden dögüşe **tarafgirlikleriyle** katılmışlardır.

Insanlığın sürekliliğini daha somut/genel temellere kavuşturan modern sanayi, şehirlerdeki gelişimini kısa zamanda en uç noktasına çıkararak, kırların ilkel kültürünü paramparça ederek farklı sosyal-iktisadi -kültürel süreçlerle bezeli yerkürenin tümünü genelleşen **barbarlıkla** tehdit eder boyuta erişmiştr. Modern sanayi toplumunun/kapitalizmin diğer üretim tarzlarıyla olan özgün farklılığı da buradadır. Devlet ve devrim anlayışlarını bu temel üzerinde oluşturan marksizm, insanlığın özgürlük çağına kadar sürekliliğini sağlamak noktasında, barbarlığa karşı savaşımlarında etkili kılabilmek için, işçi sınıfının tarihsel hareketinin ilk adımı olarak proletaryanın geçici egemenliğine işaret etmiştir. Genelleşmiş bir sistem olan kapitalizm, ondan daha genel/ uluslararası bir devrimle dünya-evrensel sosyalizme yerini bırakabilir, bırakacaktır da...

Toplumun yeni örgütleyicisi modern burjuvazi, despotizmin feodal boyunduruğu altındaki aşağı sınıfları özgürlük ve demokrasi vaadleriyle peşine takan, işçileri 16 saat çalıştıran, köylülüğe küçük toprak dağıtarak çözülmesine sebep olan, toplumsal zenginlik adına, kadın ve çocuk emeğini acımasızca sömüren, "ekmek, ekmek, ekmek!" sloganlarıyla' baldırıçıplak'ları ayaklandıran ve her ayaklanmada onları Fransız Thermidoru ile kaderlerine terkeden ve bu uğurda kendi ilkelerini bile çiğnemekten çekinmeyen reaksiyoner bir sınıftır.

Tarihin önemli bir diliminde geleceğe yön veren, toplumu örgütleyen/yöneten kırlar, çoktandır sanayi dişlileri banka faizleri ve ticaret borsalarına boyun eğmiş, böylece şehirleri takip etmek zorunda kalmıştır. Rekabetçi kapitalizm döneminde olsun, emperyalizm döneminde olsun burjuvazinin bu tarihsel hareketi ilerici-devrimci olarak addedilebilir, sosyal bir **sınıf olarak** hayır! Sınıf olarak, burjuvazinin ilerici-devrimci sıfatlarla onore edilmesi 'sosyalist'lerin günahı olarak görülmelidir.

Bir hareketin ilerici olarak soyutlanması/ değerlendirilmesi için harekete yön vermek isteyen tüm tarafların bağımsız iradi eylemliliği esastır. Her toplumsal çalkalanışta, sınıflar tarihsel çıkarları için mücadele eder. Kural olarak hareket, bu temelde gelişirken tarafların hare-

kete yön vermek istemi, değişik tempolarda sürer veya türlü derinliklerde/uçlarda son bulur. İşte bu tempoların ve son bulunan derinliğin ulaştığı seviye, hareket halindeki sınıfların kaderini tayin noktasında ulaşmak istedikleri seviyeye oranlanarak, harekete ilerici-devrimci sıfatlar yüklenebilir. Sınıflar mücadelesinin devrimci dönüşümlere sahne olduğu zamanlar her sınıf kendi kimliğiyle, kendi kaderini tayin etme şansına sahip olur. Bu nedenledir ki **hareketin kendisi** ilerici olabilir. Ama bu her **sınıfın** ilerici-devrimci olmasına yetmez.

Tek bir cümle ile özetlemek gerekirse; proletaryanın çıkarlarından başka bir çıkar gözetmeyen sosyalistlerin ileris; anca sosvalizmdir. Bir zamanlar marksizmden ilk önemli kopuşu gerçekleştiren Bernstein'a karşı Roza'nın haykırdığı şu sözler oldukça önemlidir: *"Benim için azami program her şeydir, asgari program ise hiç bir şey..."*

Fransız ve Rus devrimleri başka olmak üzere denilebilirse tüm devrimler hareket olarak devrimci-ilericidir. Ama, devrim dinamikleri içerisinde sınıf olarak yalnız ve yalnız proletarya devrimci ve ilericidir. Sınıflar mücadelesine taraf olanlar arasında tarihsel olarak kendini yok etmek isteyen ve insanlığın kurtuluşunu, **sosyalizmi hedefleyen sınıf proleterya olduğundan tek devrimci sınıftır.** İnsanlığın özgürlüğü devlet deli gömleğinden sıyrılmakla, bunun gerçekleşmesi de ilk elde sınıfların varlık koşullarıyla birlikte arşivlenmesiyle olanaklıdır. Proletarya haricindeki bütün sınıflar tarihsel olarak kendilerini yok etmeye yetenekli değildir. Onlar ya egemenlikle.ini sonsuza dek sürdürecek tadbirler alacak ya da varolan egemenliğe karşı yok-olmama savaşımlarını sürdüreceklerdir. Bu yüzden marksizm, proletarya haricindeki diğer sınıfları **gerici** olarak mazolelerine kaldırmıştır, diriltmeye çalışmak nafile olacaktır.

Buraya kadar söylenen devrimci-marksizmin teorik hazinesine vakıf olanlarca bilinen şeyler olmasına karşın, marksizmin epigonları tarafından ya iğdiş edilerek ya da cepheden saldırılarla çürütülmeye çalışılan ve her bir çıkarsamanın yüzlerce, binlerce proleter kanıyla, işçi sınıfının ideolojik cephaneliğine maledilmiş gerçekleridir. Kader çağında en etkili yeri tutanlar açısından, aşina konuların deşilmesi, moral bozucu olsa da gerekli... Özgürlük çağını düşlemek, yorumlamak, ya da pratik-teorik açılımlar getirmek asırlardır insanlığın kafasını kurcalayan ama ideal olarak herkesin ulaşmak istediği o evreye dair uslamlamaların, marksizme

kadar ütopik olarak kabul edilmesi yukarıdaki teoremlerin gün ışığına çıkmasıyla başlamış ve her deneyim, başarı ya da başarısızlık bu vurguları daha bir perçinlemiştir.

Kapitalizmin daha önceki iktisadi süreçleri dev modern işletmeler zincirine bağlayarak dünya genelinde bir sistem haline gelmesi marksizmin daha doğuşundaki genellemelerinin parlak bir doğrulanışı olmuştur. Kapitalizm, girdiği her pazara maddi-manevi kültürel üretimin metalarını sokarak, yöresel iktisadi formasyonları kendi geçtiği aşamalardan hızla geçmek zorunda bıraktı. Fakat bu aşamalar her yerde aynı tempo ile gerçekleşemezdi, öyle de oldu. Kapitalizm yer yer farklı iktisadi süreçleri birleştirdi, yeryer üzerinden atladı. Yeni -olan çabucak eskidi, yeni form evrimini tamamlamadan daha yeni-olan'a yerini bıraktı. Sürekliliğin çelişik karakterini böylece genelleştirdi. Burjuvazinin ilerici rolü de burada, üretci güçleri en üst noktasına kadar geliştirmekte yatar. Özellikle geri ülke tarihlerindeki çarpık gelişim/düzensizlik sonucu antika sınıflar, modern sanayi karşısında hızla bir çözülmeye bırakıldı. Kapitalizme geç ayak uydurmak zorunda kalan bu yapılar, kapitalizmin genelde kaydettiği maddi ve kültürel başarıları hızla bünyesine aktarmış, gelişik-olan, genel olarak kapitalizmin geçmek durumunda olduğu bir dizi ara aşamayı atlamak zorunda kalmıştır.

Burjuva demokrasisinin nimetlerini safdillikle ele alıp idealize edenlere taziyetlerimizi burada sunarken, "serbest rekabetçi kapitalizmi yaşayamadığımızdan dolayı..." dövünmemelerini tavsiye ederiz.

Başta söylediğimiz gibi, kitaplarda yazılı olan üretim tarzı, toplum biçimi vs. formlar ancak yüksek düzeydeki soyutlamaların ürünüdürler. Ve bunlara saf olarak rastlamak imkansızdır. Kavranılması gereken bir diğer nokta ise, sınıflar mücadelesinin de farklı ülkelerdeki beklenilemeyen iniş-çıkışlarının determinize edilemeyişidir. En gelişmiş ülke proletaryasının devrime daha uzak olabilirliği ya da geri ülke proletaryasının uluslararası çapta kazandığı deneyim ve tecrübeyi (parti, sendika, grev, ayaklanma vs.) kendi bilincine kazıyarak devrime yakınlığı bu savı örnekler.

Küçük-burjuva sosyalist ideologları bu olasılığı, kazanılan başarılarla mutlaklaştırarak bir doğma haline getirmiştir. Sınıflar mücadelesi tarihi gerek klasik sosyal-demokrasinin proletaryaya ihaneti, gerekse menşevik aşamalı devrim anlayışlarının tahribatı neticesinde, gelişmiş ülke proletar-

yasının (Almanya, Fransa, İtalya, İspanya vs.) devrimci atılımlarının, daha başında boğulan örnekleriyle doludur. Menşevizm geri ülkede devrim olasılığını, gelişmiş ülkeye oranla daha evvel gerçekleşeceğini mutlaklaştırır. Devrimci-marksizm proleter devrim için nesnel koşulların tüm yerkürede olgunlaştığına işaret ederken, öznel koşulların da aynı şekilde tüm yerkürede eksikliğini belirtir. Öznel koşulları (proletaryanın bilinç, kararlılık ve savaşkanlığı) pozitif kutba yöneltmek, sosyalist bilinçlendirme çalışmasını organize eden, proletaryanın en üst düzeyde örgütlenmesini oluşturan partinin görevidir. Olasılığın kesinlik kazanması, ister geri ister ileri ülkede, politik önderliğin yaptığı çalışmanın başarısına diyalektik olarak bağlıdır. Şahlanan 'halkçı' mutlaklaştırdığı geri ülkede devrim olasılığını bir de sosyalizmin olabilirliğine ustaca kaydırır ve "becerikliliğle" övünür.

Ham hayalin ürünü olan tek ülke sosyalizmlerinin yaşamakta oldukları kapitalist restorasyon süreci, unutturulmaya çalışılan sosyalizmin marksist tanımlamasının gerçekliğini bir kez daha, kuvvetle ortaya koyuyor. İktisadi ve siyasi süreçlerin gelişiminin çelişik karakteri, geri ülkeler bazında proletaryanın iktidara gelmesinin olabilirliğini ve sosyalizmin ancak dünya evrensel ölçekte kurulabileceğinin trajedisini oynadı. Unutmayın baylar, bilimsel sosyalizmin tek alfabesi -Komünist Manifesto- 'kızıl profesör'lerin ciltler tutan ansiklopedilerine hiç uymaz!

Sürekli devrim çağına temellik eden, kapitalizmin geçmiş formlardan ayrı olarak, farklı iktisadi süreçleri **birleştiren**, yöresel ekonomileri genel'in bir parçası durumuna getiren, bir dünya sistemine evrilme eğilimidir. Eski-olan'ın hızla çözülüşü, tüm kültürel (madde-manevi) yapıların sürece eşitsiz olarak absorve edilmesi temelin diğer bir fonksiyonudu.

Toplumsal gelişmenin sürekliliği, kapitalist toplumun iktisadi-politik analizlerinin vardırdığı sonuç olarak marksizm tarafından daha genel ve somut ifadelere bürünebilmiştir.

İngiltere ve Fransa burjuva devrimleri yapmış bir halde genelden göreceli olarak ayrı düştüler. Gelecekteki devrimler üzerine ancak yansımaları olabilirdi. Her iki deneyimin tarihsel süreç devamında benzer olarak tekrarlanma olasılığı tarihsel bilincin gelişmesinin karşısında mutlak olamazdı. İktisadi-kültürel-entellektüel başarılarla donanmış sosyal

sınıflar, atalarının izini gelişmişlik imtiyazıyla takip edeceklerdir. İngiltere ve Fransa'da yaşanan 'klasik' burjuva devrimlerinin bağımsız bir süreç içinde dinamiklerini tüketmesi ve bu yüzden yaklaşan 1848 devrimlerinde proletaryanın devrim dinamikleri içerisinde ileri atılması anlaşılabilir bir şeydir.

Proletarya, burjuvazinin tarihsel hareketinde feodal despotizme karşı mücadeleye taraf olanları basıncıyla ileri doğru itti. 1789 Fransız İhtilalinde sırayla Anayasalcılar, Jirondenler ve Jakobenler bu itkiyle potansiyellerini sonuna kadar tükettiler. İhtilal kesinlikle aşağıdan yukarı doğru yükselen bir çizgi izlemişti. İktidarı alanların bir süre sonra durulmaya başlaması karşısında diğer bir grup iktidarı devralıyorken, radikalleşmenin jakoben imhasıyla son buluyor **olması burjuvazinin genel olarak devrimin sürekliliğini sekteye uğratması karşısında marksizm, insanlığın kurtuluşuna dek devrimi ilerletecek proletaryayı tek devrimci sınıf olarak öne çıkardı.** Ayak takımı arasında disiplin ve kararlılığı ile devrimi özverisiyle ileri sürükleyen proletarya, mali aristokratlara ve anayasalcılara olduğu kadar jirondenlerin yüreğine de korku saldı. Bu yüzden jakoben burjuva demokratlarının ateşi 'kutsal ittifak'larla söndürüldü. *Söndürüldü proleter-yoksul köylü isyanı, hülasa, ayaktakımı devrimi...*

Politik iktidarı eline geçiren burjuvazinin bir süre sonra devrimin nimetlerine saldırısı karşısında, devrimin sürekliliğini, doğası gereği sağlayacak sınıfın-proletaryanın-iktidarı fethetmesi sürekli devrim kuramının doğuşuna esinlik etti.

Burjuva tabakalarının ihtilal karşısında savrulması noktasından hareketle Marx ve Engels yaklaşan 1848 devrimleri için teorik belirlemelerle sürekli devrimi formüle etmek onuruna sahip oldular. Manifesto ile doğası gereği devrimci olan proletaryanın, devrimde atacağı ilk adım olarak siyasal iktidarı fethetmesi zorunluluğunu deklere ettiler.

1848 Fransa deneyimi, 1789 ivmesini gösteremeyerek başaşağı tekrarını yaşadı. Sosyal dönüşümler sahnesinde proletaryanın dinamoluğa soyunması nedeniyledir ki, 1848 devrimleri-Fransa'da olduğu gibi- yukarıdan aşağı hızla burjuvazinin, değişik katmanlarının dinamiklerini tüketmesiyle 1789'un aksine, daha başında ivme düşüşüyle tekrarlandı.

1848 devrimleri analizinde marksizm, proletaryanın iktidara gelebilmesi için, demokratik sloganlar yanında asıl olarak sosyalist-proleter sloganlarla burjuvaziye karşı

mücadeleyi sürüklemesini, aksi halde her devrimci atılımın yenilgiyle sonuçlanacağını, bu yüzden köylülüğün desteğindeki proletaryanın yapacağı devrimi, dünya kapitalizminin tasarrufundaki üretici güçlerin önemli bir bölümünün devlet halinde örgütlenmiş proletaryanın elinde toplanacağı ana kadar devrimin sürekliliğinin, güvence altına alınabilirliğini deklere etmesi, uluslararası proletaryanın burjuvaziye karşı kılıç çekmesi olarak değerlendirilmelidir.

Özellikle devrimci çalkalanış dönemlerinde tekrar tekrar gündeme gelen proletarya iktidarının ne şekil alacağı 1871 Paris Kömünü ile ete kemiğe bürünerek somutlandı. Proletaryanın "kısa bir süre de olsa devlet halinde örgütlenerek ilk işçi devletini kurabilmiş olması, ardında pek çok ders ve esin bırakarak yenildi. Popülist keşişlerce işçi köylü ittifakının kurulamamış olması yenilgi nedeni olarak gösterilegelmiştir. İşçiler tek başına değil, köylülerle gelmeliydi. Değil mi ki Marx'ın patates çuvalına benzettiği Fransa köylü ülkesiydi, işçilerse azınlık?!

Günümüzde 'halkçı' ideologların komedileştirdiği 1871 Paris trajedisi **Marksizm tarafından** köylülüğün desteğindeki proletaryanın iktidara gelmesi artı, iktidara gelen proletaryanın eski devlet makinasını bütün kurumlarıyla parçalaması, burjuvazinin ekonomik-politik mülksüzleştirilmesi demek olan **proleter devrimini sonuna kadar götürmediği, elinden gelenin azamisini yapmadığı için Paris Komünü eleştirmiştir.**

Köylülük desteğindeki proletarya iktidarının anlam ve içeriğinin yeterince açık olmadığı, halkçı, 'sosyalist' ideologların başımıza kaktığı bir spekülasyondur. bu formülasyon köylülüğün oldukça kalabalık olduğu dönemler için ifade edilmiş, geçerliliğini Paris Kömünü ve 1917 Ekim Devrimi ile sosyal-pratik kanıtlamıştır.

1848 Avrupası Almanya ve Fransa örneklerinde olduğu gibi sanayice gelişkin olanlarda dahi köylülük, nüfusun hemen hemen tamamını oluşturmasına rağmen öngörülen marksist analizler, -şehir nüfusunun ezici çoğunluk olduğu Türkiye'de dahi küçük-burjuva sosyalizminin talihsizliği neyle açıklanabilir? -Marksizmin devlet ve devrim teorilerine karşı açılan iftira ve yalan kampanyalarının sorumluluğu, sosyalist-proleter etiketli dergi, gazete ve hareketlerin omuzları üzerinde hayalet gibi durmaktadır.

Proletaryanın iktidara gelmesinin nesnel koşulları tüm

yerküre genelinde karşısında kaçınılmaz hale gelmiştir. Geri, yarı/yeni-sömürge, bağımlı ülke tespitleriyle desteklenen burjuva devrimlerinin tamamlanamayışı esprisi bu hareketlerin kalkış noktası olarak apriori kabul görmüştür. 'Zincirlerinden başka bir şeyi olmayan proletarya'ya, altın tepsiler içinde sunulan "ulusun", "halkın" tek bir amacı vardır, proleter bilincin bulandırılması, dahası zehirlenmesi...

Köylülüğün nicelliğinin az ya da kalabalık olması bu formülasyona ne bir şey katar ne de eksiltir. Anlaşılamayan şey -siz bunu horlanan/aşağılanan şey olarak okuyun- köylülüğün dsteğindeki proletaryanın, devrimin sürekliliği demek olan diktatörlüğüdür.

Dikkat çekicidir, bir zamanlar mali-aristokların beslediği başdırıçıplaklara olan nefreti ve horlamayı, günümüzde popülistlerin proletayaya yaklaşımlarında mirası devraldıkları görülüyor. Sınıfların diyalektiği böyle olsa gerek; mali-aristokrasinin yaptığını sonradan sanayi burjuvazisi, onun da yaptığını küçük-burjuvazinin popülist önderliği yapıyor. Popülist, devrime olan bağlılığını sonuna dek koruyarak şöyle düşünür: Proletarya, devrimi yapacak kadar kültürlü değil, HALK! Ne güzel bir tümce!.. Böylelikle adı, sosyalist, proleter, hatta (gülmeyiniz!) komünist olan dergi/gazete ve hareketler 'yapacakları' devrimde iktidarı secdeye vardıkları o sihirli tümceye bırakabiliyorlar. Sınıflar mücadelesinde asla vücut bulamayan bu kuramların, bayram söylevlerinde dergi kapaklarında yer almasının tek nedeni var: Proletarya iktidarının önünü kapatmak...

Siyaset tarihinde üzerinde fırtınalar koparılan bir teori olan sürekli devrim, getirilen eleştirilerin yüzeysel kalmasından dolayı bütünlüklü bir yanılsamalar zinciri haline getirilmiştir. Hazırlopçu şark zihniyetine sahip olan Türk sosyalistleri ise kuram üzerinde oluşan yanılsamalara ne bir şey kattılar ne de üretme zahmetine katlandılar. Çünkü 'usta'lar üretmişlerdi. Sorun üretileni kavramak ve yerel'e uyarlamaktı. Kopyacılık sanatı başarılı olmasına rağmen nedense sonuç alınamıyordu. Kimbilir "belki bir yerde vahim bir hata" yapılmıştı. O yüzden okunan eserler bir kez daha hatmediliyor, can sıkıcı pasajlar hızla geçiliyor, gedik mao'larla, hoca'larla tıkanıyor, nedense gene olmuyor.

'Kahredici çalışmalar' içerisinde bir makale de olsa sürekli devrim üzerine bir çalışma ortaya konulmamıştır. Olumlu anlamda değil- böyle olması da gerekmez- eleştirel

anlamda dahi ciddi hiç bir çalışmanın ortaya çıkmamasının nedeni, 'usta'ların konu üzerine derli toplu bir eserinin olmaması gösterilebilir. Proletaryanın uluslararası önderleri bu konuda ciltler dolusu eserler ortaya koymamıştır. Önderlerden yalnız Troçki'yi bir tarafa koymak lazımdır. **Kuram, asıl olarak öne çıkarılan taleplerde, olgunlaşmış bolşevizmde, devrimci-marksizmin proğram ve taktiklerinde görülür.**

Evet, sürekli devrimi **kuram** düzeyine çıkaran Troçki'dir. Böyle olmakla birlikte kavram kendisine ait değildir. Yaşanmış devrim pratiklerinin doğruladığı ve marksizmin doğuşuyla birlikte Marx, Engels, Lenin ve Rosa'da içkin olan öğretidir aynı zamanda. **1848 Avrupa'sını saran komünizm hayaletinin eylemliliği teorinin doğuşuna yol açmış, Paris Komünü ile vücut bulmuş ve Rus devrim deneyleri ile de doruğa çıkmış, doğruluğu ispatlanmış bir kuram olarak Troçki'nin eline doğmuştur.**

Sürekli devrim yanılsamalarının kökeninde marksizmin vülger kavranışının yattığı şüphesizdir. Marksizmin, proletaryanın teori ve taktiği olarak, sosyal-pratik içerisinde cisimlenen eylem kılavuzu olması genel kabul gören soyut düşüncelerdir. **Pratik analizler düşünceyi ayakta tutmaya yaradığı sürece teori dogmalaşır.** Sosyal-pratiğe ışık tutan analizler ise teoriyi canlı hale getirir. Marksizmin özünün canlı olmasının nedeni sadece en üst düzeyde soyut-kavramsal olmasında değil, sosyal-praksise sürekli etkide bulunmasında yatar. Öyleyse farklı kavranışların nedeni ya bilgesizlikte ya da teorinin sulandırılmasına neden olan küçük burjuva sosyalizminin etkinliğinde aranmalıdır.

'Sosyalist'lerimizin asla gündemine almak istemedikleri sürekli devrim teorisi bu iki nedenle tartışma konumuzdur.

QUO VADİS KURTULUŞ, QUO VADİS

Deniz ALPSU

GİRİŞ

"Nasıl özel yaşamda bir adamın kendisi hakkında düşündükleri ve söyledikleri ile gerçekte ne olduğu ve ne yaptığı birbirinden ayrılırsa, tarihsel savaşımlarda da, özel yaşamdakinden daha çok, partilerin sözlerini ve emellerini onların kuruluşlarından ve gerçek çıkarlarından ayırdetmek, kendileri hakkında düşündükleri ile gerçekte ne olduklarını birbirinden ayırdetmek gerekir."

Marx

"İdeolojik olarak son söz söylenmemiştir." Bu söz bir gerçekliğin ifadesidir. Bu gerçekliği tek tek insanların yaşantıları içinde, gözleyip tavır alabilmek mümkündür. İnsanlar, yaşadıkları zaman ve mekan diliminde kendileri dışında gelişen olaylardan, kendi sosyal durumundaki değişikliklerden vb. durumlardan etkilenir. Bu etkileşimin

düşünce ve davranış biçimi üzerindeki etkisinin yoğunluğu, şiddeti tek tek insanların bilinçli ya da bilinçsizce, tedrici ya da keskince siyasal ve sınıfsal tercihlerinin farklılaşmasını olanaklı kılmaktadır. İşte bu anlamda, tek tek insanlar için, yaşadıkları sürece, "ideolojik olarak son söz söylenmemiştir."

Bu, sadece tek tek insanlar için mi geçerlidir? Hayır... Ne yazık ki hayır... Sınıf mücadeleleri tarihi ve devrimci marksist hareketin yaklaşık 150 yıllık tarihi, sınıf hareketi önderliklerinin, siyasal hareket önderliklerinin ve marksist etiketli teorisyenlerinin yenilgi dönemleri ve sonrasında, karar anı geldiğinde vb. durumlarda sınıfsal, siyasal ve ideolojik tercihlerinin ve yönelimlerinin, tedrici ya da keskince, nasıl ve hangi değişik kılıf ve gerekçeler altında farklılaştığına tanıklık eder.

Siyasal hareket önderliklerinin ve teorisyenlerinin siyasal, ideolojik, sınıfsal ve toplumsal projelerindeki farklılaşma, onların ürettikleri politikalar, aldıkları kararlar ve bunlar doğrultusunda hem kendilerinin hem de hareketin davranışlarında somutlaşır. Tarihsel anlarda bu üretilen politikalar, alınan kararlar ihanet niteliğine bürünebilirken, durgunluk anlarında, yenilgi dönemi ve sonrasında kadrolar üzerinde demoralizasyonun sürdüğü yıllarda, bu tercih farklılaşmaları ve politika değişiklikleri görülemeyebilmektedir.

Devrim ve karşı-devrimin yüzyüze gelmediği zamanlarda - hatta bu anlarda bile- bu politikalar ve bunların taşıdığı reformist sınıf uzlaşmacı, küçük-burjuva, popülist içerik ve yönelim, d.m.'in kitabı alıntılarıyla gizlenebilir.

Nitekim **birçok 'marksist' etiketli teorisyen, d.m.'i kitabi ve lafzi olarak çok iyi bilmelerinin genç kuşaklar ve hareketin geri unsurlarının üzerinde yarattığı etkinin meşruluğu ardına gizlenerek, ürettikleri sınıf uzlaşmacı, küçük-burjuva, rerormist, populist ve eklektik bir temele dayanan politikaları, itaati meziyet bilen çoğunluğa dayanarak önderliğini yaptıkları hareketlerin önüne koyarak, kadroların ve öncü işçilerin bu politikalar doğrultusunda faaliyetine ve yeni yetişen genç devrimcilerin bu doğrultuda eğitilmelerine neden olmuştur, dahası olmaktadır.**

Bundan dolayı, **Devrimci Marksistler için ideolojik mücadelenin bir ayağını, burjuva ideolojisine karşı mücadele oluştururken, diğerini bu tür hareketlerin önderliklerine karşı ideolojik mücadele oluşturur. Devrimci Marksizm, sadece bur-**

juvaziye karşı ideolojik-politik mücadelede değil, aynı zamanda bu tür hareketlere karşı ideolojik mücadele içerisinde, bunların "ipliğini pazara çıkarıp", devrimci kadroların gözleri önüne sererek, ideolojik ve örgütsel anlamda bir düşünce ve davranış biçimi olarak bir akım ve maddi bir güç haline gelebilir ve gelebilir de.

İdeolojik mücadelenin bu iki yanı birbirinden ayrılmaz. İdeolojik mücadele bir bütün olarak ve ödünsüzce yürütülmelidir. Bazılarının yaptığı gibi "Kaz gelecek yerden..." anlayışıyla değil, "ideolojik olarak son söz"ün söylenmemiş olmasının gerçekliği, hareketin kendi içerisinde de, ideolojik mücadelenin yürütülmesini zorunlu ve ertelenmez kılar. Çünkü, tek tek insanların siyasal ideolojik, sınıfsal tercihlerindeki tedrici ya da keskince değişmeler -istisnalar dışında-, harekete fazlaca bir şey katmadığı gibi, hareketten fazlaca bir şey de götürmez. Ama siyasal ve sınıfsal hareket önderliklerinin ve teorisyenlerinin siyasal, ideolojik, sınıfsal ve toplumsal proje tercihlerindeki farklılaşma etkileri uzun yıllar kaybolmayacak yaralar açar, uzun yıllar unutulmayacak izler bırakır. Devrimin ve hareketin önünde bir set olup dikilir.

İşte II. Enternasyonal önderliği ve ilk dört kongresinden sonraki III. Enternasyonal önderliği toplumsal proje, siyasal ve ideolojik farklılaşmada, sınıf uzlaşmacı politikalara vb. noktalara savrulmada, devrimin ve hareketin gelişiminin önüne bir set olup dikilmede iki uluslararası örnektir.

Birincisinin uluslararası devrimci Marksist harekette yarattığı tahribat, Zimmerwald Solu'nun çıkışı ve özellikle de Paris Komünü'nden sonraki ilk muzaffer proleter devrimi olan ve proleteryanın iktidarı almasıyla sonuçlanan 1917 Ekim Devrimi'yle ve onun birkaç yıl sonrasında kurulan III.Enternasyonal'le kısmen giderilmeye çalışılmıştı. Kısmen diyoruz, çünkü gerçekleşen sadece önderliğin ve önderliği oluşturan ve izleyen diğer ülke parti önderliklerinin kendi burjuvazilerinin yanında savaşa girmeleri değildi. Bunun ötesinde, burjuvazinin yedeğine takılan, onun için ve diğer ülkelerdeki sınıf kardeşlerine karşı savaşması istenen bir işçi sınıfı ve bunun sonucunda gerçekleşme olasılığı ortadan kaldırılıp, boğulan devrimler vardı. Avrupa'da gerçekleşecek bir devrimin yerini kaç Zimmerwald Konferansı, Kaç Rusya gibi geri bir ülke devrimi, kaç III. Enternasyonal tutabilirdi ki?

III. Enternasyonal, Ekim Devriminin prestijini de arkasına alarak, II. Enternasyonal önderliğinin ve burjuvazi-

lerinin yanında savaşmayı seçen partilerinin açtığı yaraları sarmaya girişmişti. Lenin ve Troçki'nin önderliğindeki III. Enternasyonal'in bu girişimi fazlaca uzun sürmedi. İlk dört Kongrenin ve Lenin'in ölümünden sonra oluşan III. Enternasyonal önderliği, II. Enternasyonal'in açtığı tahribatları ortadan kaldırmak bir yana, teorik ve politik olarak daha onmaz tahribatlar yaratmaya başladı.

Lenin'in ölümünden sonra, **SBKP ve III. Enternasonal önderliği, Devrimci Marksizm'in ve proleteryanın uluslararası önderlerini 'Aziz' mertebesine yükseltip ikonlaştırırken; onların ve Devrimci Marksizm'in temel teorilerini ve metinlerini 'amentü'leştirirken; bunların ardında reformist ve sınıf uzlaşmacı politikalarla diğer ülkelerdeki işçi sınıfını ve devrimci hareketi, Sovyetler Birliği'nin devletler düzeyindeki politikasının figüranlarına dönüştürüyordu. Artık, SBKP ve Sovyetler Birliği Dünya Devrimi'nin ve işçi sınıfının uluslararası çıkarlarının bir parçası değil, aksine, dünya devrimci hareketi ve uluslararası işçi sınıfı Sovyetler Birliği'nin uluslararası çıkarlarının ve devletler düzeyindeki politikalarının bir parçasıydı**. Elbetteki bu gidişe Devrimci Marksistler sessiz kalamazdı. Ve kalmadılar da.

Nitekim, II. Enternasyonal içerisinden, onun karşıtı, Zimmerwald Solu'nun çıktığı gibi, III. Enternasyonal içerisinden de onun karşıtı, Troçki'nin önderliğinde cisimleşen, uluslararası sol muhalefet çıktı. Ve bu gidişe karşı bayrak açtı. SBKP ve III. Enternasyonal önderliğinin 'Devrimci Marksizm' adına ürettikleri ve ondan adım adım uzaklaşan politikalarının karşısına Devrimci Marksizm'in unutturulmaya çalışılan Devlet, Devrim, Enternasyonalizm teorileri ve Sovyet Demokrasisi, Sovyet İktidarı, Leninist parti ve Geçiş Talebi anlayışıyla çıktı. Bu öncelikle bir ideolojik mücadeleydi. Ve uluslararası sol muhalefet, yeni politik mevziler kazanamasa ve eskilerini koruyamasa da, **ideolojik mevzilerde direndi, onları korudu ve kazandı**. Ki o günkü koşullar içerisinde ne yeni politik mevziler kazanmasının ne de eskilerini korumasının koşulları vardı. Sesini duyurmaya çalıştığı her yerde, sadece burjuvazinin ve faşistlerin değil, aynı zamanda, III. Enternasyonal figüranı militanların ve GPU ajanlarının takip ve saldırılarına maruz kalıyorlardı. Ama onlar tüm bunlara rağmen, kararlılıkla ideolojik mevzilerde direnmeyi ve kazanmayı başardılar.

İşte **bugün, Devrimci Marksizm'in en temel tezlerini ve teorilerini biliyor ve öğrenebiliyorsak, dahası bunları bulabil-**

mek için, pusulasız "arkeolojik kazılara" girişmiyorsak; sonradan görme birilerinin bayrak edinmeye çalıştığı "Sosyalist Demokrasi"yi konuşabiliyor, tartışabiliyorsak; Enternasyonalin ve Dünya Devrimi'nin arzu edilebilir birşey değil, aksine, bir zorunluluk olduğunu söyleyebiliyorsak, bu, Devrimci Marksizm'in teorik cephaneliğinin ve ideolojik mevzilerinin onlar tarafından korunmuş ve gün ışığına çıkarılıp, bugüne taşınmış olmasının sonucudur. Dün, Troçki'nin önderliğindeki Uluslararası Sol Muhalefet militanlarının GPU ajanlarına ve burjuvaziye rağmen ellerinden düşürmedikleri Devrimci Marksizm bayrağı, bugün binlerce Devrimci Marksist militanın ellerinde dalgalanmaktadır, yarın ise proleteryanın ellerinde küçük burjuva ütopyacılarına rağmen, kapitalizmin ve burjuvazinin fethedilen kalelerinin burçlarında dalgalanacaktır.

Bu mücadele sürecinin içerisinde ve Uluslararası Sol Muhalefetin temelleri üzerinde, Devrimci Marksizm'in kılavuzluğunda 4: Enternasyonal kuruldu. Ve o, doğruları ve yanlışlarıyla birlikte, I. II. ve III Enternasyonallerin devrimci ve enternasyonalist örgütlenme geleneğinin sürdürücüsü olarak, hala ayaktadır. Devrimci Marksizmden sapanların önderliğini ele geçirdiği, gaspettiği III. Enternasyonal ise tarihin çöplüğünde, "asarı-ı atikâ müzesinde" çoktan yerini aldı. Ama ardında, Devrimci Marksizm'in en temel tezlerinin ve teorilerinin tahrifatına, dumura uğratılmasına, revizyonuna dayanan sınıf uzlaşmacı, reformist, küçük burjuva ütopyası, ulusal-populist teoriler ve politikalar bırakarak. Ne yazık ki, bu teori ve politikalar hala savunuluyor Bu savunulan teori ve politikalar ise Devrimci Marksizm'in, olmazsa olmaz öneme sahip, Devlet ve Devrim teorilerinin tahrifatına, revizyonuna, hatta inkarına dayanıyor.

Devlet ve Devrim; **bu iki teori, Devrimci Marksizmin en fazla saldırıya, tahrifata, masumane 'katkı' çabalarıyla revizyona uğratılmaya çalışılınmış iki teorisidir**. Burjuva ideolog ve kalemşorlarından kendini "demokratik sosyalist" diyen marksist artıklarına; Anarşistlerden Bernstein ve Kautsky'e; Stalin ve şurekasından günümüz "epigon"larına kadar tümü, Devlet ve Devrim teorisine kah açıktan, kah utangaçca ve gizlice, kah 'katkı' ve 'günümüz ve ülke koşulları' diyerek, saldırı, tahrifat ve revizyon çabalarını sürdürmüşler ve sürdürmeye devam etmektedirler.

Bu değişik siyasal, ideolojik, sınıfsal ve toplumsal proje tercihlerinin ifadesi olan düşünce ve akımların hepsinin hedefinin, Devlet ve Devrim teorisi olması bir tesadüf ya da

rastlantı mıdır? Hayır... Bu bir rastlantı değildir. Çünkü, **sınıflar savaşımı öğretisinin**, arzu edilir değil, aksine, **zorunlu sonuçlarını ortaya koyan ve bunu proleteryaya gösteren, ne yapması gerektiğini öğreten Devlet ve Devrim teorisidir**. Bu iki teori olmasa, Marksizm, burjuvazi için, şirin bir düşünce akımı olurdu. Bu iki teori olmasa, küçük burjuva ütopyalar, reformist ve sınıf uzlaşmacı politikalar çok daha rahat üretilir ve bugün yapıldığı gibi, marksizmin ardına gizlenerek, utangaçca ve "bin dereden su getirip", türlü cambazlıklarla sunulmak zorunda kalınmazdı. Bundan dolayıdır ki Devrimci Marksizm'e saldırıların odak noktasını Devlet ve Devrim teorisinin oluşturması bir rastlantı ya da tesadüf değildir.

Şu bilinmelidir ki, **Devlet ve Devrim teorilerinin gereklerine bağlı kalınarak, sınıf uzlaşmacı politikalar üretilemez; reformizme yönelip, devrimci kadroların ve öncü işçilerin önüne "çağın gerisinden taşınmakta olan öğelerin temizlenmesiyle burjuva demokrasisinin çerçevesinde kalan hakların ve yapılanmaların gerçekleştirilmesi" hedefi konulamaz; "Halk İktidarı", "halk devleti" vb. gibi "sınıflar üzerinde yer alan" küçük burjuva ütopyası kavramların peşi sıra gidilemez. Bunların olduğu, savunulduğu bir yerde, bir harekette, Devrimci Marksizm değil, aksine onun en temel teorilerinin tahrifatı, revizyonu ve inkarı temelinde reformizm, kokuşmuş bir revizyonizm, oportünizm ve küçük burjuva ütopyaları boy veriyor demektir.**

Bu tür sapmaların, durgunluk dönemlerinde taşıdıkları tehlike görülmez, hissedilmez. Hatta kendilerini Devrimci Marksizm'in genel geçer tezlerinin ve önderlerin sözlerinin ardına gizlerler. **Sarsılmaz bir otorite arayışında, doğmatizmin sınırlarına hapsolmuş sempatizanlar ve devrimci kadrolar arasında bu politikalar ve yaklaşımlar karşılık bulur**. Bu politikalar ve yaklaşımların ardında şekillenen hareketlerin ve bu politikaları üretenlerin gerçek yüzleri ve taşıdıkları tehlike mücadelenin kızıştığı ve devrim anı gelip çattığında görülür. O zaman, taşıdıkları marksist sıfatının siyasal ve örgütsel bir kimlik değil, kendilerini ardına gizledikleri bir etiket olduğu ortaya çıkar. Ama o an birçok ülkede yaşandığı ve onların deneyimlerinin öğrettiği gibi geç kalınmış bir andır. Unutulmasın ki, "her partinin bir Lenin'i yoktur."

Bundan dolayı, **Devrimci Marksistlerin görevi, bugün, hala teorik cephaneliklerin ve ideolojik mevzilerin başında bekçilik yapmak değil, aynı zamanda o mevzilerden çıkıp, onları bir yandan burjuvaziye karşı ideolojik ve siyasal bir si-**

laha dönüştürürken, diğer yandan da, 'marksist' etiket altında Devrimci Marksizm'in en temel teorilerinin tahrifatı ve revizyonu temelinde politikalar üretenlerin yüzlerindeki maskeyi çekip almak ve onların gerçek yüzlerini devrimci kadrolara sergilemektir.

Yenilgi dönemleri ve sonrasının, hareket önderlikleri ve kadroların üzerinde yarattığı etki demoralizasyon, pasifizm, teslimiyet, inkarcılık vb. olarak kendini gösterir. Bunun yanısıra, bazıları teorisizmin kulvarlarında kilometre doldururken; bazıları da kendi politika ve söylemleri çin ampirik dayanak ve olumluluk arayışlarına girer. Kimileri Çin'den Arnavutluk'a, oradan Tigre'ye uzanırken, kimileri de bir olumluluk olarak Nikaragua'yı keşfeder. Bunların tümünü Türkiye de tipik örnekler olarak gözleyebilirsiniz. Ve bunlar ideolojik mücadelenin alanındadır. İdeolojik mücadelenin sınırları içerisinde hepsiyle karşı karşıya geleceğiz. Ama, şimdilik, bu yazının asıl muhataplarına dönelim:

NİKARAGUA: Bir olumluluk mu?

Öncelikle şunu belirterek başlayalım: Nikaragua devrimi ve sonrasında oluşan siyasal iktidar devlet sınıfsal bir temelde sorgulanmamıştır. Yazdıkları teorik ve politik yazılarda sık sık yaptıkları alıntılarla, devletin sınıfsallığını bildiklerini (tabii bu,bunu anladıkları anlamına gelmiyor) ortaya koymaya çalışan hareket önderlikleri ve teorisyenleri Nikaragua Devrimini ve sonrasında oluşan siyasal iktidar/devleti sınıfsal bir temelde sorgulayıp değerlendirmek yerine, toptancı bir yaklaşımla "Halk Devrimi" ve "Halk İktidarı" nitelemesiyle geçiştirip, alkışlamayı yeğ tutmuşlardır. Geçiştirmek, diyorum, ancak, onlar için temelde bir geçiştirme söz konusu değildir. Çünkü, **Nikaragua'da gerçekleştiğini söyledikleri devrim ve iktidarla, savundukları devrimin, kurmayı düşledikleri iktidarın ve "kesintisiz devrim" anlayışlarının örtüştüğünü düşünüyorlardı. Ve onlara göre "kesintisiz Devrim"de, işte tam da buydu.** Bu noktada bir problem yoktu ve Devrimci Marksizm'in Devlet ve Devrim teorilerinin peşine takılıp, bunun sınıfsallığını sorgulayıp kadroların ve sempatizanların kafalarını bulundurmanın da bir alemi yoktu. Onlar da zaten öyle yaptılar ve sınıfsallığı bir yana bırakıp başka şeyler aramaya giriştiler. Çünkü aradıkları ve bulmayı düşündükleri onlar için, devrimin ve iktidarın sınıf karakterinden daha

önemliydi. Ve hepsi de Nikaragua Devriminde kendileri için birşeyler buldu: Ulusal Demokratik Halk Devrimi ve buna uygun bir iktidar kurma hayaliyle yanıp tutuşan ve bu devrimde ulusal burjuvazinin ittifak unsuru olduğunu savunanlardan devrimin "öncü savaşı", "silahlı propaganda" ve "halk savaşı"yla gerçekleşeceğini söyleyenlerden; devrimin "öncü savaşı" ve "silahlı propaganda" temelinde değil, aksine, kitlelerin bilinçlendirilip örgütlenmesine dayanan, uzun bir hazırlık döneminin sonrasındaki silahlı mücadeleyle gerçekleşeceğini söyleyenlere kadar, envai çeşit hareket önderliğinin kendilerini haklı çıkaracak argüman bulundu, Nikaragua devriminde.

İşte sol hareketler arasında, bugün hala sınıf temelinde sorgulanmayan ve bir olumluluk olarak altı çizilen Nikaragua Devrimi ve sonrasında oluşan siyasal iktidar/devlete yaklaşım, bu minvâl üzere gelişti ve şekilleşti.

Neydi Nikaragua'da gerçekleşen? Bir devrim mi? Evet. Teslim etmek gerekir; Nikaragua'da gerçekleşen bir devrimdi: Politik bir devrim. Geniş yığınları köylüsünden işçisine, küçük burjuva mülk sahibi kesimlerden lumpen proleteryaya, kiliseden Somoza karşıtı burjuvaziye kadar tüm kesimleri ardından sürükleyen ve onların da içerisinde yer aldığı bir devrimdi. Ve bu anlamda o bir "halk" devrimiydi. Anti-Somoza ve anti-emperyalist bir söylem ve faaliyet temelinde gelişen, şekillenen ve gerçekleşen bir devrim. Ancak **'Halk', bir devrimin, bir iktidarın sınıfsal karakterinin ve muhtevasının karşılığı değildir ve olamaz da. Her devrim ve her iktidar belirli bir sınıfın damgasını taşır ve toplumun, ulusun o sınıfın önderliğinde yeniden şekillendirilip, biçimlendirilmesine hizmet eder. Nikaragua'da gerçekleşen politik devrim de, burjuvazinin damgasını taşır**. Dolayısıyla **burjuva politik bir devrimdir**. İktidarı Somoza Ailesinin ve yandaşlarının elinden alıp, Somoza karşıtı **burjuvazinin eline veren ve burjuva demokratik cumhuriyetin gerçekleşmesinin yolunu açan bir devrim**. Eğer olumluluk olarak altını çizeceğimiz bir nokta arıyorsak, o da burasıdır. Yani geniş yığınların da içerisinde yer aldığı, fiilen katıldığı bir devrimin yaşanmış olması ve bunun sonucunda burjuva demokratik bir devrimin yaşanmış olması ve bunun sonucunda burjuva demokratik bir cumhuriyetin gerçekleşme yolunun açılmış olması. Bundan öte bir şey değil.

Bunu sorgulama ve anlama zahmetine girmeyen ve bunun için de göremeyen (yoksa, gördükleri halde bilinçlice

mi yapıyorlar? Eğer gördükleri halde bilinçlice yapıyorlarsa bu tehlikeli bir noktadır. Onun için biz, görmedikleri ve anlamadıkları varsayımdan hareket edeceğiz.) bir Sayın teorisyen ve dolayısıyla KURTULUŞ şöyle diyor: "... **proleterya iktidarı, Nikaragua örneğinde görüldüğü gibi**, (bu pozitif bir örnektir .....) **bir seçim dönemi devrimcileri azınlığa düşürebilir**" (abc) sayı 4, sy. 11). Burada dikkati çeken iki önemli sorun vardır. Birincisi, burjuva demokratik bir cumhuriyetin, yani bir burjuva iktidarın, proleterya iktidarı diye takdim edilişi, ikincisi ise burjuva temsil ilişkisi çerçevesinde gerçekleşen ve kitlelerin konsey, sovyet, vb. gibi örgütlenmeleri temeline ve onların kendi iç işleyişlerine katılma, seçilenlerin her an geri alınabilmesine dayanmayan bir seçimi ve bunun sonucunu meşrulaştırma girişimidir. Ki bu, o kadar yazıp çizmelerine rağmen, sosyalist demokrasiden, (daha doğrusu proleter demokrasiden) hiçbir şey anlamamış olmalarının bir ifadesidir. Tüm Devrimci Marksistler bilir ki, **proleterya iktidarı, "sınıf olarak örgütlenmiş proleteryanın" iktidarıdır ve işçi sınıfının ve yoksul köylülüğün öz-örgütlenmelerine (Sovyet, konsey, vb.) ve silahlı gücüne dayanır**. Eminiz; Sayın teorisyen de bunu biliyordur. Ama Nikaragua'da sözü edilen öz-örgütlenmeler yok diye, proleterya iktidarı saptamasından da vazgeçecek değil ya. Bunlar yok diye proleterya iktidarı olmasın mı yani herhangi bir yerde.

Sayın teorisyenin düş kurma özgürlüğüne müdahale etme ve söz söyleme hakkımız yoktur. Düşlerinde isterse maddi gerçeği yok sayabilir, isterse onu parçalayıp yeniden kurabilir, isterse de onu olduğundan başka bir şekilde algılayıp tanımlayabilir. Ancak, bu düşlerini bir gerçeklikmiş gibi algılayıp marksizm ve devrim adına politika yapmanın ve perspektif belirlemenin malzemesi kılmaya ve burjuva bir devleti proleter bir devlet olarak nitelemeye ve D.M.'in Devlet ve Devrim teorisini tahrif etmeye başladığında, ideolojik mücadelenin sınırları içerisinde, müdahale söz konusudur.

DEVRİM VE DEVRİMİN KARAKTERİ SORUNU

Siyasal ve toplumsal niteliğiyle, bir bütün olarak, her devrim toplumun ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik, kültürel, vb. boyutlarıyla bir sınıfın önderliği, iktidarı ve egemenliği altında yeniden biçimlendirilip örgütlenmesinin ve kendini yeniden üretmesinin araç ve olanaklarını yaratır.

Devrim mücadelesi bu mücadelenin önderliğini yapan sınıfın, kendi toplum projesini ve nihai hedefini gerçekleştirme araç ve olanaklarını elde etme, yaratma ve kulanma mücadelesi olarak nitelenmelidir. Aynı zamanda bu, kendi toplum projesini ve nihai hedefini gerçekleştirmesinin önündeki araçları parçalayıp dağıtma ve yok etme mücadelesidir. Bu anlamda, devrim sorunu iktidar sorunudur.

İktidar sorununun söz konusu olduğu yerde, Devrimci Marksistler şu soruyu sorarlar: Hangi sınıfın iktidarı? Hangi sınıf için iktidar? Çünkü Devrimci Marksizm'in **Devlet ve Devrim öğretisi, iktidarın, sınıflardan bağımsız olarak varolamayacağını ve iktidarın, ona sahip olan sınıfın kendi toplumsal projesini ve amaçlarını gerçekleştirmesinin dahası buna engel olan sınıfların üzerinde bir baskı aracı olduğunu ifade eder.** Ve bizler de iktidar sorununun sınıflar mücadelesinden yalıtılmış olarak ele alınamayacağını bilmek ve onu, bilinç bulanıklığına ve yanlış bilinçlenmeye neden olacak hiçbir soyut (halk, ulus, vb. gibi) kavramla ilişkilendirmemek ve nitelendirmemek zorundayız. Çünkü, doğada olup-biten olayları doğa-üstü metafizik bir anlayışla temellendirmeye ve açıklamaya çalışmak, bizler için, ne kadar anlamsız ve saçmaysa; sınıflar mücadelesinden bağımsız olarak düşünülemeyecek olan devlet ve devrim sorununu da sınıflarüstü kavramlarla temellendirmeye ve açıklamaya çalışmak, o kadar anlamsız ve saçmadır. Dahası proleteryanın yanlış bilinçlenmesine/bilinçlendirilmesine yöneliktir.

Ne yazık ki, bizim 'anlamsız ve saçma' dediğimiz, Lenin'in ise "küçük burjuva ütopyası" diye nitelediği bu anlayış, Türkiye solunda yaygın bir kabul görmekte; mücadele, örgütlenme ve perspektifin ana eksenini oluşturmaktadır. Bu durum, Devlet ve Devrim öğretisinden hem bir kopuş hem de onun reddidir. Bugün, Devrimci Marksizm'den tamamen yüz çevirmiş 'marksizm artıkları'nın tutumunu daha benimsememiş ve onun uzağında bulunan, ancak, "küçük burjuva ütopyası" teori ve anlayışı savunan hareket önderlikleri ve teorisyenleri, mevcut anlayışlarını değişik gerekçe ve argümanlarla rasyonalize ve teorize etmeye çalışmaktadırlar.

İşte Kurtuluş bunlardan biridir. Kurtuluş'un 4. sayısında yer alan ve devrim konusundaki görüşlerinin 'derli-toplu' bir dekleresi olan "Kesintisiz Devrim Anlayışı Üzerine" adlı yazı, yukarıda sözünü ettiğimiz ve o çerçeve içerisindeki hareket önderlik ve teorisyenlerinin yaptıklarının tipik bir örneğidir.

Söz konusu yazının Sayın teorisyeni ve dolayısıyla Kurtuluş, bir belirlemeyle işe başlamışlardır: "Politik bir hareketin varoluş nedeni iktidar sorunu ve dolayısıyla kendisinin iktidar konusundaki hedefleridir". Bir gerçekliğin ifadesi olarak nitelenebilecek olan bu belirlemenin ardından, Sayın teorisyen ve dolayısıyla Kurtuluş, **proleteryanın diğer tüm sınıflardan bağımsız siyasi hattının siyasal, ideolojik ve örgütsel olarak somutlanışının ifadesi olan proleterya partisini** güdükleştirmenin, deforme edişin gerekçelerini hazırlayan açıklamalara gerişmektedir: "...Proleteryanın partisi de burjuva dönüşümlerinin sürmekte olduğu bir evrede politik arenadaki yerini aldı. Burjuva partilerine benzer bir biçimde hem geride bırakacak olduğu hem de kurmayı tasarladığı toplumların problemlerinin birlikte çözümüyle yüzyüze geldi. Bu durum, **aynı burjuva partilerine yaptırdığı gibi** (abc), proleterya partilerine de kendi dışındaki sınıf ve tabakalarla ittifak sorununu getirip dayattı. **Haliyle devrimin karakteri sorunu da kendiliğinden saflığını kaybedip karmaşık bir özellik kazandı.**" Doğrularla yanlışların iç içe geçtiği bu genel açıklama içerisinde, Kurtuluş, bir yandan sahip olduğu küçük burjuva ütopyası ve sınıflar-üstü devrim anlayışını rasyonalize ve teorize edişin adımlarını atarken; diğer yandan iki virgül arasında, proleterya partisinin örgütlenme ve davranışını burjuva partileriyle özdeşleyen bir anlayışa savrulmaktadır.

Geride bırakılacak olan ve kurulması planlanan toplumun proleterya partisine "aynı burjuva partilerine yaptırdığı gibi", diğer sınıf ve tabakalarla ittifak sorununu dayatacağını söylemek, proleteryanın -toplumun diğer sınıflarından, özellikle de tüm sömürücü burjuva sınıflarından- bağımsız siyasi hattının oluşturulması ve korunması esprisini anlamamaktır. Burjuva partileri nezdinde bunun nasıl gerçekleşip somutlandığını biliyoruz: İl, ilçe, bucak, vb. tüm birimlerde- olabildiğince- işçisinden köylüsüne, burjuvasından eşrafına, toprakağasından tüccarına kadar tüm toplum tabaka ve sınıflarının üye, delege, vb. olabilmesidir. Ancak bu durum burjuvazi için devrimin ve devletin sınıf karakterini değiştirmez. Bundan öte, proleterya partisi, sahip olduğu toplum projesi ve nihai hedefleri gereği, **böylesi bir örgütlenme ve davranış temelinde** ittifak sorununu gerçekleştiremez. Bu, proleterya partisinin tabiatına aykırıdır. Sormak gerekiyor Siz, Kurtuluş kadroları ve taraftarları, proleterya partisinin diğer sınıf ve tabakalarla ittifakının, aynı burjuva partileri-

nin yaptığı gibi mi gerçekleşmesi gerektiğini savunuyorsunuz? İşçilerden, köylülerden, küçük burjuva mülk sahibi sınıflarından (belki de anti-oligarşik tüm kesimlerden) mütevellit bir partinin, proleterya partisi olduğu söylenebilir mi? Sayın teorisyen elbette bu kadar ileri gitmiyor. Ama, içerisinde yaşanılan koşulların, proleterya partisine, "aynı burjuva partilerine yapturdığı gibi" bir davranışı dayatacağını söylemek ve hemen akabindeki cümlede, buna bağlı olarak "devrimin karakterinin saflığını" yitirmesi tesbitini yapmak, Kurtuluş'un proleterya partisinden ne anladığının ve onu nasıl gördüğünün göstergesidir. Elbette bu, Sayın teorisyen ve Kurtuluş'un devrim ve iktidar anlayış ve perspektiflerinin bir tezahürüdür ve bundan bağımsız olarak düşünülemez.

Kurtuluş ve Sayın teorisyen devrim ve iktidar anlayışlarına bağlı olarak tasarladıkları toplum projesinin bir prototipini örgütlenme alanında yaratma hedefiyle hareket etmektedirler. Bu yaklaşım içerisinde Kurtuluş önderliğinin ve Sayın teorisyenin vardığı ve Kurtuluş Kadro ve sempatizanlarına vardırmak istediği nokta, devrimin karakteri sorununun saflığını kendiliğinden yitirdiği, anlayışıdır. Ki bu nokta, sınıf temelli bir yaklaşımın ve perspektifin bir yana itilip, plüralizm'e, demokratizm ve liberalizme kapı aralandığı bir yerdir. Nitekim "Demokratik Devrimin Gerekliliği" arabaşlığı altında, devrim ve iktidar sorununun bu anlayış doğrultusunda temellendirilme gayretkeşliğini görürüz.

"Devrimin karakteri sorununun kendiliğinden saflığını yitirmesi" belirlemesi, yazar açısından, herşeyin sonuçlandığı bir yer değildir. Dahası kendi başına yeterli de değildir. Ancak, yazar açısından, iktidar sorunun da ortaya koyacağı açılımın oluşan bir verisidir. Bunun hemen peşi sıra, bu veriyi desteklemeye ve pekiştirmeye yönelik bir açıklama yer alır : "Hareketin bir toplumun temel sınıfları arasındaki ilişkiler üzerinden düşünülmesi durumunda saf modeller ortaya çıkmaktadır." (Hangi hareketin, toplumun temel sınıfları arasındaki ilişkiler üzerinden düşünülmesi ya da düşünülmemesi? Kurtuluş Hareketinin mi? Devrim mücadelesinin mi? Yoksa devletin mi? Ve yazar, kapitalist toplumun iki sınıftan oluşmadığını belirtirken bir gerçeğin altını çizer. Ama bu gerçekle bir yandan 'saflık' sorununu desteklemeye çalışırken, diğer yandan biraz ileride ifade edeceği Devrimci Marksizm'in Devlet öğretisinden uzaklaşmasının ve kendi "küçük burjuva ütopyası" devlet anlayışının gerekçelerini hazırlamaya çalışmaktadır.

Burada bir noktayı belirtmek gerekiyor. : İçerisinde yaşadığımız koşullarda **devrimin karakteri ve iktidar sorununda verilen yanıtlar ve çizilen toplum tasarımları politik hareketlerin varoluş nedenlerinin yanısıra, aynı zamanda, o hareketlerin Devrimci Marksizmin'den uzaklaşıp-uzaklaşmadıklarının ve onu yadsıyıp yadsımadıklarının önemli bir ölçütünü oluşturur.** Bundan dolayı devrimin karakteri ve iktidar sorununa ilişkin bazı esasları belirtmek ve altını çizmek gerekiyor.

Günümüzde bir devrimin karakteri ve iktidar sorununa ilişkin yanıtı belirleyen ana noktalardan bazıları şunlardır :

- Kapitalist üretim tarzının ve kapitalist ekonomik ilişkilerin egemen ve belirleyici olması.

- Toplumsal sınıflar arasındaki çelişki ve mücadelede, burjuvazi ile proleterya arasındaki çelişki ve mücadelenin temel olması.

- Proletaryanın bilinç ve örgütlülük düzeyinin, yani öznel koşulların yaratılmış, hazırlanmış olması,

Öznel durum bir yana, **nesnel durumun ifadesi olan ilk iki noktanın var olduğu her yerde, bir devrimci marksistin ve devrimci marksist bir hareketin devrimin karakteri ve iktidar sorununa ilişkin verebileceği bir tek yanıt vardır : Proleter bir devrim, proleter bir iktidar.** Bunun dışındaki her yanıt ve bu yanıtın her gerekçelendirme ve temellendirilme çabası, Devlet ve Devrim öğretisinin tahrifatının, yadsınmasının ve Devrimci Marksizmden uzaklaşmanın delaleti ve ifadesidir.

Bu nesnel koşulların varolduğu bir yerde, proletaryayı proleter bir devrim ve proleter bir iktidar için, bilinç ve örgütlülük olarak hazırlamak yerine, onun önüne "küçük burjuva ütopyası" devrim, iktidar ve toplum projeleri koymak: ancak, Devrimci Marksizm'den uzaklaşmak ve onun Devlet ve Devrim öğretisini yadsımakla mümkündür. Ki bu durum, yapılan/yapıldığı söylenen sınıfsal, siyasal ve ideolojik tercihteki tutarsızlığın ve bunun gereklerini yapmaktan geri durmanın, bu noktada (devrim, iktidar ve toplumsal proje) dışavurumudur.

İşte bu noktada, Sayın teorisyen ve dolayısıyla Kurtuluş proleteryanın öncülüğü sorununa bile açık bir yanıt vermek yerine, öncülüğe layık olup-olmama koşulları belirlemeye çalışmaktadır. Ki bu onların şu belirlemesiyle doğrudan ilgilidir : "Bir devrimin karakteri iktidarı ele alan sınıf kompozisyonu tarafından belirlenir." Ne zaman? Yanıt cümlenin

içerisinde yazar tarafından verilmiştir : Devrimden sonra.

Bir politik hareket açısından, geleceğin sorunu olarak görülen, devrimin karakteri ve iktidar sorununa yanıt sınıfsal tercih, siyasal, ideolojik yönelim ve çizilen toplumsal projesi doğrultusunda bugünden belirlenir. Çünkü örgütlenme ve mücadele bugünün sorunudur. Ve bu belirleme doğrultusunda bugünden şekillenmek zorundadır. Bu noktada sormak gerekiyor : Devrimci Marksist bir hareket 'Halk İktidarı', 'Halk Devleti,' 'Halk Demokrasisi' gibi, hiçbir sınıfsallığın ifadesi olmayan, sınıflar-üstü kavram ve nitelemelerle geleceğe ipotek koyabilir mi? Bu nitelemelerle geleceğe ipotek koymaya çalışan bir kişi ve bir hareket Devrimci Marksist olabilir mi? Hayır! Eğer bir hareket ya da siyasal oluşum bunları yapıyorsa ve hala Devrimci Marksist olduğunu söylüyorsa, o hareket, Marksizm'i, sınıfsal tercihindeki, siyasal ve ideolojik yönelimindeki tutarsızlığını ve yüz geri etmesini gizlemenin bir argümanına dönüştürüyor, demektir. Markisizm, böyleleri için, varolanı kavramanın ve onu değiştirme eylemliliğinin kılavuzu değil, kendi küçük burjuva ütopyalarını ve gerçek yüzlerini gizlemenin bir etiketi, bir maskesidir.

İşte Sayın toerisyen ve Kurtuluş, bugünden, geleceğe, "Halk İktidarı" gibi sınıflar-üstü bir "küçük burjuva ütopyası" ile ipotek koymaya çalışırken ve bunun doğrultusunda bir örgütlenme ve faaliyeti esas alırken; proleteryaya ilişkin sınıfsal tercihlerindeki tutarsızlıklarına ve Devrimci Marksizm'in gerektirdiği siyasal, ideolojik yönelim doğrultusunda davranıştan yüz geri etmelerine, devrimci kadroları ve az sayıdaki sosyalist işçyi ortak etmenin uğraşını vermektedir. Elbette bu nedensiz değildir. Bunun ardında, Kurtuluş önderliğinin hayallerini süsleyen bir amaç vardır : "bölge ve dünya barışının aktif bir unsurunu oluşturacak demokratik bir halk iktidarı"nı kurmak. (Sayı 7. sy. 19) Bu noktada, Kurtuluşçular için devrimin karakterini ve iktidar sorununa yanıtı mevcut nesnel durum değerlendirilmesi, işçi sınıfı doğrultusundaki sınıfsal tercih ve D.M'in kılavuzluğu değil Kurtuluş önderliğinin hayelleri belirlemektedir.

PROLETERYANIN ÖNCÜLÜĞÜ SORUNU VE KÖYLÜLÜK İLE KÜÇÜK-BURJUVAZİ SAPLANTISI

Kapitalist üretim tarzının ve ekonomik ilişkilerinin egemen olduğu heryerde; kapitalizmin gelişme biçimi ve düzeyi;

burjuva demokratik bir devrimin yaşanmışlık/yaşanmamışlık durumu; çözülmesi gereken burjuva demokratik sorunların yoğunluğu, v.b., ne olursa olsun; nesnel olarak, bir devrim ve iktidar mücadelesinin siyasal, ideolojik ve örgütsel anlamıyla, bütünsel bir şekilde, fiilen öncüsü olmaya rağmen, herhangi bir ülkede, bugüne kadar, proleteryanın öncülüğü dışında bir devrim ve iktidar mücadelesi sürdürülmüşse, bunun nedeni, öncünün, Devrimci Marksizm'i ve onun ortaya koyduğu sınıflar savaşımı öğretisini bilmemesi, kavramaması ve küçük-burjuva ütopyalarının peşisıra gitmesidir.

İşte bu noktada Devrimci Marksizm'in, proleteryanın öncülüğüne ilşkin ortaya koyduğu bir gerçekliği belirtmek ve altını çizmek gerekiyor : "Büyük üretimde oynadığı rol nedeniyle proleterya, burjuvazinin çoğunlukla proleterlerden daha çok sömürüp ezdiği ve kurtuluşları için BAĞIMSIZ BİR SAVAŞIMA YETENEKSİZ bulunan BÜTÜN çalışan ve sömürülen yığınların yol göstericisi olmaya yetenekli tek sınıftır. " (Lenin)

Devrimci Marksizm, bir kılavuz olarak, sadece bunu öğretmez, aynı zamanda, onun olmazsa-olmaz öneme sahip ve temel direği olan, ".... sınıflar savaşımı öğretisi; zorunlu bir biçimde proleteryanın siyasal egemenliğinin, diktatörlüğünün, yani ONUN KİMSEYLE PAYLAŞMADIĞI ve doğrudan doğruya yığınların silahlı gücüne dayanan bir iktidarın kabul edilmesine götürür." (Lenin) Devrimci Marksizm'den uzaklaşan her türden küçük-burjuva önderlik ve teorisyen ise kendi küçük-burjuva ütopyalarını temellendirebilmek için, sınıflar savaşımı öğretisinin ortaya koyduğu bu zorunluluğu yadsıyıp, devrimci kadrolara ve sosyalist işçilere unutturmaya çalışırlar. Bunun için, kendi yönelimlerini, "bin dereden su getirerek" gerekçelendirme, temellendirme ve rasyonalize etme uğraşı verirler. Bu, Devrimci Marksizm'den yüz çeviren, ama bunu açıkca söylemek cesaretinden yoksun, tüm utangaç küçük-burjuva önderlik ve teorisyenlerin vazgeçilmez yöntemidir. Burada bir noktayı unutmamak gerekir? Bu önderlikler ve teorisyenler inançlı, kararlı ve savaşkan olabilirler. Ama bu özellikler kendi başına devrimci marksist olmanın kriteri ve güvencesi değildir.

İşte Sayın teorisyen ve dolayısıyla Kurtuluş'da, proleteryanın çoğunluğu oluşturduğu ve çoğunluğu oluşturmadığı toplumlar ayrımı yaptıktan sonra, sahip olduğu "küçük burjuva ütopyası" devrim ve iktidar anlayışını temellendirmek ve ra-

syonalize etmek için, proleteryanın öncülüğe layık olup-olmamasına ilişkin belirlemelerle işe başlamaktadır. Diyorlar ki : "Proleterya bizatihi burjuva demokrasi mücadelesinin yürütüldüğü dönemlerde bu eğitimi alarak onu inkar edebilecek olan proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminlerini oluşturur ve iktidara yükseldiğinde bunu bütün bir sisteme yayar. Böyle bir mücadele tecrübesinden yoksun proleteryanın bu söyleneni gerçekleştirebilmesi olanaklı değildir. Bu alandaki tecrübesinin yoğunluğu ölçüsünde de öncülük görevini layıkıyla yerine getirir." (Kurtuluş Sayı 4, sy. 13) Bu kadar mı? Hayır! Sayın teorisyenin öncülük konusunda daha söylüyecekleri var; ama onun asıl muradı başkadır. Biraz sonra göreceğiz.

Önce bir şeyi belirtelim : Küçük burjuvazinin, sınıf olarak, ütopyaları ve muhayyilesi de onun kendi özlemleri ve dünyası ile sınırlıdır. O, sınıf bilinçli proleteryanın ufuk genişliğine ve bunun gerektiği hedeflere sahip değildir ve hiçbir zaman için de sahip olmamıştır. Sayın teorisyende de bu sınıfın muhayyile özelliği görülüyor: **Ulusallık, bakış açısının, yaklaşımının ve ortaya koymaya çalıştığı devrim ve iktidar perspektifinin sınırlarını belirliyor**. Bundan dolayıdır ki, **o, hala, kapitalizmin ekonomik, sosyal ve siyasal bir dünya sistemi olduğu ve burjuvazi ile proleterya arasındaki sınıf savaşımının nesnel olarak, uluslararası bir karakter kazandığının apaçık görüldüğü günümüzde, proleteryanın burjuva demokrasisi mücadelesindeki tecrübesinin yoğunluğundan, proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminlerini oluşturmuş olma gerekliliğinden dem vurmaktadır**. Şu bilinmelidir ki, **kapitalizmin varolduğu, burjuvaziye karşı proleteryanın, nesnel olarak, devrim ve iktidar mücadelesinin tarafını oluşturduğu her yerde, proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zeminleri oluşmuştur. Yapılması gereken bunun, proleteryanın belleği olan proleterya partisi aracılığıyla, işçi sınıfının mücadeledeki uluslararası tecrübe ve bilgi birikiminin ışığında ve Devrimci Marksizm'in kılavuzluğunda, bilince çıkarılıp genelleştirilmesidir.**

Burada Sayın teorisyenin bilmediği ya da unuttuğu önemli bir noktayı hatırlatmak gerekiyor : Nasıl ki, kapitalizm ve burjuvazi her ülkede lonca, manifaktür, buharlı makine, sanayi devrimi, serbest rekabetçi dönem gibi aşamaları yaşamak zorunda değilse ve yaşamıyorsa; proleterya da, ne kadar genç olursa olsun, her ülkede atalarının yaşadığı mücadele süreçlerini yaşamak zorunda değildir ve yaşamaz.

Burjuvazi, nasıl ki, mevcut üretim alanındaki teknolojik, bilimsel bilgi birikimi ve tecrübeyi genelleştirerek gelişmesine yön veriyorsa; proleterya da uluslararası alanda burjuvaziye karşı sınıf mücadelesinde edindiği bilgi birikimi ve tecrübeyi genelleştirerek mücadelesine yön verir ve onu yeni deneyimlerle zenginleştirir Dolayısıyla, **burjuvazi ile proleterya arasındaki sınıf mücadelesinin tarihi ve bu mücadele tarihi içerisinde oluşan, proleter demokrasinin maddi ve entellektüel zemini, dünyanın her ülkesindeki proleterya için geçerlidir. Devrimci öncünün görevi**, bu noktada, **bu bilgi birikimini, mücadele tecrübesini ve proleter demokrasinin oluşmuş olan maddi ve entellektüel zeminini bilince karıp genelleştirmek ve proleteryanın devrim ve iktidar mücadelesini biçimlendirip yön vermektir. Bu da proleteryanın belleği olan, proleterya partisinin işidir. Sayın teorisyenin, sahip olduğu ulusal bakış açısından dolayı, "es" geçtiği ya da unuttuğu nokta burasıdır.**

Yazar açısından aslında bunlar da o kadar önemli değildir. Çünkü, Sayın teorisyene göre, proleterya bunlara sahip olsa bile, "Toplumsal gelişmenin düzeyi bu alanda yalnızca proleteryanın deneyim ve örgütlülük sorununa bağlı olmayan bir başka sorunu onun karşısına diker : Kendisinden daha kalabalık bir köylü ve küçük burjuva yığınların varlığı. Burada proleterya bir ikilem karşısındadır : Ya azınlık olarak **çoğunluk diktatörlüğü adı altında** (abç) bir siyasal yapılanma gerçekleştirmek ve dolayısıyla kendi amaçlarına karşı güçlü kontr nesnellikler üretmek, ya da iktidarını diğer sınıf ve tabakalarla paylaşmayı kabul etmek." (Kurtuluş Sayı 4, sy. 13) Sayın teorisyen, kendi koyduğu ölçütleri proleterya sahip olsa bile, köylülük ve küçük burjuvazi saplantısından dolayı, proleteryayı öncülük görevlerinin gereklerini, devrim ve özellikle de iktidar konusunda, sonuna kadar yapmaktan geri durması ve bu yığınlar karşısında, - kendi 'çoğunluk' psikozundan dolayı, - boyun eğmesi için, bazen 'masumane' bazen de tehditkar bir eda ile ikna etmeye çalışıyor.

Bu noktada, önce bir şeyi birkez daha belirtelim; kararı Kurtuluş militan ve sempatizanlarına bırakalım ve sonra da Sayın teorisyenin eveleyip gevelediği muradına gelelim : Tekrar ediyoruz ama, olsun. Birincisi, "... sınıflar savaşıma öğretisi; zorunlu bir biçimde proleteryanın siyasal egemenliğinin, diktatörlüğünün, yani ONUN KİMSEYLE PAYLAŞMADIĞI ve doğrudan doğruya yığınların silahlı gücüne dayanan bir iktidarın kabul edilmesine götürür." İkincisi, yani

yazarın muradına gelelim : O, aslında, proleteryanın öncülüğünün kriterleriyle kelimenin gerçek anlamıyla ilgilenmemektedir ve bu konuda söyledikleri, asıl amacını gerekçelendirme, temellendirme ve rasyonalize etmenin, en hafifinden, argümanıdır. Ve onun asıl muradı, illahi, köylülük ve küçük burjuvazinin iktidar ortağı olmasıdır. Ne diyelim Sayın teorisyen, Allah'ınız ne muradınız varsa versin. Ne demişler : "İsteyenin bir yüzü kara, vermeyen zenci."

DİPNOT YERİNE BİR AÇIKLAMA

Sınıf diktatörlüğü mü, "çoğunluk diktatörlüğü" mü? Bu soru, Devrimci Marksizm'in Abecesinden haberdar olan her devrimci için bir tek yanıtı gerektirir : Sınıf diktatörlüğü. Çünkü, Devrimci Marsizm'den haberdar ve onu yadsımamış olan her devrimci, devletin (diktatörlüğün) sınıflardan bağımsız olarak varolamayacağını ve onun azınlık-" çoğunluk" ilişkisi temelinde ve "ulus", "halk", v.b. gibi sınıflarüstü kavramlarla nitelenemeyeceğini ve tanımlanamayacağını bilir. **Bu, Devrimci Marksizm'in Devlet ve Devrim öğretisinin ve "sınıflar savaşımı öğretisinin" ortaya koyduğu, üretim araçlarının özel mülkiyeti ve sınıf savaşımı devam ettiği sürece kaçınılmaz olan, zorunlu sonuçtur.**

Buna rağmen tarihi süreç, bunu kavramak istemeyen, yadsıyan, tahrif eden, "küçük burjuva ütopyası" peşinde koşan ve onu temellendirmeye çalışan, 'marksist' etiketli önderliklerin ve teorisyenlerin varlığına tanıklık eder. Kautsky, Bernstein bunun bilinen tipik örnekleridir. Ama, aynı süreç, bunların teorik, politik ve ideolojik olarak mahkum edilişlerinin kanıtlarıyla da doludur. Ancak, tüm bunlara rağmen, bu tür önderlik ve teorisyenler, dün olduğu gibi, bugün de, politik arenada boy göstermeye devam etmektedirler. Sınıflar ve sınıflar mücadelesi varolduğu ve bunun maddi koşulları tümden ortadan kaldırılmadığı sürecede yeniden-yeniden ortaya çıkacaklardır.

Devrimci Marksizm'in Abecesinden daha ötesini bilmesi, anlaması, bilince çıkarması ve bu bilinç doğrultusunda kadroları, sempatizanları yönlendirmeleri, bilinçlendirmeleri, işçi sınıfı temelli bir devrim ve iktidar mücadelesini biçimlendirmeleri gereken hareket önderliklerinin ve teorisyenlerinin "Halk İktidarı", "Ulusal Demokratik İktidar", ve

azınlık-çoğunluk ilişkisi yaklaşımı temelinde sınıflarüstü ve küçük burjuva ütopyası iktidar perspektifi ve hedefi belirlemelerinin nedeni nedir? Bu; önderlikleri oluşturanların ve teorisyenlerin ne kişilik analizleri ve psikanaliz yöntemleriyle ne de Devrimci Marksizm'i bilip bilmemeleriyle açıklanabilir. Dahası bu yaklaşım, sınıflar mücadelesinde taraf olanlar açısından da doğru bir tutum ve davranış değildir. Bundan dolayı, bu anlayışa ve perspektife sahip önderlikler ve teorisyenler, belirledikleri perspektiflerin içerdiği ve gerektirdiği sınıfsal konumda değerlendirilmeli ve bu noktada tanımlanmalıdır. Devrimci Marksistlerin, bu tür önderlik ve teorisyenlere karşı yaklaşımı, değerlendirmesi ve tutum alışı, dün olduğu gibi, bugün de sınıf temelinden bağımsız olamaz ve olmamalıdır.

Devrimci kadrolar için, kendini Devrimci Marksist diye niteleyen hareket, önderlik ve teorisyenlerin değerlendirilmesindeki temel ölçüt, Marks'ın da yukarıda aktardığımız sözlerinde belirttiği gibi, onların kendileri hakkında ne düşündükleri ya da söyledikleri değil; aksine, onların belirledikleri devrim ve iktidar perspektifi; tasarladıkları toplumsal proje, bunlardan hareketle ürettikleri politikalar ve bunlar doğrultusundaki davranışlarıdır.

Hiçbir devrimci kadro, militan ve sempatizan şunu unutmamalıdır : Politik hareket önderlik ve teorisyenleri proleteryaya ilişkin sınıfsal tercih ve bunun gerektirdiği devrim ve iktidar mücadelesi, toplumsal proje konusunda, ulusal, kültürel, uluslararası, v.b. etkenleri, hatta burjuva ideolojisinden etkilenmelerine bağlı olarak, kararsızlık ve tutarsızlık gösterip küçük burjuva bir anlayışa yönelip bu doğrultuda politikalar üretebilir; devrim ve iktidar hedefleri belirleyebilirler. Bunun önüne geçebilmenin yolu, sadece dışa yönelik olarak değil, aynı zamanda, hareketin kendi içerisinde de burjuva ideolojinin gelişip-güçlenmesine karşı mücadele etmek ve bunun için de, bu mücadelenin araç ve kanallarını yapılanmanın kendi içerisinde yaratmak ve işleyişinin güvenliğini sağlamaktır. Bugüne kadar, mevcut hareketler içerisinde bunun araç ve kanallarının olmadığını, geçmiş süreci yaşamış olan devrimci kadrolar kendi deneyimlerinden bilirler. Nitekim, önderliğin ürettiği politikalara, belirlediği perspektife karşı yöneltilmiş her eleştiri mahkum edilmiş ve bunun müsebbipleri tasfiye edilmiştir.

Artık, devrimci kadrolar için, bunun bilincinde olarak, bu trajedileri bir daha yaşamamak ve kollektifin iradesini eyle-

min kollektifliğine egemen kılan siyasal bir mücadele hareketini yaratmak üzere, ayağa kalkmanın ve küçük burjuva önderliklerle yolları ayırmanın zamanıdır. Çünkü, bir yandan, burjuvazinin "Sosyalizm öldü" diyen sevinç çığlıklarının, göklere yükseldiği, diğer yandan her türden teslimiyetin, inkarcılığın ve "küçük burjuva ütopyası'nın boy verdiği günümüzde, devrimci öncü açısından "Ya Mücadele Ya İhanet" ikilemi, sadece yarının değil, asıl olarak ve öncelikle bugünün sorunudur.

"GENİŞ ANLAMDA DEMOKRASİ"

Demokrasi nedir? Devlet ve devrim öğretisine bağlı olarak şu yanıtı verebiliriz : Demokrasi, hakim sınıfın, ezilen sınıf ya da sınıflar üzerindeki iktidarını sürdürmesinin, siyasal egemenlik biçimlerinden birisi olarak, bir devlet biçimidir. Bir egemenlik ve baskı aracıdır. Bundan dolayı, demokrasi, sınıf niteliğinden bağımsız olarak ve ondan soyutlanarak, nitelenemez ve tanımlanamaz.

Bu gerçekliğe rağmen, hem devlet ve devrim öğretisinin hem de "sınıflar savaşımı öğretisi"nin zorunlu sonuçlarını kavramak istemeyen ve bunun gerekleri doğrultusunda davranmaktan yüz çeviren önderlikler ve teorisyenler, dün olduğu gibi, bugün de, arı demokrasi, "genel olarak demokrasi", geniş anlamda demokrasi, "Halk demokrasisi", v.b arayış, yaklaşım, niteleme ve iktidar perspektifleriyle, Devrimci Marksizm'in olmazsa olmaz öneme sahip öğretilerine saldırıp tahrif ederek, kendi, sınıflarüstü anlayışlarını temellendirmeye çalışmaktadırlar.

Bu yaklaşım ve anlayışa sahip olan, buradan hareketle sınıf sıfatsız "demokrasi mücadelesi" hedefleri belirleyen önderlik ve teorisyenlerin kavramadıkları ya da unutmayı yeğledikleri, devrimci kadrolara da unutturmaya çalıştıkları şu noktanın altını çizmek ve bir kez daha hatırlatmak gerekiyor : "Sınıf savaşımı tarih sahnesinde yer aldığı günden bu yana, sınıf sıfatsız bir demokrasi ve mücadelesi olmamıştır; sınıflar varolduğu sürece, bundan sonra da olmayacaktır. Ki, demokrasinin sınıf sıfatını yitirdiği gün, sadece sınıfsal bir egemenlik biçimi olarak demokrasi değil, (aynı zamanda) devletin kendisi ortadan kalkacaktır"

Bunu kavramak istemeyenlerin tipik bir örneği de Kurtuluş'tur. ".. bölge ve dünya barışının aktif bir unsurunu oluşturacak demokratik bir halk iktidarı" kurma hayalindeki

Kurtuluş önderliği; bunun, küçük burjuvazi ve köylülüğün iktidar ortağı olmasıyla gerçekleşeceği anlayışı içerisinde, bu iktidarı somutlamaya çalışıyor : "... toplumsal ileriye gidişten yana olan sınıfların çıkarlarını gözönünde bulunduran proleterya, onlarla ittifak programını gündeme getirir. **Küçük burjuva çıkarların da temsil edildiği bir program ve bu program temelinde gelişen bir devrim, artık sosyalist devrim olamaz** (abç). Bu programda ortak paydayı geniş anlamda demokrasi talebi oluşturmaktadır. Oluşacak iktidarın nitelenmesi de katılanların bir ifadesi olarak, bir halk iktidarı olacaktır. Burada bu ittifak içerisinde proleteryanın öncülüğünün güçlülüğü devrimin hangi hızla gelişeceğinin bir güvencesini yaratır" (S4, Sy13).

Bu alıntı içerisinde, Sayın teorisyenin birçok belirleme yaptığını görüyoruz: **Birincisi** : "... toplumsal ileriye gidişten yana olan sınıflar". Bunlar hangi sınıflardır? Bu belirlemenin sonrasındaki cümlede yanıtı buluyoruz: Küçük burjuvazi. Sanırım köylülük'de diyecekti, ama unutmuş. Toplumsal ileriye gidiş bu sınıflar için ne ifade ediyor? Bu sınıflar, hangi mülkiyet biçimi ve ekonomik ilişkiler temelinde toplumsal ileriye gidişten yanadırlar? Daha doğrusu, bu sınıfların özlemi ve toplumsal ileriye gidişten yanalıklarını, belirleyen ve temellendiren toplumsal projeleri nedir? Devrimci Marksizm'in, Marks'tan başlayarak bugüne dek, bu sınıflara yani küçük burjuva mülk sahibi sınıflara ilişkin ortaya koyduğu belirleme ve argümanın eksenini, bir yandan sınıf atlama özlemi, diğer yandan ise bağımsız bir savaşıma yetenekli olmayış oluşturur. Bundan dolayı, küçük burjuva mülk sahibi sınıflar için, toplumsal ileriye gidişten yanalık bir tek koşulda olanaklıdır: Bir üst sınıfa atlama özlemini gerçekleştirme şansının artması. Küçük burjuva mülk sahibi sınıfların çıkarı bu noktadadır.

İkincisi : "Küçük burjuva çıkarların da temsil edildiği bir program" Hem proleteryanın hem de küçük burjuva mülk sahibi sınıfların çıkarlarının yer alacağı bir program, acaba ne menem bir programdır? Bir yanda, sınıfsız, sömürüsüz bir toplum ve dünya hedefini gerçekleştirme projesine sahip ve sadece kendisinin değil, tüm sınıfların varlık koşullarını ortadan kaldırmaya çalışan proleteryanın çıkarları: diğer yanda ise pazarın ve ekonominin üzerinde belirleme ve denetleme olanağına sahip olmayan ve buna bağlı olarak, ürettiği malın pazara ulaşımında bir dizi aracıya ihtiyaç duyan ve bunların, sırtından para kazanmasına maruz kaldığından dolayı

sömürülen, ama esas olarak, ücretli işgücü çalıştırıyor olmasıyla, sömürücü sınıflar konumunda bulanan küçük burjuva mülk sahibi sınıfların çıkarları. **Küçük burjuva mülk sahibi sınıfların, sömürülme konumlarını esas alarak ve onlara "toplumsal ileriye gidişten yana" olma niteliği yükleyerek, proleterya ile ortak bir program ve ortak bir iktidar temelinde bir araya getirmeye çalışmak, bu sınıflar nezdinde sınıf mücadelesini ertelemek ve sınıf uzlaşmacı bir tavra yönelmektir.**

Üçüncüsü: İkinci belirlemeye bağlıdır Programa ilişkin: "Ortak paydayı geniş alamda demokrasi talebi"nin oluşturduğu bir program. Önce şunu belirtelim: **Proleterya için demokrasiyi elde etme mücadelesi, onun kendi toplumsal projesini gerçekleştirmesinin araç ve olanaklarını ekonomik, sosyal, siyasal, ideolojik, kültürel, vb boyutlarıyla elde etme, yaratma ve hayata geçirme mücadelesidir**. Ve **bu devrim ve iktidar sorunudur. Bu mücadelede, proleterya, başta tarım proleteryası olmak üzere, kendi işgücüyle üretim yapan yoksul köylülüğü ve sömürücü olmayan toplum kesimlerini, kendi politik önderliğine kazanmaya çalışır.**

Bu noktada sormak gerekiyor : Halk iktidarının hayata geçireceği "geniş anlamda demokrasi" nedir? Kurtuluş'ta yazılanlara bakarak şunu söyleyebiliriz: Anti-Oligarşik devrim stratejisine bağlı, yani Oligarşiye karşı olan tüm sınıf ve tabakalar için ekonomik ve siyasal bir demokrasi Devlet ve Devrim öğretisine bağlı olarak, bu demokrasi hangi sınıfın, proleteryanın mı burjuvazinin demokrasisi mi, desek; "pişmiş aşa su katmış" oluruz Elbette, bizim niyetimiz de bu. Ya Kurtuluş kadroları, taraftar ve sempatizanları; her devrimcinin yaptığı ve yapması gerektiği gibi, işçilere, bu devlet hangi sınıfın devleti, 'bu demokrasi hangi sınıfın demokrasisi', sorusunu sordurtmaya çalışan sizlerin niyeti ya da yapması gereken ne?

Dördüncü belirleme ise, devrimin kesintisizliğine; daha doğrusu, oligarşiye karşı olan sınıflar kompozisyonu temelinde kurulacak "halk iktidarı" ve "geniş anlamda demokrasi"ye bağlı olduğu için, kesintililiğine ilişkin "Burada bu ittifak içerisinde proleteryanın öncülüğünün güçlülüğü devrimin hangi hızla gelişeceğinin bir güvencesini yaratır" (S 4, syf 13) Eğer, sayın teorisyen, devrimin hangi hızla boğulacağının ve proleteryanın kaderini yeni baştan burjuvaziye teslim edişinin güvencesini yaratır demiş olsa, daha doğru söylemiş olurdu. Ancak, o zaman da, niyetini ve amacını tüm

çıplaklığıyla ortaya koymuş olurdu. İşte bu noktada, Sayın teorisyenin, Nigaragua'da olanları olumlu (pozitif) bir örnek olarak aldığına bakılırsa, proleteryanın geleceği, burjuva temsil ilişkisi temelindeki seçimlere, dolayısıyla parlemento aritmetiğine bağlıdır Böylesi bir devrim ve iktidar perspektif ve mücadelesinin peşinden gitmekte inat eden Kurtuluş kadrolarına ve devrimci işçilere kolay gelsin

BİTİRİRKEN : "İLERLEYİN BAYLAR"

Zeki ERGİNBAY, "TKP ÜZERİNE" adlı çalışmasında, "TKP"lilere "İlerleyin Baylar, ilerleyin" diye sesleniyordu. Dün bu söze muhatap olanların, şimdilik, nereye kadar ilerlemiş oldukları, herkesçe görülüp, bilinmektedir

Sonları, "TKP"lilere benzesin istemeyiz; ama, Kurtuluş'da, bir yandan, burjuva bir iktidarı proleterya iktidarı diye takdim ederek; burjuva temsil ilişkisine dayanan bir seçimi, meşrulaştırmaya çalışarak; proleterya ile küçük burjuva mülk sahibi sınıfları ortak bir program ve ortak bir iktidar temelinde biraraya getirmeyi hedefleyerek; kadroları ve devrimci işçileri, sınıf sıfatsız bir "demokrasi mücadelesi"ne ve "geniş anlamda demokrasi" talebiyle mücadeleye çağırarak: diğer yandan, bölgede ve dünyada kapitalizme ve burjuvaziye karşı mücadelenin gerekliliğini sağlamada temel bir mevzi, üs ve dinamik olacak proleter bir devrim ve iktidarı gerçekleştirmek perspektif ve mücadelesi yerine,

"... Bölge ve dünya barışının aktif bir unsurunu oluşturacak demokratik bir halk iktidarı" kurma perspektif ve hedefiyle; devrimci kadroların ve devrimci ve öncü işçilerin önüne, "... çağın gerisinden taşınmakta olan ögelerin temizlenmesiyle burjuva demokrasisinin çerçevesinde kalan hakların ve yapılanmaların gerçekleştirilmesi" hedefini koyarak, ilerlemektedir. "İlerleyin Baylar, ilerleyin" Bizler, Sizlerin sonununda "TKP"lilere benzememesi için elimizden gelen herşeyi yapacağız

İşte bu noktada sınıfsal tercihini proleteryadan yana yapan ve bunun gereklerini yerine getirmek isteyen Kurtuluş kadro, taraftar ve sempatizanlarının önünde bir tek seçenek vardır : Devrimci Marksizm'e yönelip, O'nun kılavuzluğunda, proleteryanın, devrim ve iktidar mücadelesinin siyasal, ideolojik ve örgütsel anlamda, yani öznel olarak da, önderi olmasına hizmet etmektir.

BURJUVA İDEOLOJİSİ VE ÖZNE

Aynur ERKAN

"Biliyorum ki tertemiz değerlerin kokusu
Bereketli kanatlarla dolduracak beynimi,
Doğan umudun kesinliğiyle biliyorum bunları."

CHE

Birey, bilinçli müdahelesinin öncesinde, mevcut kitle kültürü ve egemen ideoloji ile donanmıştır Alışkanlıkları, insanlarla ilişkileri, söylem ve düşünceleri, umutları bu donanıma uygun biçimlenerek süregelir. Kuşkusuz bunlarda gensel özellikler ve kişiliğin oluşumu aşamasındaki etkilen-

meleride gözardı etmemek gerekir. Ancak tüm bu girift oluşumlar sürekli devinim ve değişim içindedir.

Birey kimliğini oluşturma sürecinde, dayatılan ve mevcut olanla çatışkı yaşar, işte bu çatışkı ideolojik, felsefi, politik, kültürel, etik değerlerle bireyin kendi nezdinde hesaplaşma ve sorgulamasıdır. Kuşkusuz toplumdaki her bireyin böyle bir süreçten geçerek kendilerini tanımlayıp biçimlendirmeleri özlenendir ne yazık ki ulusal sınırlarda bu süreci yaşayan, mevcut resmi ve egemen ideoloji ile çatışkıya girerek, onu sorgulayıp kendi içinde yenen ve ayrı düşen yalnızca sosyalistlerdir.

Onlar; ideolojik donanımları ve politik perspektifleriyle yaşamı dünyayı değiştirmek sorumluluğunu üstlenmişlerdir, bu doğrultuda kendi öznelliklerine yönelerek yaşamlarını değiştirmeye, davranışlarını, ilişkilerini, düşünce ve umutlarını yeniden biçimlendirme çabasına girmişlerdir.

Mücadele; burjuva ideolojisinin boy verdiği, kitleleri sardığı denetlediği, sindirdiği alanları cephe olarak görmek ve cephelere kendi değerlerimizin erdemliliğini, üretkenliğini, onurluluğunu egemen kılmakla başarı şansına sahip olacaktır.

Kuşkusuz bu söylendiği kadar kolay değildir, burjuvazi tüm kurum ve kuruluşlarıyla karşımızda durarak, mevcut meşruluğunu ve mevzilerini yitirmek istemeyerek ideolojik, etik değerlerini kitlelerin beyinlerine, bedenlerine umut ve düşlerine, ilişkilerine nüfuz ettirmekte hayatın yeniden, yeniden üretimini kitlelerin yaşamlarındaki rutinliğe bırakmaktadır.

Ne yazık ki bu rutinlik içerisinde sosyalistler bu güne değin alternatifler üretebilmede sığ kalmışlar burjuvaziyi kendi meşru cephelerinde bozguna uğratacak güçte hamlelerden yoksun kalmışlardır. Sosyalist birey ve kollektifler 12 Eylül öncesinde ve sonrasında burjuva yaşam tarzını algılayıp, sorgulayarak teşhirine yönelmemişlerdir. Bu durum bireyselliklerini ve yaşam tarzlarını bir Marksist gibi formüle etmelerine, hayatın pratiğine akıtmalarına engel olmuş ya da sosyalist hareketin genel ideolojik yönelimi doğrultusunda popilist bir mantıkla yaşam ve ilişkiler üretilmeye başlanmıştır.

Burada yadsınmayan gerçeklik ise tek tek sosyalizan bireylerin kendi değerlerini üretmede marjinal kalacaklarıdır.

Çünkü bu çaba sınıfın ideolojik-politik öncüsü ile desteklenmediği müddetçe marjinallikten kurtulması olanaksızlaşacak dahası bir süre sonra düzenin herhangi bir cephesinde kolunu kaptırarak düzene entegre olacaklardır.

Yaşamın her alanı burjuvazi için politik bir mevzi, sosyalistler için ise cephedir. Burjuvaziye tüm cephelerde açıktan savaş ilan ederek, onun onursuz ve ikiyüzlü ahlâkını, para-meta-pazar-rekabet üzerine formüle edilmiş insanlık değerlerini teşhir etmek mücadelemizin olmazsa olmaz koşuludur.

Bu tüm politik argümanların yanısıra bireyselliklerimiz ve yaşam tarzlarımızla mümkün olacaktır. Bu noktada mevcut örgütlenmelerdeki ilişkilerimiz oldukça önemlidir. Her türden burjuva ideolojisinin örgütsel mekanizmaya yansımasını engellemek, yoldaşlar arası ilişkiler de burjuva ideolojisinden etkileşimi asgariye indirmek örgütteki işleyiş tarzıyla mümkün olacaktır.

Devrimci Marksist örgütlenmelerin bu nedenle işleyişleri Demokratik Merkeziyetçiliktir. Bireylerin sahip oldukları ideolojik-politik donanım, hizip, eğilim ve tüm azınlık haklarının korunması, bürokratizme karşı söz, karar, yetki mekanizmalarında alınan tedbirler ve sınıfla ilişkilerin düzenlenmesi Demokratik merkeziyetçilik anlayışının temelleridir, bu temel burjuva ideolojisine karşı örgütsel kollektiflerin başarısında olmazsa olmaz koşuludur. **Bu noktada sosyalist bireyleri yaşamı devrimcileştirme çabasında destekleyerek, hayata müdahale etme gücünü geliştirecek, kesin zaferin yolunu açacak olan şey kuşkusuz Devrimci Marksist Sınıf Örgütüdür.**

Sosyalistlik, devrimci Marksistlik cüzdanda taşınan kartvizit değil, hayatın her alanının marksist yorumudur ve bir yaşam tarzıdır. Sosyalistlik öyle istendiğinde kolayca edinilecek ünvan hiç değildir. İnsan onurunun ve değerlerinin savunulduğu, bunun tüm mekanizmalarını kurmayı amaçlayan ideolojik-politik misyondur, günümüz koşullarında tüm bunlara sahip çıkmanın bedelleri ağırdır bu nedenle insanlar kendilerini ifade ederken işin ciddiyetini kavramalı ve bunların gerektirdiği disiplinerliği, militanlığı tutarlılığı yaşam tarzlarında göstermelidirler.

Kuşkusuz bu noktada bireysellik ve kollektifin ilkeleri zaman zaman çatışacaktır, ancak akılcı, politik bir kollektif aynı niteliklere haiz bireyi yadsımadan konsersusa

ulaşılabilir. Burada altını çizerek belirtmeliyim ki kimi sosyalistlerin bireyselliklerini yadsıyarak "önce vatan" "Her şey sınıf için" mantığıyla mekanik ilişkiler ve anlayışlar üretmeleri Devrimci Marksistler açısından şiddetle eleştirilen noktadır. Bireyin entellektüel, politik, felsefi gelişiminin önüne bu türden anlayışlar set çekmeğe neden olacaktır.

Bu durum kollektifteki bileşenlerin bütünlüğünü olumsuz etkileyerek kollektifin entellektüelitesini, bilimsel gelişimini engelleyecektir. Öte yandan bireyci bir mantıkla ilişkiler üreten sosyalizan unsurlarda; burjuva ideolojisinin etkilerinden sıyrılamayarak bunun bilinçli ya da bilinçsizce yaygınlaşmasını sağlayacak kollektif içi ilişkileri zedeleyerek bütünlüğe zarar verecektir.

Burjuvazi yaşamı "özel", "kamusal", "bireysel" vb. gibi alanlara ayırıp sınırlar çizerken kitleleri yalan ve demogojisiyle aldatmaktadır. Çünkü burjuvazi için hayatın her alanı ideolojik üretimini gerçekleştirdiği, ekonomik temellerini sağlamlaştırdığı politik mevzidir. Burjuvazi için özgür birey yoktur. O; dünyanın her yerinde Levis, Coca cola, blue jeanslarla "özgür bireylerin "giyimlerini, zevklerini, isteklerini, tercihlerini beğenilerini belirler ve dayatır. Hamburgerden Coca cola'ya, Levis'ten Adidas Torsion'a dünyanın her yerinde tek tip "çılgın özgür bireyler"(!) yaratır.

Burjuvazi için "Özel alan" yoktur, O; "sex ilâheleri", "cinsel nesneler", "yakışıklı erkekler", "güzel kadınlar" sexschov'lar ile insanın karşı cinse duyduğu içten, güzel, dolaysız, çıkarsız "özeli" kaldırmış meta-pazar ilişkisine dönüştürmüştür. Özelin yokedildiği-bireyin tek tipe indirgendiği günümüzde "özgür aşk"(!) aldatmacasıyla cinselliği kışkırtarak, yozluğu ve insana yabancı ilişkileri körüklemiş böylece tüm dünyada kendisi için hiç tükenmeyecek kâr kaynağı yaratmıştır.

İşte bu nedenle burjuvazinin politik mevzileri sosyalistler için açıktan cephedir, ne yazık ki en çok tıkanıklığın ve burjuva ideolojisine yenilginin yaşandığı cepheler "bireysel" "özel" diye adlandırılan alanlardır. Sosyalistler insanlarla ilişkilerinde kendi bilinç donanımına uygun davranış ve biçimler belirlerler. (Sosyalist bilinç marksist felsefe ve yöntemi içerir.)

Olumlu ve olumsuzlukları, iyileri, kötüleri, yanlışları doğruları sosyalist bilinciyle belirleyen birey bunların

ışığında ahlâki bir sınır çizebilir. Kuşkusuz diyalektik akış içerisinde bilimsel olarak bu sınırın izâfiliği gerçektir.

Bu noktada sosyalizan bireyler şekilsiz ve sınırsız değillerdir. Onların insani değer ve ilişkilerinde, maddi çıkar, ezme-ezilme, ikiyüzlülük, statiko merakı yoktur. Bireyselliğe saygı, dostluk, paylaşım ve sevgilerinde esastır. İlişkilerinde çifte standartlılıktan uzak, özverili, hoşgörülü, akılcı ve entellektüeldirler.

Bugün dünya ölçeğinde ve ulusal sınırlarda sosyalizm prestij kaybetmiştir, sosyalizmi meşruluğa, prestij kazancına ulaştıracak politik iktidar mücadelesiyle içiçe olan şey ideolojik mücadeledir. Bu nedenle sosyalistler kadın-erkek ilişkilerinden, cinselliğe ve sıradan ilişkilere değin politik misyonlarının gereklerini yerine getirerek yaşamlarını formüle etmelidirler. Bu gerçeklik burjuva ideolojisine karşı mücadelede kilometre taşlarıdır. Yitirdiğimiz ve bize ait değerleri tek tek yaşatarak, sınıfın ve kitlelerin saygısını, güvenini ancak böyle kazanabaliriz. Kuşkusuz bu yazıda ahkâm kesip, ahlaki reçete sunmak niyetinde değilim, bu sonuç yazının vulger bir yorumu olacaktır, ancak tüm bu ifade edilenler bir gerçekliğin bize dayatmasıdır.

YENİLGİNİN ARDINDAN

12 Eylül sonrasında yaşanan süreçte devrimci unsurlar yoğun bir demonalizasyon yaşarken yılgınlık, korku, pasifizm ve bunların asıl nedeni de politizasyon kitleleri sarmıştı.

Kitleler tüm örgütlenme kanallarından yoksun bırakılmışlardı. Bu koşullar burjuvazinin egemen kılmak istediği kitle psikolojisi ve toplumsal kültürün yeşermesi için uygun topraktı ve burjuvazi bu fırsatı kaçırmadı.

Tüm iletişim kanal ve araçlarını kullanarak toplumu yoğun bir ideolojik kuşatma altına aldı. Amaç; en geniş kitleleri politikadan arındırmak, örgütsüz toplum bağlarından uzak, umarsız, sorumsuz, umutları köreltilmiş, bireyciliği körüklenmiş kendi kabuğunda yaşamayı erdemlilik olarak benimsemiş bireylerden oluşan toplumsal yapıyı oluşturmaktı.

Bu durum toplumu giderek nostalji, popülizm ve saldırganlık boyutlarına yükselen kitle kültürüne ulaştırdı.

İnsanlar; çözünen, amaçsız, sorusuz, hoşgörü sınırı

şekilsiz boyutta geniş ve dar, ilkel ihtiyaçlar üzerine yaşamı formüle edecek denli sığ, herkese ve kendine küs bireyler haline geldiler.

O günlerde en çok satan kitaplar, kasetler yarınsızlığı, yılgınlığı ve tükenişi, yapışkan bir hüzün ve onursuzlukla anlatıyordu. İşte bu noktada sosyalist bireyler kendi yarattıkları insan tiplemeleriyle hesaplaşma eğilmine girdiler. Sol kendini hem ideolojik-politik hem de bireysellik temelinde keşfe başladı.

O güne değin savunulan ulusal militan geleneğimizin değerleri acımasız bir saldırıyla akılcı bir süzgeçten geçirmeksizin didiklenmeye başlandı. Geçmişe ait ne varsa (etik değerler) feodal, geri, sığ nitelemeleri ile fırlatıldı, uzun ve sancılı bir keşif süreci başladı. Sosyalist bireyler REICH, FROM, ADLER, SARTRE'lerden medet ummaya ve kendilerince her keşifde "olağanüstülükler" bulmaya başladılar. Her "olağanüstülük" yakalandıkça bireyler kültürel psikolojik anlamda karmaşıklaşıyor ve mevcut egemen kitle psikolojisinden etkileşim kaçınılmaz hale geliyordu.

Nitekim bu durum sosyalizan unsurları doğal bir ayrıklanması sürecine soktu. Geçmişte kendilerine yükledikleri misyonu gerçekten feodal geri, sığ algılayanlar nostalji, popülizm ve saldırganlık içinde tükenirken, burjuva kültür ve ideolojisinden sorgulamadan sıyrılmamış unsurlar ise amaçsız, çözünen, hoşgörü sınırı şekilsiz, örgütsüzlüğü ve kendi kabuğunda yaşamayı özgürlük, erdemlilik sayan ve bu sınırlar içerisinde ise politikliği "kendilerince" koruyan bireyler halinde düzene eklemlendiler.

80'li yılların ortalarında gelişen toplumsal dalgalanma kısmi anlamda bu bireyler üzerinde etkisini gösterse de sönen alevleri canlandırmamış ve aynı psikolojik, kültürel süreç yaşanmaya devam etmiştir.

Ancak; kimileri inançlarını, umutlarını, güçlerini yitirmiş düzene entegre olarak yaşamı sürdürmeyi düşlerken kendilerini bağımsız "bireysel sosyalist unsurlar" olarak ifade ederken kimileri de gerçekten politik bir yönelimin arifesinde olduklarından bağımsız bir konuma düşmüşlerdir.

Bunlara rağmen geçmişten devralınan ulusal militan geleneğin ruhunu kavrayarak bu mirası yadsımaksızın tüm bunları, bu günle somutlaştırarak amaçlarını, değerlerini inançlarını yitirmeksizin hayatı yeniden üretmeye çalışan bireyler, tüm bu olumsuzluklara inat varlıklarını düzenle

uzlaşmadan sürdürmeye devam etmektedirler. Hayata rağmen hayatın içinde insanlık onurunu koruyarak yoksul, kısıtlı ve bencilce olan herşeyden uzak gelecek özgür günlerin kapılarını açmaya adaydırlar.

Bugün Devrimci Marksistler; adaylıklarını ısrarla vurgular ve savunurken; ne bu güne değin edinilen ulusal geleneğimizin ihtilâlci, militan, özverili ruhunu geri, sığ, feodallik ne de uluslararası söylemle "Avrupalılığı" demokratizm ve sivilcilik yakıştırmalarıyla bir köşeye fırlatmaksızın tamda bunların aksine ihtilâlci, militan, özverili bilimsel, akılcı, entellektüel bireysellikleri ile yaşama müdahale eden, gerek kendi öznellikleri gerekse kollektifteki ilişkileriyle iddialı ve nettirler.

Devrimci Marksistler artık "ölü toprağı", "demoralizasyon", "depolitizasyon" gibi saptamaların arkasına sığınmadan politik gerçekliklerine denk düşen yapılanmalarda "Ya mücadele Ya ihanet" şiarıyla sosyalizan bireyler ve kollektiflerle yolu birleştirme umudunu taşıyarak hayatın diyalektiğinde misyonlarının gereklerini yerine getirmek çabasındadırlar.

Kuşkusuz yıl ne 1968-1971 ne de 1975-1978'dir. Ancak gerek ulusal topraklar gerekse uluslararası arena bu anlayışlarımızın, perspektifimizin yeşerip boy vereceği kadar minerale sahiptir. Yeter ki kollektifler doğru ve sağlam politik perspektifleriyle tutarlı ve militan unsurlara sahip olsunlar.

Bu noktada tüm sosyalistler ve devrimci marksistler misyonlarına duydukları sorumluluk gereği, yaşamı politik, ideolojik, felsefi, bilimsel boyutlarda sorgulayarak yeniden ve yeniden üretmek zorundalar. Mücadelenin belli bir ivme kazanması, sınıfla bütünleşmesi için bu hayatın bize dayattığı bir gerçekliktir. Bunu yadsımak ve salt doğru politik teorik, örgütsel birikimlerle başarılı olunabileceğini sanmak politik körlük olacaktır. **Bu günden yarına görev yaşamın devrimcileştirilmesidir.**

ÖĞRENCİ MÜCADELESİ TARİHİNE ELEŞTİREL BİR GEZİNTİ

Levent KARADENİZ

Öğrenci hareketi üzerine birşeyler yazabilmek, önermeler oluşturabilmek için geçmişi bilmek. Türkiye "sosyalist" hareketinin bu günkü durumunu kavramak ve iki temel yanlış anlamayı açmak gerekiyor.

GEÇMİŞİ BİLMEK

Öğrenci mücadelesi, hareketi ne bugün ne de 1968'lerle keşfedilen birşey değil. T.C. tarihine hatta biraz da Osmanlılara indiğimizde yükseliş ve iniş çizgilerine rağmen darulfununlara kadar uzanan bir mücadele geleneği çıkıyor karşımıza. Geleceğe sağlam adımlarla ilerliyebilmek için bu gelenekten dersler çıkarmak bu laboratuvarı kullanmak gerekiyor.

1876'da ilk öğrenci ayaklanmasıyla karşılaşıyoruz. 1890'da öğrencilerin ahlak'ını bozduğu için darülfünun kapatılıyor. Bu dönem ve devamında II. Abdülhamit'in indirilmesi ve anayasal bir yapılanma için verilen mücadelede öğrencilerin ağırlığını görüyoruz. Neredeyse bütünüyle siyasallaşmış ancak bilimsel sosyalizimden yoksun bir öğrenci mücdalesi çıkıyor karşımıza. II. Meşrutiyetin ilanından sonra kendiliğenlikten örgütlülüğe geçiş yaygın bir dernekleşme süreçi yaşanıyor. Bu süreç öğrenci hareketinin mücadelesinin merkezileşmesinide beraberinde getiriyor. Bu örgütlenmelerin derneklerin en temel özelliklerinden biri ise birimlerde bulunan öğrencilerin salt çoğunluğunu kapsaması.

I. paylaşım savaşının hemen öncesinde ve devamında ise siyasal ama sosyalist ideolojiden yoksun olan bu hareketliliğin hızla "millileştiğini" görüyoruz. I. paylaşım savaşı dönemi öğrenci kavramının biraz daha genişletilerek "gençlik dernekleri"nin kurulduğu bir dönem olarak çıkıyor karşımıza.

Savaşın bitimiyle yeni bir süreç "milli mücadele" başlar. Öğrenci hareketi eski kırıntılarıyla da olsa bütünüyle katılır, "düşmanın yurttan atılmasına". Bu hareketlilik silahlı bir fiiliyatada dönüşmüş bir siyasallık taşımasına karşın sosyalist ideolojiden uzaklık geleneği kıskançlıkla sürdürülmüştür. Ortalıkta bir anti-emperyalizm anlayışı dolaşmaktadır. "Düşman yurttan atılır." Cumhuriyet ilan edilmiş, kemalistler iktidara gelmiştir. Cumhuriyet "gençliğe" emanet edilir, nutuklar çekilir "gençliğe" dair. Ve bu nutuklarki kılavuzu olmuştur sol hareketin daha sonraları

"... Gençlik inkilapların ve rejimin sahip ve bekçisidir. Bunların lüzumuna doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Bunları zayıf düşürecek en küçük veya en büyük kırpıntı ve hareket duydumu, bu memleketin polisi vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır demeyecektir. Elle taşla, sopayla ve silahla nesi varsa onunla kendi eserini koruyacaktır.

Polis gelecektir, asıl suçluyu bırakıp suçlu diye onu yakalayacaktır. Genç polis henüz inkılap ve cumhuriyetin polisi deyildir' diye düşünecek fakat' asla yalvarmayacaktır. Mahkeme onu mahkum edecektir. Yine düşünecek demek adliyeyide ıslah etmek rejime göre düzenlenemek lazım"...

İşte benim anladığım gençlik budur..." (M.K.A. Nutuk)

İşte kemalist iki yüzlülüğü kemalizm, ya da isterseniz

"inkılap" yerine "devrim" konularak bunun sol bir yorumu.

Bonapartist dönemde öğrenci hareketinin hemen hemen tamamı resmi, kemalist politika doğrultusunda gelişmiştir. 'Yabancı tranvay şirketinin protestosu', 'vatandaş türkçe konuş', yerlimalı kullanalım'... eylemlilikleri mücadelenin doğrultusunuda göstermektedir. Bu dönemdeki öğrenci hareketinin siyasallığı resmi politika doğrultusunda olduğu için tırmak içinde bir siyasallıktır. Sosyalist ideoloji, halkçılık ile mas edilmiş durumdadır.

Milli şef döneminde de örgütlülük ve mücadele bu yönde sürer. Kendisini sosyalist diye tanımlıyan öğrenci yapılanmaları yok denecek kadar azdır. Çok partili hayata geçişle öğrenci hareketi ikiye ayrılır, CHP-DP. Artık bu dönem sonrası ikilik sağ-sol ayrımına doğru bir kayış yaşar.

27 Mayıs öncesi Nisan gösterileriyle başlayan 60'lar sürecinde öğrenci hareketinde bir ivme görülür. 61 Anayasasından sonra hızla ve ağırlıklı olarak "sosyalist düşünce" yönünde siyasallaşan öğrenci hareketi Fikir Kulüpleriyle yeni bir döneme girer.

Bir yanda sosyalizme açılan bir pencere (Biraz TKP'nın hakkını yiyoruz ama...) bir yanda hızla kitleselleşen mücadele ancak tâ başından beri devrimci bir parti olmayan TİP. 60'ların sonlarına doğru dünya ölçeğinde kıpırdanmalar, anti-emperyalist dalga, gene dünya ölçeğinde militan bir mücadele ve bu süreçte TİP'ten uzaklaşıp bağımsız bir yapılanmaya giden öğrenci hareketi.

Öğrenci hareketi açısından '60-70 arasında 68 ve civarındaki yılların özel bir anlamı var. 68'i öğrenci hareketinin devrimci düşünce yönünde kitlesellik ve militanlığıyla doruğa ulaştığı yıl olarak ifade edebiliriz.

Ve aynı dönem için "bu kitlesel mücadeleden doğan özyönetim organları olarak formlar bir öğrenci demokrasisi zeminini yaratarak devrimcilerin değerlerinin kitlesel bir ölçek üzerinde yeniden üretildiği "yukardan" ve "bürokratik" devrimciliğin mezarı oldular (E. Kürkçü). Bu eylemlilik bir yandan "yukardan" ve "bürokratik" devrimciliğin mezarı olurken bir yandan da "bu süreçte oluşan Dev-Genç bir öğrenci yapılanması olmasına karşın gerek işçi sınıfı içerisinde gerek kırsal kesimdeki mücadeleyi bir bütün olarak algılayıp çalışmalar yapıyordu. Siyasal bir örgütün olmaması nedeni ile bir "gençlik" örgütü olmasına rağmen, böyle geniş ve çetin bir

görevide omuzlamak zorunda bırakılmıştı. (A. Yıldırım) D.Ö.B. (devrimci öğrenci birliği) ve Dev-Genç ile (Tüzük) : 1- Amaç : "Ülkede devrimci düşünceyi yaşatmak ve yaymaktır" (Aktaran A. Yıldırım) Bu zorunluluk programatik düzeyde ifadesini böyle buluyordu. Artık 68'lerin öğrenci hareketi ülkenin tek devrimci gücü olmuştu ve üretilen sloganlardan mücadele biçimine değin pek çok şeye damgasını vuruyordu bu durum.

Ancak bu yılların esrarlı dalgası öğrenci hareketini kitlesel bir ölçek üzerinde iyice radikalleştirirken bu eylemliliğin siyasal yönelimi hala kemalizmin etkisinden kurtulamamış "anti-emperyalist bir sosyalist düşünce" yönündedir.

68'lerle oluşan kitlesel bir ölçek üzerinde kendisini yeniden üreten öğrenci hareketinin bizim için oldukça önemli 2 temel yönü vardır. 1. Bir yandan öğrenci hareketi-mücadelesi üzerine bulunmaz deneyimler aktarırken 2. Bir yandan da Dev-Genç'le oluşan çekirdek kadroların: "Daha sonra kurulmuş bütün "gizli örgütlerin" "devrimci hareketlerin" yaslanabilecekleri bir başlangıç noktası olarak 68'de tohumları atılan bu ilişkiler içinde oluştu. 1971'de ve daha sonraki tüm "devrimci" siyasetlerin döl yatağı olan THKP-C THKO ve TİKKO bu "çekirdeklerden" doğdular." (E.Kürkçü) Bu günde siyasal arenada var olan (kısmen D.M. hariç) örgütlerin temelini atmış, bu geleneğin taşıyıcısı olmuş olmaları.

70'li yılların hemen öncesinde ve 70'li yıllar boyunca öğrenci hareketinin temel yönelimi anti-faşist mücadele içerisinde biçimlendi. Bir yandan 12 Mart Yarı-Askeri diktatörlüğüne karşı mücadele bir yandan (sonraları ağırlıkla) anti-faşist mücadele kitlelerin yavaş yavaş geri plana itilip "devrimci öğrencilerin" savaşkan olarak ön plana çıktığı süreçtir. Gene 70'lerle farklı farklı siyasi hareketlerin oluşumu öğrenci hareketine kısmi bir ivme kazandırsada 68'lere geri dönülmez biçimde veda edilmiştir. Bu dönem devrimci öğrenci hareketinde doğrudan (kitlelerin öz insiyatifiyle) müdahele yerini yavaş yavaş "bürokratizme" bırakır. Sosyalist mücadele temel olarak anti-faşist mücadele olur.

80 Askeri diktatörlüğü ile bırakalım öğrenci hareketini, sol hareketin bütünü ağır bir darbe yemiş, ve yıllarca dağılma-toparlanma süreci yaşamıştır. Öğrenci mücadelesi hareketliliği Ankara Hukuk öğrenci derneğinin kurulmasıyla açığa çıkar. 85-86 ve devamındaki yıllarda bir dizi öğrenci derneği oluştururken ne kitleler vardır ortada ne de kitlesel bir mücadele. Bu süreci asıl omuzlayan bir avuç "devrimci

kadro"dur. İlk dernekleşme (mücadeleyi burdan başlatırsak) sürecinden bu yana öğrenci hareketi hiç bir dönem kitleselleşmemiş: hatta 87'deki o kısmi ivmesini bile koruyamamıştır. Bu dönemki öğrenci hareketi proğramına baktığımızda anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sömürgeci... biçiminde kendisini ifade etmiş. Ancak bu anti'ler (doğrulukları-yanlışlıkları bir yana) ne 68'deki ne de 70'lerdeki pratik biçiminde hiç olmamış (olamamıştır. 80 ile öğrenci mücadelesindeki "sosyalistler" "yukardan" ve "bürokratik" sosyalizmin, devrimciliğin inşaa törleri oldular.

TÜRKİYE SOSYALİST HAREKETİNİN BUGÜNKÜ DURUMU

1- Türkiye, "sosyalist" hareketi bunalımdadır. Buna bağlı olarak "sosyalist" hareketin oluşturduğu, yönlendirdiği öğrenci hareketide bunalımdadır.

2- Türkiye "sosyalist" hareketi D.M.'ler hariç kemalist ve bununla beraber "bürokratik" "yoz" bir sosyalizim anlayışının batağındadır.

3- Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin ivme kazanmasıyla kemalizimden uzaklaşma eğilimi göstersede köktenci olmaması nedeniyle çözümsüzdür. Bürokratik yapıların ve anlayışların çökmesi "onu" sorgulama eğilimi yerine Türk solunu (çoğunlukla) stalinizme dört elle sarılır hale getirmiştir. Bu durum genel bir olumluluk ve tutarlılık olarak devam etmektedir.

4- Türkiye "sosyalist" hareketini oluşturan örgütler, siyasi çevreler bırakalım kitleye "bağımsız" sosyalist bireylere, sosyalizm sempatizanlarına bile güven vermekten uzaktır.

5- Bu durum popülist hareketlerin yöneliminin merkezi olarak "kendi kadrolarını" "sempatizanlarını" elde tutmaya ve ona uygun eylemler yapmaya zorlamaktadır. Bu durum ise gene bırakalım insan kazanmayı örgütler ile kitle arasındaki bağı giderek açmıştır. Eylemlerin -doğal olarak- sonuçsuzluğu, çözümsüzlüğü süreçle kadrolarda, sempatizanlarda çözülmeye, demoralizasyona neden olmaktadır.

6- Türkiye "sosyalist" hareketi kitlelerin halet-i ruhiyesini kavramaktan uzaktır. Ya da bunu kavrayabilenler kendilerini bu halet,i ruhiye ile tanımlar hale gelmiş ve hızla çözümsüzlüğe demoralizasyona kaymış/kaymaktadır. Bu kayış çoğunlukla "yasal zeminleri iyi kullanma" adına yapılmaktadır.

Türkiye "sosyalist" hareketi üzerine bu tespitleri yapmamızın nedeni direkt soruna çözümler üretmek değil (en azından bu yazıyla) "onun" oluşturduğu, "onun" yönlendirdiği öğrenci hareketinin durumunu daha iyi anlayabilmek, kavramak ve çözümler üretebilmek içindir.

İKİ TEMEL YANLIŞ ANLAMA

1- "Gençlik mücadelesi" kavramının öğrenci mücadelesi biçiminde şekillenişi :

Pek çok siyasal örgüt ya da çevrenin çıkardığı öğrenci hatta daha da özelde üniversite öğrencilerine yönelik yayınlar; Dev-Genç, Devrimci Gençlik, Militan Gençlik ... vb gibi isimler alıyorlar. Bu isimler sıfat olmaktan öte bir anlam taşıdıkları içinde önemli. "Gençlik mücadelesi" ne hayra hikmetse hep öğrenci mücadelesi biçimide kendisini gösteriyor. Öğrenci gençlik dışında, gençliğin gençlik sıfatıyla mücadelesini görebilmek ise mümkün değil. Pek tabi ki gençlik sınıfsal deyil; fizyolojik, biyolojik bir tanımlama olunca sorun biraz daha karmaşıklaşıyor. Ama ne yazık ki soyut ve etkileyici bu kavramı kullanarak 68'lerin o esrarlı yükleşine ulaşılamıyor. Alanlar pratikte olmazsa da-olmazsa da kafalarda karışıyor. Ayaklarımız yere basmak durumunda. Alanlarımız net çizgilerle çizilmeli ve söylemimiz alanın gerçekliğini kavramalı yoksa "etkileyici" kavramlar kullanarak hem kafalarımızı hem yönelimlerimizi bulandırmaktan başka bir iş yapmış olmayız.

Bununla beraber karşılıklı bir biçimde gelişen;

2- Öğrencilerin küçük burjuvalığı ;

Aslında böylesi bir anlayışın üzerinde durmak ne kadar trajı-komik gelsede ne yazık ki sol yelpazede hala böyle düşünenler varolduğu için açmak gerekiyor. "Toplumsal üretim sisteminde aldıkları yere göre üretim araçları karşısındaki (genellikle yasalarla pekiştirilip, biçimlendirilmiş) konumlarına göre sınıflar tanımlanır." (Lenin) Şu kısacık tanımdan da anlaşıldığı gibi bir toplumsal grubun sınıf olabilmesi için üretim sistemde bir yerlerinin olması gerekiyor. Bu anlamıyla öğrencilerin bütünsel olarak böylesi bir pozisyonun olmaması onları sınıf olmaktan alıkoymakla beraber özelde de küçük burjuva olmaktan mahrum bırakıyor. Öğrencilerin (bu belirleme yapılırken çoğunlukla üniversite öğrencileri kastediliyor sanırız.) Üniversite sınavına hazırlanmalarıyla küçük burjuva adayı

sınavı kazanıp bir okula yerleşmeleriyle küçük burjuva olmalarının "onları" sınıf ilan edenlerce bir başka açıklaması yoksa.

Ancak şunu da ifade etmek gerekiyor ki, özellikle Üniversite öğrencileri sınıf atlama kaygılarından dolayı (yoksul ya da orta halli aile çocukları için geldikleri sınıfın ilerisine) ağırlıklı olarak küçük burjuva ideolojisinden etkilenirler.

Gençlik mücadelesi, öğrencilerin küçük burjuvalığı anlayışlarının altını iyice açmak, yüklenilen anlamı devrim mücadelesi noktasında sorgulamak gerekli. Yazımızın hacmini epey genişleteceği ve kısmen konuyu uzatacağı için bu görevi bir başka zamana bırakıyorum. Ancak yazının ilerleyen bölümlerinde bu bağlantının açılımlarını görmek mümkün.

BU GÜNÜ KAVRAMAK

Resmi-Egemen İdeoloji :

Devletler kendi sürekliliğini salt zor yöntemiyle sürdürmezler. Bunun yanında en az zor yöntemi kadar önemli olan bir de ideolojileri vardır. Devletin sahiplendiği ideolojiyi ve topluma yaymaya uğraştığı ideolojiyi resmi ideoloji olarak tanımlayabiliriz. Eğer ki resmi ideoloji toplum tarafından çoğunlukla benimsenmiş ise devletin resmi ideolojisi aynı zamanda egemen ideoloji de olur.

Resmi ideolojinin yaygınlaştırıldığı ve topluma benimsettirilmeye çalışıldığı alan, kurumlardan bir tanesi de eğitimdir. Yazımızın konusunun öğrenciler olması anlamıyla bu durum oldukça önemli.

Sınıflı toplumun varolduğundan bu yana (sınıf kavramını en geniş anlamda kullanıyoruz). Eğitim egemen sınıf ideolojisinin üretim ve yayım araçlarından birtanesi olarak kendisini göstermiştir ki modern kapitalist toplumda bu durum eskilerine kıyasla daha uzmanlaşmış daha sistematik bir biçimde yürür. Ancak burjuva toplumunda dahi burjuva ideolojisinin karşıtı olan sosyalist ideolojinin üretilmesinin önüne geçilememiştir. Ve asıl olarak sosyalist ideoloji eğitimli burjuva aydınlar arasından çıkan insancarca şekillenip biçimlendirilmiştir.

"Burjuva ideolojisi" köken bakımından sosyalist ideolojiden çok daha eskidir, çok daha gelişkindir ve boy ölçülemeyecek kadar çok daha yayılma olanaklarına sahip-

tir." (Lenin). Bugünde geçerliliğini koruyan bu belirlemeden de görüleceği gibi burjuva ideolojisinin ortadan kaldırmak sürecinde Toplumsal bir devrim mücadelesi ne kadar önemliyse kapitalizmi bütün hücreleriyle sorgulamamız ve alternatif düşüncelerimizin tohumlarını hayatın her alanına atmamız olmazsa olmaz bir zorunluluktur. Burjuva ideolojisine karşı savaşım sürecinde bilimsel sosyalist ideolojiden yoksunluk ise bizleri burjuva ideolojisinin çeşitli varyantlarına ya da sosyalist düşüncenin "brokratik" "yoz" biçimlerine sürükler. Türk solunun da bu güne kadar içine düştüğü en temel hata budur. Bu hata "onun" bütün çalışma alanlarına da yansımış / sinmiş ve kendisini çözümsüzlüğe doğru sürüklemiştir.

Kemalizmden- "Bürokratik", "yoz" sosyalizm Anlayışına:

Kemalizm, "Kurtuluş Savaşıyla" kendisini oluştururken; bunu sınıfsız, sömürüsüz bir toplum devletçilik, halkçılık anlayışıyla sürdürmüş/pekiştirmiştir. Inkılaplarıyla devrimci ilerici yanını sergilemiş, devlet yatırımlarıyla sosyalizme yakınlığını göstermiştir. Kemalizm burjuva ideolojisinin bonzpartist bir yorumudur.

Türkiye'de Kemalizmin yoğun ideolojik bombardımanı altında yetişen "sosyalist" kadrolar sovyet merkezli brokratik anlayışla kendisini geliştirdi. 60'lar sonrası bu ideolojik hegemonik durum kendisini kitlesel mücadelelerle üretirken ayrışmalarda gene stalinizmin farklı varyantları arasında yaşandı. Türk solunun genel durumu bir yanda Kemalizmin sol bir yorumu bir yanda bir cümle "brokratik", "yoz" sosyalizm anlayışı.

Günlük Taleplerden Sosyalizme;

Sosyalist hareketin en temel sorunlarınızdan birisi "Egemen İdeolojinin nüfusu altındaki kitlelerin günlük talepleri uğruna mücadeleden, nasıl sosyalizm için mücadeleye çekileceği" (Geçiş Proğramı M. Yenice) sorunu iken Türkiye'deki öğrenci hareketliliği genelden aynı değil bir parçası olarak mücadelesinin hiçbir döneminde bu sorunu çözümleyemedi. Çözümleyemeyişinin en temel nedeni bilimsel sosyalist ideolojiden yani Devrimci Marksizimden yoksunluğuydu. Kitlesel bir ölçekte mücadele kendisini üretirken günlük taleplerden sosyalizme birer köprü kurulmaması mücadeleyi belli ödünler alabilmesine karşın çözümsüz, nihai anlamda çözümsüz kıldı.

Bugüne kadar ki en temel sloganlardan birisi ve uğruna yıllardır mücadele edilen "Demokratik Üniversite", "Özerk demokratik üniversite" anlayışıyla kendi yönelimini, mücadelesini (68'lerin o radikal eylemliliği ile de) burjuva demokratik bir anlayışın en azından ideolojik düzlemde sınırlarında durdurdu. Bu kimilerine göre kapitalizmin sınırları içerisinde çözülebilecek bir sorunken (ama bunu derken bile gelecek toplumun o hülyalarımızdaki toplumun(!) üniversitesine hiç vurgu yapmadan) ve burjuva demokratik bir talepken bugün olanaklı olanın mücadelesinin verilmesi gerektiği ifade ediliyordu. Bunu ise "olanaklı olan savaşım belli bir anda verilecek savaşımdır. Bu.... sınırsız oportinizm eğiliminin ta kendisidir." diye yanıtlıyordu Lenin.

Aşamalı devrim/aşamalı mücadele/aşamalı ideoloji anlayışının bir başka yorumuyla ise özerk demokratik üniversite bugünün toplumunda olanaklı olan bir şey değildir. kendilerini, bilinçlerini ileri kapitalist bir ülkenin toplumsal sisteminde hayata geçmiş bir projeyle tanımlarken en azından sosyalizm anlayışlarının ya da kendi ifadeleriyle halk iktidarı anlayışlarının ne kadar sığ, ne kadar geri, ne kadar tutarsız olduğunu göstermektedirler. Bu anlayış için Başka ne söylemeye gerek var ki?

"Pratikte her türlü genel demokratik sorunun ortaya atılmasında, önerinin belirntilmesinde ve çözüme bağlanmasında herkesin önüne geçme yükümlülüğünde olduğunu unutan kimse sosyal demokrat değildir... Kısacası devrimi sosyal demokrasi bütünün bir parçası olarak reformlar uğruna mücadeleyi, özgürlük uğruna, sosyalizm uğruna devrimci mücadeleye tabi kılar" (Lenin). Bu tespiti, anlayışı bütünüyle gözardı eden öğrenci hareketliliğinin önderlikleri ise hem kadrolarının, sempatizanlarının hem etkileyebildikleri öğrencilerin ne istediğini bilmez, yarını göremez, olması gerekeni anlayamaz hale getirmiştir. Bilinçlerini (burjuva) demokratik bilinçle sınırlarken 1923'lerden, 1968'lere değin "yerli malı kullanalım" eylemliliği ile "Bağımsız Türkiye" mücadelesiyle öğrenciler ayağa kaldırılabilmiş ancak sosyalizm unutulmuştur. Kemalist iktidar döneminde komünistler ağır cezalara çarptırılmışken, öldürülmüşken emekçilerin bütün mücadeleleri tırpanlanmışken Kürt ulusu katliamlara uğramışken 68'lerin devrimci öğrenci hareketi "Ata"nın izinden bahsediyor. D. Gezmiş bütün mücadeleci ruhuyla, devrimci kişiliği ve kimliğiyle ama ne yazık ki Kemalizmin bilimsel sosyalizm ile iyi sorgulayamamasından kaynaklı Samsun-

Ankara M. Kemal yürüyüşü düzenliyordu öğrenci yürüyüşlerinde M.K.'nın resimleri tanınıyordu. İşte tam bu noktada Darülfunundan 1923'e, 1923'den 68'e ideolojik süreklilik sağlanmış oluyor fakat devrimci bir tarzda gelişen ve şekillenen mücadele sosyalizmden uzak bir ideolojik yönelimi ifade ediyordu. Aynı ideolojik süreklilik "demokrat üniversite", "özerk demokratik üniversite" ve daha pekçok anlayışla 68'lerden bugüne değin uzanıyor. İdeolojinin güçlü bir sorgulanışı olmaksızın devrimci marksist bir perspektif olmaksızın bu ideolojik süreklilik, isterseniz ideolojik tutarlılık deyin ve onun ürettiği eylemler dün olduğu gibi bugün ve yarın da ancak çözümsüzlük üretecektir.

Gene dün olduğu gibi bugünde "bilimsel eğitim" anlayışıya bilimin kullanılışının önemli olduğu unutulmuş kapitalizimde bilimin kullanımının burjuvalarca belirlendiği bir kenara itilmiş. Bu hoş, etkileyici söylem temel bir ilkemiz haline gelmiştir. Çok önemli bir sıçrama noktası olabilecekken (sosyal bilimlerde sınıfların seminer odaları biçiminde düzenlenmesi cevap hakkı, sınavların kalkması; pozitif bilimlerde bilimsel ürünün kullanıldığı her alanda üretenler, kullananlar ve kullanımdan etkilenenlerce denetlenmesi...) slogan düzeyinde kalıp, erişilmez ya da devrimden sonra eşirilebilecek bu yüzdende üretim ve kullanım sürecindeki küçük ayrıntılarla uğraşılmayacak bir hale büründürülmüştür.

"Özerk demokratik üniversite" "bilimsel eğitim" anlayışlarında olduğu gibi ve daha pek çok örnek vererek öğrenci hareketi önderliklerinin sosyalizme köprü kurmaktan uzaklığını sergileyebiliriz.

Ancak geçmişten bu güne oldukça önemli verilerde beraberinde getiren bir süreçtir bu.

MÜCADELE BİÇİMİ :

"Bu kitlesel mücadeleden doğan öz yönetim organları olarak forumlar bir öğrenci demokrasisi zeminini yaratarak devrimcilerin değerlerini kitlesel bir ölçek üzerinde yeniden üretildiği "Yukardan" ve "brokratik" devrimciliğin mezarı oldular (E. Kürkçü). E. Kürkçü'nünde çok iyi ifade ettiği gibi 68'lerin öğrenci hareketliliği hatta daha da eskilerdeki Darülfunundaki öğrenci hareketliliği de kitlesel bir zemin üzerinde duruyor kendisini burada tanımlıyordu. Kararlar ortaklaşa çıkıyor eylemlilikler kitlelerin çoğunluğunu

kapsıyordu. Bugün 68'lerin bize en değerli mirası bu olmalıyken bu günki devrimci hareketliliğin tamamı öğrenci mücadelesi içerisinde açıkça "yukardan" ve "brokratik" devrimciliğin inşaatörleri rolünü üstleniyorlar. Bu "68 geleneğinin sahipçileri" aynı zamanda 70'lerden bu yana gelen örgütsel sürekliliklerleriyle bu aynı zamanda mücadelenin de sürekliliği anlamına geliyorken 68'lerden bu yana bilinç düzeyinde bir gelişkinlik fazlasıyla oluşturamazken öğrenci hareketliliğine mücadele biçimi konusunda korkunç bir geriletme yaratmayı başarabilmişlerdir. Bu durum öğrenci hareketini bugün hiç yoktan kitlesellik noktasında bunalıma sokmaktadır. 68'lerde de öğrenci hareketliliği ideolojik bir çözümsüzlük içinde idi. Ancak en temel ayraç kendisini kitlesel bir zeminde üretebiliyor olmasındaydı.

İlkeler - Merkezileşme ;

Ilginçtir ki Türkiye öğrenci hareketliliği, durum ve gelişimindeki bütün yönelimlerini pratik bir tahlilden, süreçten üretmiş, biçimlendirmiştir. Doğrulukları ve yanlışlıkları birkenara sürecin biçimlenişi böyledir. II. Meşrutiyetin ilanından sonraki derlenip toparlanma- merkezileşme yazımızın başında da ifade ettiğimiz gibi böyle gelişmiştir. F.K.F'den Dev-Genç'e geçen süreç, DÖB'ün oluşumu pratiğin yoğunlaştığı ve eylemin gerekliliği üzerine yaşanan süreçlerdir. II. Abdülhamit'e karşı anayasal bir düzen için mücadeledeki ilke, 1920'lerle anti emperyalist anlayış, 6. filo 1960'larla anti-emperyalizmin ilkeleştirilmesi 60'ların sonları 70'ler yoğun sivil faşist saldırılar karşısında antifaşist ilke... Ancak bu süreç 80'le bir kesintiye uğrar. Öğrenci hareketliliği kitlesel bir zemin üzerinde kendisini üretmeyince "Geçmişten, gelenekten dersler çıkartılarak" ilkeler saptanır. Ancak bu ilkeler hayatın devrimci pratiği karşısında hiç bir zaman yaşam bulamamış dışardan, bilimsel sosyalizmden yoksun, alanın özgüllüğünü kavrayamamış ancak "geleneği sürdürmek" anlamında ısrarla savunulmuş ilkelerdir. Tutarlı bir sosyalist olabilmek için emperyalizme, faşizme karşı olabilmek için yerlisine-ithaline ama öncelikle kapitalizme karşı olmak gerektiği bir türlü akıl edilememiştir.

Merkezileşme geçmiş öğrenci mücadelelerinde kitlesel eylemliliğin koordinasyonu noktasında kendisini dayatmıştır. Bugün çoğunlukla anlayışlar arasındaki bu koordinasyon (çünkü dernek yönetiminde ve tabanlarında sadece

"anlayışlar" vardır) merkezileşerek "iktidara gelme", "yönetime ağırlığını koyma", ordusuz generaller olma anlayışından doğmaktadır. Bugün merkezileşme çalışmalarının bütünü brokratik manevralardan başka bir şey değildir. Bütün merkezileşme operasyonlarında da bu sonuç açıkça ortaya çıkmıştır.

Lenin "Herhangi bir örgütün niteliğini doğal ve kaçınılmaz olarak belirleyen şey o örgütün eyleminin niteliğidir" tespiti bugün bütün çıplaklığıyla öğrenci hareketi içerisideki hareketlerin niteliğini gözler önüne sermektedir.

İdeolojik Süreklilik;

Yukarda da gördüğümüz gibi Türkiye öğrenci hareketi; kitlesellik, tabandan hareketlilik noktasında 80'lere değin sağlıklı denilebilecek bir rota izlemiştir. 1923'lerden bu günlere sürekliliği sağlanan ise ideolojik yönelimdir. Kemalizm etkisini bu günlere kadar sürdürmüş ona 1960'larla "Brokratik", "yoz" bir sosyalizm anlayışı da eşlik etmiştir. Bugün kısmen Kemalizmden uzaklaşma eğilimleri öğrenci hareketliliği önderlikleri arasında görülse de sosyalizm anlayışlarının kökten bir sorgulanışı olmadığından bu yönelim bütünsellikten uzak kalmıştır. İdeolojinin böylesi sürekliliğini kesintiye uğratmak öncelikle devrimci Marksizm'e tanışmış kadroların, örgütlenmelerin öğrenci hareketi içerisinde ki mücadeleleriyle olanaklı ve mümkündür.

Yazımızın ihtivası öğrenci hareketine somut çözüm önerileri iletmekten çok, genel, politik sorgulama olduğu için sonuç kısmını gene genel belirlemelerle oluşturacağız.

GELİNEN DURUM

"... Öğrenci gençliğin devrimcileştirilmesi... Örneğin bir sosyal demokrat için bunun anlamı birinci olarak sosyal demokrat görüşlerin öğrenciler içerisinde yaygınlaşmasına çalışmak ve kendilerini "sosyalist" ya da "devrimci" diye nitelendiren ama devrimci sosyalizmle ortak hiç bir şeye sahip olmayan görüşlere karşı savaşım vermek; ikinci olarak öğrenci gençlik içerisinde her türlü demokratik ve bu arada akademik hareketi genişletmeye onu daha bilinçli ve daha kararlı yapmaya çalışmak demektir... Sadece akademik özgürlük isteyen kişilerin görüş açılarını genişletmeye hala bir program arayan-

lara sosyal demokrat programın propagandasını yapmaya mutlaka çaba gösterecektir." (Lenin)

Öğrenciler içerisinde mücadelenin öncelikle özünü irdelersek, egemen burjuva ideolojisine karşı savaşmak sosyalist ideolojinin propagandasını yapmak kapitalizmi onun ilişkilerini, eğitim biçimini, nefes alıp verdiği her hücresinde sorgulamak ve alternatif sosyalist anlayışını üretmek gerekir. Bu savaşam sürecinde -öğrenci hareketi içerisinde- bugünkü akademik - demokratik - alanın özgül sorunlarına ilişkin talepler ile geleceğin toplumuna sosyalizme bağlar atmak varolan bilinç düzeyini geliştirmeye sosyalizm anlayışına doğru evriltmeye çalışmak zorunluluktur.

Öğrenciler içerisinde çalışmanın biçimi mutlaka sonuç olarak aynı Darülfünundaki gibi, aynı 68'lerdeki gibi kendisini kitlesel bir ölçekte üretmeli ve militan olmalıdır. Kitle adına kitlesiz değil, sorundan rahatsızlık duyan herkesi içerisine çekmeye çalışan eylemlilikler organize etmek gerekir. Her eylem, her mücadele varolanın teşhirini de içerisinde barındırmalıdır. Bu teşhir onlarca kitaptan daha değerli kalıcı sonuçlar verir.

Yönelimimizin eksenini öncelikle muhalif diye tanımlayabileceğimiz varolan eğitim sisteminden şu ya da bu şekilde rahatsız olan öğrenciler oluşturmalıdır. Kendisini "sosyalist" ve "devrimci" diye tanımlayan öğrencilerle yapacağımız tartışmalar, kuracağımız ilişkiler hem bizim hem de onlar için sağlıklı sonuçlar üretici olmalıdır.

Devrimci Makrsizmin klavuzluğuyla hareket ettiğimizde ve kendimizi 68'lerin devrimci-militan-eylemci ruhuyla donattığımızda bizler için 68 ve 68 gibi yıllar esrarlı birer hülya kalmayacaktır. Zafer mutlaka ellerimizde şekillenecektir.

Bunu sağlayacak herşeye sahibiz.

DEMOKRATİK KİTLE ÖRGÜTLERİ, ÖZ-ÖRGÜTLENMELER VE DEMOKRATİKMERKEZİYETÇİLİK ÜZERİNE

Anıl SELİN

Demokratik kitle örgütleri, esas olarak, üzerinde yükseldikleri ve içerisinde yer aldıkları şu veya bu alandaki kitle çoğunluğunun, o alana yönelik egemen ideolojik söylem ve meşruluk ilişkilerini düşünce, söylem ve davranış biçimi olarak kırmaya ve kendini ifade etmeye yönelmesi noktasında ve bu ihtiyacın bir sonucu olarak doğar/yaratılır.

Bu belirlemeyle, demokratik kitle örgütlerinin (DKÖ) doğuşuna öngelen iki noktanın altını çizmek ve kısaca açıklamak istiyorum:

Bunlardan **birincisi, alana yönelik egemen meşruluk ilişkisinin düşünce, söylem ve davranış biçimi olarak kitlenin nezdinde kırılmasıdır.** Bu durum, söz konusu alanda yer alan kitlenin egemen sınıf ya da sınıflarla ezilen sınıfların politik tabilik ilişkisini ve varolanın meşruluğunu sağlayan egemen ideolojinin bir veya birkaç halkasını kırmasının, dahası, egemen sınıf/sınıflar karşısında nesnelikten özneliğe geçiş sürecinin adımlarından sadece ilkidir.

İkinci nokta ise, kitlenin kendini ifade etmeye yönelişidir. İşte bu an, kitlenin (tüm heterojenliğine rağmen) ortak taleplerini, düşüncelerini, özlemlerini, v.s. istemek, ifade etmek ve alabilmek için, bir araç olarak örgüte duyduğu ihtiyacın somutlanışıdır. Burada, böylesi bir örgüt ikili bir işlevsellikle yüklüdür: Bir yanda, kitlenin ortak taleplerini çıkarlarını sağlayabilmek için, mücadele aracı niteliğine, diğer yanda ise tek tek bireyler ya da gruplar halinde düşüncelerini, özlemlerini ifade edebilmek ve duyurabilmek için, açık bir kürsü olabilme niteliğine sahiptir.

Bu iki noktaya bağlı olarak yaratılan bir örgüt, içerisinde yaşanılan sos-yal, siyasal ve yasal duruma göre farklı konumlara dönüşme ve farklı mis-yonlar altına girebilme potansiyeline sahiptir. Örneğin, yasal ve demokratik bir hak olarak, örgütlenme hak ve özgürlüğünün olmadığı ülkelerde, alansal sorunlardan hareketle yaratılan böylesi bir örgüt ve bu örgütü yaratan kitle, öncelikle öncülerine bağlı olarak ve bunlardan hareketle, bir yandan hızla varolanı bütünsel olarak sorgulama ve siyasallaşma, diğer yandan ise düzenin siyasal bilincinin ve yasal sınırlarının dışında bulunan ve varolana alternatif olan siyasal parti ve örgütlere yönelme potansiyelini içerisinde taşır. Bu koşullarda doğan bir örgüt yasadışılığının da etkisiyle siyasallaşarak, siyasal misyonlar yüklenme konumuna dönüşebilir. Ancak bu, bir parti olarak siyasal örgütle karıştırılmamalı ve diğerinin yerine konmamalıdır (Bu tür örgütlenmelerin bu konuma dönüşümü asıl konuyla ilgili olmadığı için, daha fazla üzerinde durmuyorum).

Öte yandan sosyal, siyasal ve yasal olarak, kısmi de olsa örgütlenme hak ve özgürlüğünün olduğu ya da kazanıldığı durumlarda kurulan bu tür örgütlenmeler ve bunları yaratan kitle yeniden egemen meşruluk ilişkilerine ve duzene düşünce, söylem ve davranış biçimi olarak eklenebilir. Bundan dolayı, yukarıda altını çizdiğimiz, "alana yönelik egemen meşruluk ilişkisinin düşünce söylem ve davranış biçimi olarak kırması ve kendini ifade etmeye yönelmesi" durumu ne abartılıp ardında secde edilmeli ne de küçümsenip yok sayılmalıdır. Çünkü bu durum herşey değildir, aksine düzenin siyasal bilincinin dışında yer alabilme sürecinin sade-

ce başlangıcıdır. Kitlenin bu noktaya gelişi öncünün ve özellikle de devrimci öncünün önünde geniş bir hareket alanı yaratır. Bu an'dan sonraki süreçte kitlenin öncüsünün ve kitlenin düşünce, söylem ve davranış biçimi olarak yeniden düzene eklemlenmemesi ve bütünsel olarak varolanı sorgulamaya yönelmesi devrimci öncünün yeteneğine ve başarısına bağlıdır.

Demokratik kitle örgütleri öncünün ve kitlenin düzene ve egemen ideolojik düşünce eylem ve davranışa yeniden eklemlenmesiyle kendisine yabancılaşır. Bu yabancılaşma öncelikle yüklendiği iki işlevden birisi olan kürsü olma niteliğini yitirmesi ve bununla birlikte demokratikliğin giderek biçimselleşip bürokratikleşmesiyle somutlaşır. Ki bu an örgüt tabanının "söz, yetki, karar" hakkının, esas olarak içeriğinin boşaltılıp, şekli bir hale dönüştürüldüğü ve bu şekil çerçevesinde merkezin kararlarını onama-onamama, hatta sonuçta ya onama ya onamama noktasına getirilir. Tabanın, "söz, yetki, karar" hakkı formülasyonu DKÖ'lerin açık, demokratik bir kürsü olma niteliğinin ve her türden merkeziyetçiliğe karşı olmanın bir ifadesidir. Hangi türden olursa olsun, DKÖ'lerde merkeziyetçilik anlayışı, bürokratikleşmenin en önemli adımlarından biridir. Ve tabanın "söz, yetki, karar" hakkı ile şu veya bu merkeziyetçilik anlayışının bir arada bulunuşu somut bir çelişkidir. Bu çelişki birinin diğerini ortadan kaldırmasıyla yokolacaktır. Başka bir seçenek yoktur. Dahası, bu iki anlayışı bir arada savunmaya çalışmak ve savunmak eklektizmdir. Eklektizm, her konuda bilgi vermeye çalışır. Ama bütünsel ve diyalektik bir anlayıştan yoksun olduğu için, bir iç tutarlılığa sahip değildir ve bu durum birbirine karşı anlayışları bir arada savunmasını ve tutmasını beraberinde getirir.

Bunun yanısıra, DKÖ'ler üzerine sağlıklı bir değerlendirme yapabilmek ve ona ilişkin uygun bir perspektif belirleyebilmek için şu ayrımın bilincinde olmak gerekiyor. Demokratik bir işleyişe sahip her örgüt, kitle örgütü müdür? Her kitle örgütü de demokratik bir işleyişe mi sahiptir? Elbette ki hayır. Ne her demokratik örgüt kitle örgütü ne de her kitle örgütü demokratik örgüttür. Bu iki özelliği, yani demokratikliği ve kitleselliği yapısında bütünleştirmemiş hiçbir örgüt, DKÖ olma niteliğine sahip değildir. Bu ayrımın bilincinde olmaksızın ve DKÖ'lerin doğuş ve kuruluş sürecindeki temel noktaların farkına varmaksızın, bugün DKÖ olarak nitelenen örgütlerin bir kısmının kitleselleşme, bir kısmının da demokratik bir işleyişe kavuşturulma mücadelesini anlamak ve açıklamak, dahası bu hedeflerin gerçekleştirilebilmesinde uygun bir perspektif çizip hayata geçirebilmek olanaksızlaşır.

Nitekim, bu ayrımın ve temel noktaların bilincine varmaksızın ya da dikkate alınmaksızın devrimci ve sosyalist hareketlerce yıllardır verilen demokratik örgütleri kitleselleştirme ve kitle örgütlerini demokratik bir işleyişe kavuşturma mücadelesinde başarılı olunamamasının ve bunun yanısıra bazı DKÖ'lerin parçalanma ve bürokratikleşmeyle son bulmasının temel nedenlerinden en önemlisi budur. Öte yandan bir önemli neden de populist-ikameci bir anlayış ve küçük grupsal çıkarlar doğrultusunda davranıştır. Bu durumun hala sürüyor olması, devrimci ve sosyalistlerin kitleler adına, ikameci bir anlayışla, dernekler ve sendikalar kuruyor olmalarını beraberinde getirmektedir. Ne yazık ki bunlar, bırakın yanlış bir biçimde DKÖ olarak nitelenmelerini, bazen demokratiklikleri bile tartışılır bir durumdadır. Hal böyleyken, bu tür örgütlenmelerin bir kısmından, öz-örgütlenme çağrıları yükselmektedir. Bu da göstermektedir ki, bu tür örgütleri yaratan devrimci ve sosyalistler ne kendi kimliklerinin ve kimliğin gerektirdiği davranışın, ne bu örgütlerin durumunun ne de özörgütlerin ortaya çıkışının, konumunun ve işleyişinin farkındadır. Elbetteki bu, birebir olarak söz konusu örgütlenmelerde yer alan devrimci ve sosyalistlerden değil, esas olarak mevcut siyasal hareket ve partilerin sahip oldukları populist-ikameci eklektik anlayıştan kaynaklanmaktadır. Bu anlayış sınıfsal tercih, bu tercihin gerektirdiği siyasal ve ideolojik yönelim ve toplumsal projeye ilişkin tutarsızlıklarla malüldür. Bunun sonucunda da sağ ve sol tutumlar ve yaklaşımlar sergileyebilme özelliğine sahiptir.

DKÖ'lere ve öz-örgütlenmelere ilişkin yanlış ve eklektik yaklaşımın mevcut siyasal hareket ve partilerden kaynaklandığını belirttikten sonra, bu iki örgütlenme arasındaki ortaya çıkış, konum ve işleyiş farkının altını çizmek gerekiyor. Önce şunu belirleyelim: Özörgütlenme nedir?

Özörgütlenme, yaşamın hangi alanında olursa olsun (ister üretim birimlerinde, isterse mahalli birimlerde), kitlelerin düşünce, söylem ve davranış biçimi olarak gelişimlerinin belirli bir anında, kendi içlerinden bile doğmuş olsa da, onlara yabancılaşan ve dışsallaşan her türlü otoriteye/iktidara ve bunun yarattığı işleyiş ve şekillenişe köktenci bir karşı çıkışının ve bu temelde yeni bir toplumsal ve siyasal organizasyon sürecine başlangıcın somutlanışıdır. Bu belirlemeye bağlı olarak kısaca ifade edersek, özörgütlenmeler (Sovyet, komün, konsey, fabrika komitesi v.b. gibi) iktidar organlandır. Ve bunlar, burjuva demokrasisinin karşısında, proleter demokrasinin billurlaşıp somutlandığı yerlerdir.

Bu örgütlenmeler, hakim sınıf ya da sınıflar iktidarının, işçi sınıfı başta olmak üzere kitleler nezdinde meşruluğunu yitirdiği ve siyasal ve ideolojik olarak iktidar edemediği koşullarda, düzenin siyasal bilincinin dışında yer alan ve sınıf olarak örgütlenmiş proletaryanın ve onun öncülüğünde hareket eden diğer sınıfların kendi kendini yönetme isteğinin sonucu doğar. Bu doğuşun, yani ortaya çıkışın kısmiliği, bölgeselliği aşıp genelleşmesi, ikili iktidarın somutlanışıdır. İkili iktidar durumu, ister kısmi, ister genel düzeyde olsun, uzun süre varlığını sürdüremez; birisi mutlaka yenilmek zorundadır.

Yenme, iktidar etme mücadelesinde, ikili iktidarın bir tarafı olan özörgütlenmeler, bulundukları her alanda yasama ve yürütme işlevini kendi yapılarında bütünleştirmişlerdir. Bunun yanısıra, bu örgütlenmelerde, burjuva demokrasinin ekonomik ve siyasal alanları birbirinden ayıran anlayışı yadsınıp ortadan kaldırılmış ve burjuva demokrasisinin mutlaklaşan temsili karakteri, seçilenlerin seçenler tarafından her an geri alınabilme ve denetlenebilme hakkıyla yadsınıp, katılımın karakteristik ve içsel bir niteliğe dönüştüğü ve temsilin en alt düzeye indirildiği bir işleyiş egemen kılınmıştır.

Bu örgütlenmeler, seçilenlerin seçenler tarafndan her an geri alınabilme ve denetlenebilme hakkı işlemediği ve ortadan kalktığı sürece kendisine ve kitleye yabancılaşır; ve bir bütün olarak ekonomik ve siyasal alan başta olmak üzere diğer alanlara ilişkin yasama ve yürütme niteliğini hayata geçiremediği ya da bu niteliklerinin gasp edildiği koşullarda işlevsizleşir. Bu andan itibaren, bu örgütlerin varlıklarıyla yoklukları arasında biçimsellikten öte bir fark yoktur.

Bu belirlemelerden hareketle, öz-örgütlenmelerin ortaya çıkışını, konumunu, işleyişini kavramamış, anlamamış ve bundan dolayı, hala "genel grev, genel direniş" ve konsey v.b. türü özörgütlenme çağrıları yapmaktan usanmamış olanlar için, bir noktayı somutlamak gerekiyor: Özörgütlenmeler, çağrılarla ve zorlamalarla kurulmaz. Taraftar ve yandaşların bir araya gelmesiyle oluşturulan ve kurulduğu ilan edilenler de, özörgütlenme olmaz.

Bugün devrimci ve 'sosyalist' hareketlerin ve dergilerin, devrimci ve sosyalistlerce kurulmuş dernek ve sendikaları yanlış bir biçimde ve ikameci eklektik bir anlayışla DKÖ olarak nitelemeleriyle; hem bu örgütlenmelerin hem de siyasal hareket ve dergilerin varolanı kavrayamayışın sonucu, nesnellikten uzak bir şekilde özörgütlenme çağrılarının ortalıkta uçuşuyor olması tesadüfi

değildir. Bunun altında mevcut siyasal hareket önderliklerinin, başka alanlarda olduğu gibi, bu alanlarda da bütünsel bir sorgulama ve kavrayışa dayanmayan yanlış ve eksik bir biçimde ortaya konan anlayış ve savunular yatmaktadır.

Mevcut hareket önderliklerinin, varolanı bütünsel olarak sorgulama ve kavrayıştaki özürleri, özellikle 12 Eylül sonrası süreçte ayyuka çıkmıştır. Bunun bir nedeni, varolanı kavrama, anlama ve değiştirme mücadelesinde, devrim, iktidar, toplumsal proje anlayışını koşullandıran ulusal-populist ikameci-eklektik teori ve siyasal anlayışsa da, bir diğer nedeni de önderliklerin giderek bürokratikleşmesi ve hem hareketin hem de verili kitlenin nabzını tutamayarak, gelişmelerin gerisinde kalmasıdır. Böylesi önderliklerin bir gözü kör, bir kulağı sağır ve bir ayağı sakattır. Ve dahası böylesi önderlikler peşinde gidenler eğer 'saf' bir iyi niyetlilikle davranmıyorlarsa, kendilerine atfettikleri devrimcilik ve sosyalistlik niteliği, üzerlerine iliştirilmiş bir etiketten başka birşey değildir. Çünkü, kendilerine sunulanı sorgulama yeteneğini yitirmiş birileri için insanı, toplumu ve dünyayı değiştirme mücadelesi, boş bir gevezelikten öte bir anlam taşımaz.

Düşünün bir kez: Tabanında, ulusal sorunda ortak örgütlenme anlayışını savunan birilerinin hemen hemen kalmadığı bir hareket önderliğinin, onca zaman sonra, ayrı örgütlenmeye ilişkin, hem de "tartışma" bandı altında görüş beyan etmesi, ne kadar traji-komik bir durumdur. Evet! Bu traji-komiktir. Ama, ya bunu sessizce, "söz gümüşse sukût altındır" sözünü hatırlatırcasına geçiştirip, kendine "proletarya sosyalisti" diyerek gezenlerin durumuna ne demeli. Bunları okurken, "bıyık altından gülen"; yani siz SİZ, size sunulanı ve kendi durumunuzu düşünüp, sorguladınız mı? Unutmayalım ki, bir devrimci ve sosyalist olmak varolanı ve kendine sunulanı her adımda sorgulayabilme bilinç ve sorumluluğuna sahip olmak demektir. Bu başarılmaksızın insanı, toplumu ve dünyayı değiştirme/dönüştürme mücadelesi başarıya ulaştırılamaz. Bunlardan yoksun bir devrimcilik ve sosyalistlik, "laf-ı güzaf"tan başka birşey değildir.

Asıl konumuza dönelim ve devam edelim.

Bu belirlemeler ve kısa açılımlar temelinden hareketle görebileceğimiz gibi, bu iki örgütlenme arasında, örgüt nitelemesi dışında esaslı bir benzerlik ve çakışma yoktur. Bu haliyle, örgüt nitelemesini esas aldığımızda örgüt olması nedeniyle, parti ile de bir benzerlik noktası bulunabilir. Ama bu benzerlik noktası, biçimsel ve niteleme düzeyinde bir benzerlik olmaktan öte bir anlam taşımaz. Çünkü bu örgütlenmelerin her biri, doğuş, konum ve işleyiş olarak, temel ayrım ve farklılıklara sahiptir.

Bu noktada;

- Alansal sorunlar temelinde, alandaki kitle çoğunluğunun kendini ifade etmeye yönelişi noktasında kurulan ve hayat bulan DKÖ'lerle, bir iktidar organı olan ve hakim sınıf ya da sınıfların siyasal, ideolojik ve sosyal olarak iktidar edemediği koşullarda doğan özörgütlenmeler arasında doğuş, konum ve işleyiş benzerlikleri olduğunu söylemek ve birinin konum ve işleyişini diğerine egemen kılmaya çalışmak;

- İkameci bir anlayışla kurulmuş olan dernek, sendika, v.b. aracılığıyla, kendi konumunu bile kavramaksızın, işyeri konseyi, v.b. türü öz-örgütlenme çağrıları yapmak;

- Sınıf mücadelesi tarihi içerisinde doğmuş olan özörgütlenmeleri ve bu deneyimleri, bilince çıkarıp sınıfın nezdinde genelleştirmek yerine, dergi sayfalarında özörgütlenme çağrıları yapmak ve bunların çağrılarla kurulacağını düşünmek, "abesle iştigal" etmektir.

DKÖ ve özörgütlenmelerin doğuş ve konumlarından da kaynaklanan farklılıkları, onların işleyişlerinde bir somutluğa bürünür. Her iki örgütlenme de heterojen bir birleşime sahip olmasına rağmen, özörgütlenmeler, yasama ve yürütme yetkisine haiz birer iktidar organı olarak, karara muhalefet eden azınlık üzerinde de fiili bir yaptırıma sahipken; DKÖ'ler kendi üyeleri nezdindeki muhalefet ve azınlık üzerinde bile, karara uymama durumunda fiili bir yaptırıma sahip değildir. Bu durum işleyiş farklılığının açık bir ifadesidir. DKÖ'lerde, hukuki ve fiili olarak yaptırımları koşullandırmaya yönelik, ön-eklerle bezenmiş özel üye kriterleri getirmek, anti-demokratik uygulama ve işleyişe kapı aralamaktır.

Bu noktadan hareketle ve yukarıdaki belirleme ve açılımlar temelinde, işleyiş sorununu, bu konudaki yanlış anlayışları da sergileyerek, açık bir şekilde yanıtlamalıyız.

Solun hemen hemen geneli, DKÖ'lerin işleyişi konusunda, öteden beri bir consensus'a sahiptir. Bu consensus, DKÖ'lerde, demokratikmerkeziyetçiliğin bir işleyiş ilkesi olmasıdır. Oysa, devrimci ve sosyalistliği bir ilinek olarak üzerinde taşımayan tüm devrimci ve sosyalistlerin bilmesi gerektiği gibi, demokratik merkeziyetçilik, devrimci partinin işleyiş ilkesidir. **Demokratik merkeziyetçilik, sadece idari değil, bundan daha öte sınıfla kurulan ilişkilerin karşılıklı olarak rasyonel düzenlenmesinin partinin kendi içerisinde tüm unsurlarına açık ve sürekli bir şekilde, düşünsel ve siyasal olarak, her düzeyde, kendini yeniden-yeniden**

üretebilmesinin; kollektifin iradesini eylemin kollektifliğine egemen kılabilmesinin yöntemidir.

Bunu kavramayan ve demokratikmerkeziyetçiliği idari ve dolayısıyla bürokratik bir işleyişe indirgeyen ulusal-populist-ikameci hareketler, bu ilkeyi hem partide hem de DKÖ'lerde egemen kılmaya çalışmalarını "el çabukluğu marifet" misali, müthiş bir zeka kıvraklığıyla gerekçelendirmiş ve açıklamışlardır. Onlara göre, demokratikmerkeziyetçiliğin partide merkeziyetçi yanı, DKÖ'lerde de demokratik yönü ağırlıktadır. Oysa işte tam da bu ayrım, bir ilkenin idari ve bürokratik kavranışının sonucudur.

Doğuşu, konumu, işlevi, üye bileşeni, hedefleri, v.b. birbirinden çok farklı noktalarda bulunan DKÖ ve siyasal bir partiye aynı işleyiş ilkesi egemen kılınabilir mi? Elbetteki hayır. Bunu sezgisel düzeyde hissetmiş olan bazı hareketler, son zamanlarda, DKÖ'lerde demokratik yanın ağırlığının yanısıra, azınlığın çoğunluğun kararlarına ya da merkezin kararlarına uymama hakkının olduğunu ve bu durumda onlara bir yaptırımın olamayacağı argümanını da kullanmaya başlamışlardır. Ama bu, bir yanlışı, kulağa hoş gelen sözlerle kabul ettirmeye çalışmaktan başka bir şey değildir.

Öte yandan, bazı hareketler de DKÖ'lerde demokratikmerkeziyetçiliği savunmalarının yanısıra, tabanın "söz,yetki,karar" hakkı anlayışını ileri sürmektedirler. Tabanın "söz, yetki, karar" hakkı doğru, uygun ve olması gerekeni anlatan formülasyondur. Ve bu formülasyon, her türden merkeziyetçilik anlayış ve girişiminin reddini içerir. Ancak görünen odur ki, bu formülasyon gerekli bir sorgulamanın sonucu oluşturulmamış, aksine bir raslantısallıkla ortaya atılmıştır. Çünkü, hem demokratikmerkeziyetçiliğin hem de bu formülasyonun bir arada savunuluşu açık bir çelişkidir.

Bu yaklaşımların yanısıra, DKÖ'lerde bir işleyiş ilkesi olarak, "taban demokrasisi" yani doğrudan demokrasi önerilmekte ve bu örgütlenmeler, öz örgütlenmelere geçişin bir köprüsü olarak değerlendirilmektedir. Bu yaklaşımın müsebbibleri de, bir yandan ikameci bir anlayışla kurulmuş olan dernek ve sendikaları veri almakta, diğer yandan da bu örgütlenmelere ve buradan hareketle DKÖ'lere, kendisini aşan misyonlar yüklemektedir. DKÖ'lerin doğuş, konum ve işlevinin sorgulanıp kavranmayışının sonucu olan bu yaklaşım, 'sol' bir söylemin ardında, hiçbirşey söylememektedir. Çünkü DKÖ'ler doğrudan demokrasinin hayat bulacağı, egemen olacağı alanlar olmadığı gibi, özörgütlenmelere geçişin köprüsü olma temel misyonunu da üstlenemez.

Bu yaklaşımların yanlışlığının altını çizmenin yanısıra, DKÖ'lerdeki işleyiş sorununu belirlemeli ve yanıtlamalıyız. Bunu yanıtlarken, temel çıkış noktamız ve asıl kriterimiz, bu örgütlenmelerin doğuş, konum ve yüklendikleri işlevdir. Yukarıdaki belirlemeler içerisinde, dikkati çektiğimiz bu noktalardan hareketle şunu söylemeliyiz. DKÖ'ler, her tür merkeziyetçilikten uzak, demokratik bir işleyişe sahip yapılardır. Bu işleyiş temelinde, bu örgütlenmeler bir yanda kitlenin ortak talepleri noktasında mücadele aracı niteliğini, diğer yanda ise üyelerinin tek tek ya da gruplar halinde, örgütlenmenin tüm araçlarından yararlanarak, düşüncelerini ifade edebildikleri açık bir kürsü olma niteliğini kendisinde bütünleştirmiştir. Bu iki niteliğin işlemediği bir örgütlenmede hertürden merkeziyetçiliğin hayat bulmasının koşulları doğar. Ve bu, DKÖ'nün temel iki özelliği olan 'demokratiklik' ve 'kitlesellik'ten birinin yok olmasıyla sonuçlanır.

DEMOKRATİKMERKEZİYETÇİLİK ÜZERİNE BİR-KAÇ SÖZ

Demokratikmerkeziyetçilik, devrimci örgüt/parti anlayışının gelişiminin belirli bir evresinde kavramlaşarak/kavramlaştırılarak, parti teorisinde ve literatürde yerini almıştır. Ancak, teorik ve politik olarak uygun bir içeriğe kavuşturuluşu ve hayat içerisinde karşılığını buluşu, Uluslararası Sol Muhalefet Hareketinin biçimlenip gelişmesi ve Devrimci Marksizm'i, hertürden yozlaştırma, revizyona uğratma girişimlerine karşı, teorik ve ideolojik olarak savunması ve mücadele etmesi sonucu gerçekleşmiştir.

Bundan dolayıdır ki, Sovyet Bürokrasisinin ve yozlaştırılmış SBKP'nin revizyonist ve sınıf uzlaşmacı resmi "marksizm" yorumlarından tamamen kopamamış ya da hala onun ardında aymaz bir sadakatle secde edenler, devrimci ve sosyalist olma niteliğiyle asla bağdaşmayacak bir şekilde, Devrimci Marksizm'in ve Devrimci Marksistlerin diğer sorunlarda olduğu gibi, Demokratikmerkeziyetçilik sorununda da ortaya koydukları yaklaşımı, "Troçki'nin veletleri" ve "Troçkist gevezelik" olarak niteleme seviyesizliğini ve bayağılığını dışavurmaktadırlar. Ve bu hareketlerin her biri, aynı merkeziyetçilik anlayışı savunuyor olmalarına rağmen, diğerlerinin anlayışını bürokratikmerkeziyetçilik olarak niteleyip, kendini aklama kurnazlığına başvurmaktadır. Oy-sa bu sorunda hiçbirinin bir diğerinden farkı yoktur.

İşte bunlardan birisi: Ulusal-Populist-İkameci-Eklektik gelenek ve anlayıştan kopuşlarını gecikmeli ve tedrici de olsa Devrimci Marksizm'e 'utangaçça' yönelişlerini, tebessümle izlediğimiz birileri, ilk sayısını çıkardıkları 'Ekimler' adlı dergide şöyle buyurmuşlar: Örgüt/parti ve demokratikmerkeziyetçilik sorununda, **eğilim ve hizip hakkı, "Troçkist gevezeliktir". Ve yine buyurmuşlar ki, demokratikmerkeziyetçilik kendi savundukları gibi olur ve diğerleri bürokratikmerkeziyetçiliktir.** Kendi savundukları ise hemen hemen tüm diğerlerinin de mevcut anlayışı savunularının tipik bir örneği: ***"İye ile parti farklı düşünürse, üye ya ikna edilir ya da ikna edilemezse partiyle yolları ayrılır".*** **İşte, tam da bu anlayış bürokratikmerkeziyetçilik'in delaletidir. Bu anlayış, üyenin doğru düşünebileceği gerçeğini yadsır. Bu anlayış üyeyi, her düzeyde, düşünce ve davranış tabiliğine ve kayıtsız şartsız itaate mahkum eder. Bu anlayış, üyenin doğru düşünebileceği gerçeğini yadsıdığı için, onun görüş ve düşüncelerinin, hareketin diğer üyelerine ulaşmasının önüne set çeker.** Ve bu anlayışa göre, üye, görüş ve düşüncelerinde ısrar ettiğinde, önüne iki seçenek konur: ya kendisinin ayrılması ya da atılması/tasfiye edilmesi. İşte Sayın yazarın, 'demokratikmerkeziyetçilik' diye göklere çıkardığı anlayışın aslı-astarı budur ve bu da bürokratikmerkeziyetçilikten başka birşey değildir. "Ekimler" yukarıda belirttiğimiz gelenek ve anlayıştan bütünsel bir kopuşu gerçekleştiremediği ve Devrimci Marksizm'i içselleştiremediği sürece, eklektik ve yanlış anlayışlarla malül olmaya devam edecektir.

Yıllardır, 'demokratikmerkeziyetçilik' diye savunulan anlayışın, bürokratikmerkeziyetçilik olduğu bunun da işleyişi idari ve tasfiyeci bir tarzda yürütmekten ve üyelerin başının üzerinde 'demokles' kılıcı olmaktan öte bir anlam taşımadığı bilinmelidir.

Demokratikmerkeziyetçilik, idari olmanın yanısıra, esas olarak, yukarıdaki belirlemede ortaya koyduğumuz şu üç noktanın hayata geçmesiyle anlam bulurken, kendisi de bunların işlemesinin güvencesidir. Bu noktalar şunlardır:

a) Sınıfla kurulan ilişkilerin karşılıklı olarak, rasyonel düzenlenmesi.

b) Partinin, **kendi içerisinde tüm unsurlarına açık ve sürekli** bir şekilde, düşünsel ve siyasal olarak, **her düzeyde**, kendini yeniden yeniden üretebilmesi.

c) Kollektifin iradesini eylemin kollektifliğine egemen kılabilmesi.

Bu noktaların sayısı daha da arttırılabilir. Ancak bu üç nokta bile, 'demokratikmerkeziyetçilik' diye savunulan anlayışın bununla bir ilgisi olmadığını ortaya koymaya yeterlidir (Bağımsız bir yazıda ele alınması gereken bu soruna ilişkin açılımlara, burada kısaca değinelim).

Demokratikmerkeziyetçiliğin önemli yanlarından birini oluşturan, "sınıfla kurulan ilişkilerin rasyonel düzenlenmesi" sınıfın kendiliğinden hali ile kendisi için sınıf olma hali arasındaki süreçte, partinin, sınıfa yönelik ve onun içerisindeki faaliyetinin ve bu faaliyeti yürüten işçi kadrolarla ilişkilerinin günlük çıkarlardan kurtulup, tarihsel çıkarlar temelinde yürütülmesidir.

Ne yazık ki, yaşanan süreç, devrimci ve 'sosyalist' hareket ve 'parti' açısından bunun tersini ortaya koymaktadır. Tarihsel çıkarlardan çok, günlük çıkarlar ve adını duyurup reklam yapma peşinde koşan hareketler, kendileriyle bir şekilde ilişkide bulunan öncü ve sosyalist işçileri, işverenlerin ve sendika bürokratlarının karşısına çıkmaya yöneltmektedirler. Ve bu çıkışlar genellikle işsiz kalmayla son bulmaktadır. Mücadelede ön plana çıkmış ya da çıkmaya zorlanmış bu insanların işsiz kalması ve evine, çocuklarına ekmek götürememesi ve küskünleşmesi, işçilerin arasına güvensizlik tohumlarının atılması demektir. Ve hiçbir devrimci, 'sosyalist' hareketin buna hakkı yoktur.

Demokratikmerkeziyetçiliğin diğer bir önemli ve temel yanı ise, **"partinin, kendi içerisinde tüm unsurlarına açık ve sürekli bir şekilde düşünsel ve siyasal olarak her düzeyde kendini yeniden-yeniden üretebil-mesidir".** Bu nokta, üyelerin mevcut perspektife uymayan düşünce ve görüşleri bile, partinin sınırları içerisinde ifade, savunma ve yayma hakkının olabildiğine delalet eder. Bunun yanısıra, tüm unsurların düşünsel ve siyasal üretim açısından aktif halde bulunmalarının gerekliliğine ve bunun kanallarının, araç ve mekanizmalarının yaratılmasına/yaratılmış olmasına delalet eder. Dahası, bu durum, partinin içinde burjuva ideolojisine karşı mücadelelerin aleni, sürekli ve somut bir şekilde yürütülüp, teşhir ve mahkum edilebilmesinde, spekülasyonların önüne geçilebilmesinde, başat bir öneme sahiptir.

Bir diğer önemli nokta ise, kollektifin iradesini eylemin kollektifliğine egemen kılmaktır. Burada öncelikle önemli olan, kollektifin iradesinin ortaya çıkmasını sağlayacak araç ve kanalların varolmasıdır. Kongre ve konferans bunun oldukça sınırlanmış bir halidir. Sirkülasyonlar ise belirli bir tarih dilimi içerisinde önderliğin iyi niyetine bağlı olarak belirli konularda yürütülen ve üretkenliği

tartışılması gereken bir biçimdir. Bundan dolayı, devrimci bir parti, devrimci bir hareket, düzenli bir şekilde çıkan ve tüm üyelere açık gündemli/gündemsiz herşeyin yazılıp tartışıla-bildiği bir iç bültene sahip olmalıdır.

İşte, demokratikmerkeziyetçilik bu noktalar üzerinde ve bunların işlevselliği temelinde, her türden burjuva ideolojisinin, tasfiyeciliğin ve bürokratikleşmenin hayat bulmasının önünde bir engel oluşturur. Bunların işlemedeği bir yerde, demokratikmerkeziyetçilik değil, olsa-olsa en hafifinden bürokratikmerkeziyetçilik vardır.

"AÇIK DEVRİMCİ PARTİ" ÖNERİSİ VE GÖRÜŞLERİMİZ

Türkiye'de düzenin siyasal bilincinin dışarısında yer alan sol hareketlerin birçoğu, bir yandan 12 Eylül'ün yarattığı fiziksel ve düşünsel yenilginin etkisindin sıyrılamamışlığın, diğer yandan ise Stalin patentli sözde marksizmin hem uluslararası hem de Doğu Avrupa ve SSCB bazında iflasının sansasyonel etkisi altında ve dün olduğu gibi bugünde sürdürmeye çalıştıkları ulusal-popülist-ikaneci anlayışın açmazları içerisinde, ideolojik ve siyasal dayanaklarını yitirişinin ve ideolojik-siyasal olarak yokoluş sürecinin sinyallerini vermektedir. Bu gelişmeler içerisinde bocalayan hareketler ve önderlikleri, kendilerini biraz daha ayakta tutacak yeni dayanaklar ararken, bir yandan kendilerinin bile kavrayıp içselleştirdikleri şüpheli olan konularda ucu bucağı gelmez tartışmalar açarken, diğer yandan sözümona yeni politik

öneriler ve hedeflerle çevrelerinde kalan az sayıda kadroyu ve taraftarı kendilerine bağlı tutmaya çalışmaktadırlar.

Ulusal-Popülist-ikameci hareketlerin bocalamalarını ve politikasızlık içerisinde sağa ya da sola savruluşlarını kavramak ve anlamak kolaydır. Ancak, kendini devrimci marksizm'le tanımlayan ve d.m. teorinin yol göstericiliğinde hayata mühadale etme iddiasında olanların şu andaki durumlarını, yani politikasızlık içerisinde savruluşlarını ve legal parti kurma arayışı temelinde bir araya gelişlerini anlamak güçtür.

12 Eylül sonrasında ve yaklaşık '87'den bu yana geçen 5 yıllık süreçte, kendini d.m.le tanımlayan hiç bir hareket, grup ve anlayışın siyasal, ideolojik ve örgütsel bir bütün olarak, bir çekim odağı haline gelememiş olmalarına rağmen, bugünkü koşullarda, politikasızlığın ve yalpalanmanın bir ifadesi olan, legal parti kurma yönelişinin ardında bir tek önemli neden vardır: **D.m'i burjuvaziye karşı mücadelede siyasal, ideolojik ve örgütsel bir silaha dönüştürememek ve buna bağlı olarak devrimci kadroların nezdinde bir çekim odağı olamamak....**

Bu genel görünüş içerisinde, sol hareret önderliklerinin geneli -istisnalar hariç- kendilerini yeni bir modaya kaptırmışlardır: Değişik isimler altında legal parti kurma modası... **Nesnel ve öznel durumun değerlendirilmesi ve nesnel duruma bağlı olarak mücadelenin gelişiminin imkan ve olabilirliklerinin tesbiti ve mevcut d.m. kadroların sahip oldukları potansiyel gücün rasyonal bir değerlendirilmesi soucuna dayanmayan bu durum geçicidir.** Ancak legal parti kurma yönelişi, bir yandan kendini d.m.'le tanımlayan hareket, grup ve anlayış önderliklerinin, D.m. teoriyi siyasal, ideolojik ve örgütsel bir silaha dönüştürememiş olmanın sonucu olarak, bunalımlarına delalet ederken, diğer yandan, ardında d.m. kadroların ısrarla kaçınmaları gereken, mücadelenin ve örgütlenmenin gelişiminin, imkan ve olabilirliklerini salt legaliteye indirgeyen, tehlikeli bir düşünce ve anlayışa karşı mücadele ertelenemez bir öneme sahiptir. Ki bu, d.m. olmanın ve sorumluluğu taşımanın kaçınılmaz gerçeğidir.

Şu gerçeğin altını bir kez daha çiziyor ve açıkça söylüyoruz: Bugün açık devrimci parti kurma arayışı, bu arayış ve yöneliş doğrultusunda bir araya gelen hareket, grup ve anlayış önderliklerinin politikasızlık ve bunalımlarının ifadesidir. Bu önderliklerin kendilerinini d.m'le tanımlıyor olmaları, d.m. adına bir tahihsizliktir. Ne yazık ki, "savaşçı, isyan-

kar ve put kırıcı" militanlardan oluşmamış hiç bir hareket de, kendini ne kadar d.m.'le tanımladığını söylese de, ya da tanımlasa da bu olumsuzluklara karşı şerbetli değildir. Bu d.m. militan kadroların unutmaması gereken doğruların başında gelir.

D.m'ler açısından "sınıfların ve sınıf mücadelesinin olduğu her yerde mücadele ve örgütlenmenin nesnel koşulları vardır, bunu hiç bir güç ortadan kaldıramaz". Dahası, mücadelenin ve örgütlenmenin gelişimi salt legaliteye ya da illegaliteye indirgenemez. **Her d.m. hareket, örgüt ya da parti dönem dönem kendi örgütlenmesinin gücüne, toplumsal sınıflar arasındaki mücadelenin gelişim eğrisine ve mücadele ettiği alanın nesnel durumuna bağlı olarak, değişik mücadele biçim ve araçlarını seçip yaratabilir.** Yeri gelir, legaliteyi istismarla yetinebilir, yeri gelir tümden illegaliteye çekilebilir. Ama bunları yaparken hiç bir zaman için mücadelenin ve örgütlenmenin sınırlarını tek bir biçimle tanımlamaz ve sınırlamaz. D.m. leninist bir örgütlenme kitlelerle, işçi yığınlarıyla buluşabilmeyi ve devrimci kadrolar açısından çekim merkezi haline gelebilmeyi, bugün yapıldığı gibi, mutlaklaşan bir ifade ile 'açık devrimci parti'ye dolayısıyla salt legaliteye indirgemez. Bu her d.m.'in bilmesi gerektiği gibi, sadece burjuvaziye hiç birzaman için güvenilemeyeceğinden dolayı değil, aynı zamanda leninist örgütlenmenin doğasına aykırı olduğundan dolayı da böyledir. **Leninist örgütlenme, sınıf mücadelesinin ve toplumsal hareketliliğin legaliteyi ve illegaliteyi bir yana ittiği, toplumsal meşruluğun ve mücadelenin açığa çıkmayı kaçınılmaz kıldığı durumlar dışında, illegaliteyi tümden terketmez.**

Bugün, 'açık devrimci parti' kurmanın gerekliliğini bir dogma gibi kafalarına yerleştirenler, kitlelerle, işçi yığınlarıyla buluşabilmeyi ve devrimci kadrolar açısından çekim merkezi olabilmeyi, mücadele ve ögrütlenmenin gelişebilmesini 'açık devrimci parti'nin varolması mutlaklığına indirgeyenler, böylesi bir partinin leninist örgütlenmeye aykırı olmadığını, devrimci marksist kadrolara anlatabilmek için "minareyi çalan kılıfını bulur" misali bin dereden su getirerek kanıtlamaya çalışmaktadırlar. Oysa kurmayı düşledikleri partinin leninist bir örgütlenmeyle ilgisi yoktur. Çünkü leninist bir örgütlenmenin -ki bu esas olarak illegaldir- içerisinde bulunulan bir dizi nesnel ve öznel koşulu değerlendirerek mücadelenin değişik araç ve biçimlerinden birisi olarak, legal bir kitle partisi kurdurtması başka şeydir,

kendini legalitede tanımlamak başka bir şeydir. Bugün yapılan ve mücadelenin gelişiminin salt legaliteye indirgendiği 'açık devrimci parti' kendini legalitede tanımlamanın ve leninist bir örgüt anlayışının reddinin ifadesidir.

Çağırıcılarındeklerasyonu, kendi saplantılarının ve konumlarının rasyonalize edilmesine ve buna d.m.'in leninist bir örgütlenme temelinde siyasal, ideolojik ve örgütsel bir bütün olarak, maddi bir güç ve çekim odağı kılınması yerine, çağırıcıların kendi konumlarını esas alarak, kendilerine uygun politika yapma alanı ya da alanlarını yaratma hedefine delalet eder. Oysa **d.m. nitelemesini hak eden her devrimci kadronun hedefi, kendi bireysel konumuna uygun politika yapma alanı ya da alanlarını yaratmak değil, aksine, leninist bir örgütlenme temelinde d.m'i bir yandan burjuvaziye karşı bir silaha, diğer yandan devrimci kadrolar ve işçi sınıfı nezdinde bir çekim odağı kılacak maddi bir güce dönüştürmek olmalıdır. Bu da herhangi bir mücadele biçimini ya da aracını mutlaklaştırarak değil, aksine, her türlü mücadele biçimini ve aracını amaca tabi kılacak bilgi birikimi, deneyim ve birinden ötekine geçişi ya da aynı süreçte birden fazlasını kullanabilme esnekliğine ve kapasitesine sahip olmakla mümkündür.**

Bundan dolayı, d.m.'yi kendine klavuz edinmiş bir leninist örgütlenme, bir mücadele biçiminden bir başkasına geçmek ya da yeni bir aracı seçerek kullanmak istediğinde, yukarıda belirttiğimiz şu üç noktayı esas almak zorundadır: Bunlar;

1. **Kendi örgütlenmesinin gücü:** Burada sözkonusu olan, hem kadroların sahip olduğu bilgi birikimi, deneyim, yeni biçimlere uyum sağlamada esneklik gösterebilme kapasitesi, hem örgütün etki alanı, istihdam kapasitesi ve maddi olanaklarının fiili ve potansiyel durumudur.

2. **Toplumsal sınıflar arasındaki mücadelenin gelişim eğrisi:** Kendi içerisinde de ifade ettiği gibi, toplumsal sınıflar arasında, esas olarak da işçi sınıfı ile burjuvazi arasındaki mücadelenin durumu ve bunun fiili ve potansiyel olarak taşıdığı eğilim.

3. **Mücadele edilen alanın nesnel durumu:** Yasalar ve bunların hayat bulma koşulları, burjuvazinin ve siyasal iktidarın yönetiminin geçiciliğinin genel durumu ve toplumumn haleti ruhiyesi, (ekonomik-siyasal-ideolojik-kültürel vb.)

Bu üç noktanın karşılıklı etkileşimi ve esas olarak da ilk iki noktanın değerlendirilmesinin ortaya koyduğu sonuçlara

bağlı olarak, yeni mücadele ve örgütlenme biçim ve araçları belirlenip seçilerek, hayata geçirilebilir. Burada belirleyici öneme sahip olanın ilk iki nokta olduğu unutulmamalıdır.

Ancak çağırıcıların deklerasyonlarında da görüldüğü gibi, çağırıcılar bizim belirttiğimiz 3. noktayı esas alıp, 2. noktaya değinip geçerken, 1. noktaya ilişkin -ki bu örgütlenmenin kendisinden bahsetmektedir- herhangi bir değini ve yaklaşımda bulunmaktan kaçınmışlardır. Oysa bu olmaksızın diğer iki noktanın kendi başlarına çok fazla bir anlamı yoktur. Çünkü bunlar ve bunların değerlendirilmesiyle ortaya konan sonuçlar, ancak birincisinin varlığıyla anlam bulabilir ve onunla maddi bir güç kılınabilir.

İşte bu kısacık değerlendirme içerisinde de görülebildiği gibi kurma arayış ve saplantısında olunan 'açık devrimci parti' ne leninist bir örgütlenme ve partidir, ne de herhangi bir leninist örgütlenmenin üzerinde yükselmektedir. O halde şu soruyu sormak ve yanıtlamak gerekiyor: Bugün yapılması gereken nedir?

Bugün yapılması gereken, d.m'i burjuvaziye karşı mücadelede siyasal, ideolojik ve örgütsel bir silaha dönüştürecek, devrimci kadrolar ve işçi sınıfı için fiili bir çekim odağı kılacak, profesyonelce çalışan bir örgütlenmeyi, bir kollektifi, daha doğrusu d.m. proletarya partisini yaratmaktır. Bu da ancak **"sınıfın içerisinde sosyalist işçilerle birlikte, kollektifin iradesini eylemin kollektifliğine egemen kılan profesyonel devrimciler örgütü temelinde yaratılacaktır. Buradan hareketle, bugün acil görev, profesyonel devrimciler örgütünün yaratılması ve öncelikle öncünün ve sınıfın veri olan bilincinden hareketle, geçiş programı temelinde devrime ve sosyalizme kazanılmasıdır."**

İşte bu noktada şunu belirtmek ve altını çizmek gerekiyor: Kendini d.m.'le tanımlayan ve d.m.' nitelemesini hak eden bir devrimci kadro, eğer d.m.'e **"intibak süreci"** adına, geçmişi sıfırlanıp, boyun eğdirilip, insiyatif yeteneği köreltilmemiş ve **"isyankar, savaşçı, put kırıcı"** nitelikleri yok edilmemişse, eğer bir sıra neferi olabilme onuru ve bilinci yerine, 'ordusuz general' olma kuruntuları içerisinde boğulmuyorsa, bu görevi yerine getirebilecek bilgi birikimi ve deneyimine, dahası örgütlenme ve mücadele bilinç ve sorumluluğuna sahiptir. Ne yazık ki, bugüne kadar kendini deklere etmiş hareket, grup ve anlayış önderlikleri ulusal-popülist-ikameci akım ve hareketlerden koparak, d.m.'le buluşan devrimci kadroları **"intibak"**

ettirmekle uğraşmaktan, onların örgütlenme ve mücadeledeki deneyim ve birikimlerini d.m. in kılavuzluğunda leninist bir örgütlenmeyi inşa etmenin kanallarına akıtamamıştır.

12 Eylül'den bu yana geçen süreçte ulusal-popülist-ikameci hareket ve akımlardan kopan ve d.m.'e yönelen onlarca devrimci kadro intibak süreci adına küskünleştirilmiş; d.m.'e yöneliş ve arayışın elle tutulur, gözle görülür bir hale geldiği dönemlerde bunu kucaklayacak,klavuzluk yapacak girişimlerden kaçınılmış ve potansiyel bertaraf edilmiş; kafalarında beliren bir taktikle sanki dünyayı değiştirebilecekmişcesine o taktiğin ardına takılıp, değişik gerekçeler altında örgütlenmeler parçalanmış, ve sonuçta bir dizi devrcim kadro demoralizasyona uğratılmıştır. Yaşanan daha doğrusu yaşatılan bunca olumsuzluğa rağmen bizler, dünya devrimi ve sosyalizmi gerçekleştirme bilinç ve kararlılığını yitirmedik. Ve Lenin'in deyişiyle "... işler henüz yoluna koyulabilir..." diyoruz.

Bunu sabıkalı önderliklerle değil, yalnız ve yalnızca d.m. nitelemesini hak eden ve hala leninist bir örgütlenmeyi yaratmanın ve müacadele etmenin gerektirdiği bilinç ve sorumluluğu taşıyan devrimci kadrolarla gerçekleştireceğiz. Biz kez daha söylüyoruz: D.m. nitelemesini hak eden ve hak etmek isteyen devrimci kadroların önünde bugün iki secenek vardır: Ya kendi açmazları ve bunalımları içerisinde bocalayan önderliklerin, bunalımlarının ifadesi olan önerilerinin peşinde 'iyiniyetlilikle' koşturup örgütlenme ve mücadelede sahip oldukları bilgi birikimi, deneyim ve enerjiyi heba etmek ya da bu bilgi birikimi deneyim ve enerjiyi gerektiğinde önderliğini yapabilecekleri, gerektiğinde bir sıra neferi olarak çalışmaktan onur duyabilecekleri leninist bir örgütlenmenin yaratılmasına yöneltmek... Başka bir seçenek yoktur.

Gelinen süreçte görülen odur ki, değişik yer ve alanlarda d.m. le buluşmuş ve kendini d.m. olarak tanımlayan, devrimci işçi ve kadrolardan oluşan 'yuvarlar' vardır. Ayrı ayrı yuvarlar olarak duruşun bir dizi öznel ve nesnel nedenleri olduğunu biliyoruz. Ama bunları aşabiliriz. Düşünün bir kez, fabrikalarda işçilere, tek tek kaldıkları ve örgütlenmedikleri sürece işverenlere karşı başarılı olamayacaklarını anlatanların, tek tek işverenlerden daha güçlü ve o işverenlerin varlık koşullarını oluşturan ekonomik, sosyal, siyasal, askeri, vb. bütünsel ve teknolojik olanaklarla donatılmış bir yapıya

karşı sadece ulusal sınırlar içerisinde değil, dünya ölçeğinde bir mücadelenin gerekliliğini önlerine koymalarına rağmen, leninist bir örgütlenmeyi yaratmak için bir çatı altında bir araya gelemiyor olmaları ne kadar traji-komik bir durumdur.

Soruyoruz: d.m. olmanın bilinç ve sorumluluğu bu traji-komik durumu sürdürmeyi mi gerektirir? D.m. olmanın bilinç ve sorumluluğu, türlü cambazlıklarla leninist olduğu/olacağı kanıtlanmaya çalışılan ama leninist örgütlenme anlayışının reddine ve salt legalizme dayanan örgütlenme önerilerinin peşi sıra gitmeyi mi gerektiriyor. HAYIR...

Bitirirken bir şeyin altını tekrar çizmek istiyoruz. Artık şu bilinmeli ve bu bilgi davranışlarımıza yön vermelidir. Bugün d.m. kadro birikimi ve potansiyeli dahası bunların örgütlenme ve mücadeleye ilişkin sahip oldukları bilgi birikimi, deneyim, yetenek ve enerji leninist bir örgütlenme sürecini fiilen başlatıp aşabilecek yeterliliktedir. Yeter ki, bu kadrolar bir çatı altında buluşabilsinler ve bir örgütlenme ve rasyonel bir istihdamın fili bir parçası olarak profesyonelce çalışabilmeyi seçebilsinler. Bugün örgütlenme ve mücadeleye ilişkin bilinmesi ve hayata geçirilmesi gereken ön önemli noktaların başında gelmektedir. Mücadele ve örgütlenmenin ateşten gömleğini sırtına geçirip bunun gereklerini yapabilecek ve bu sorumluluğu taşıyabilecek devrimci marksistler, görev başına...

19 Ocak 1992